

20^{lat}
Fundacji Rozwoju
Systemu Edukacji

1993-2013

15^{lat} programów
europejskich w Polsce

20^{lat} Fundacji Rozwoju
Systemu Edukacji

25^{lat} programów
edukacyjnych
w Europie

Celem Fundacji jest wspieranie działań, które przyczyniają się do **poprawy jakości i efektywności systemu oświaty, szkolnictwa wyższego i szkoleń** oraz ich otwarcia na świat.

FRAGMENT STATUTU
FUNDACJI ROZWOJU SYSTEMU EDUKACJI

Dwadzieścia lat to we współczesnym, ciągle zmieniającym się świecie bardzo długi okres. Przez ostatnie 2 dekady w otaczającej nas rzeczywistości zmieniło się wiele. Polska codzienność wygląda dziś zupełnie inaczej niż w 1993 r. Mieszkamy w zjednoczonej Europie, możemy w niej swobodnie podróżować, uczyć się i pracować. Mamy dostęp do informacji i nowoczesnych technologii. Nic nie stoi na przeszkodzie, byśmy realizowali swoje pomysły i spełniali marzenia.

Zapraszamy Państwa do wędrówki przez 2 dziesięciolecia, podczas których powstała i rozwijała się Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji. W tym czasie działo się tak wiele, że nie sposób przedstawić wszystkiego w niniejszym albumie. Bogaty dorobek Fundacji zbieramy w publikacjach, raportach rocznych oraz na stronach internetowych programów. Serdecznie zachęcamy do korzystania z tych źródeł wiedzy. W okolicznościowym wydawnictwie prezentujemy natomiast wybrane zagadnienia i wydarzenia w historii naszej instytucji na tle tego, co działo się w Polsce, Europie i na świecie. Bardzo dziękujemy wszystkim, którzy zechcieli podzielić się swoimi wspomnieniami na łamach tej jubileuszowej publikacji.

Życzymy udanej wędrówki po kartach historii FRSE.

– REDAKCJA –

Niniejszy album został wydany na uroczystą galę 20-lecia Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji, zorganizowaną 21 listopada 2013 r. w Warszawie.

Wydarzenie objął Honorowym Patronatem Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Bronisław Komorowski

20^{lat} Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji

Na łamach jubileuszowego albumu prezentujemy:

WSPOMNIENIA PRACOWNIKÓW I WSPÓŁPRACOWNIKÓW FRSE

STRONY: 18-19, 22-23, 28-29, 32-33, 38-39, 44-45, 52-53, 58-59, 62-63, 66-67, 76-77, 80-81, 86-87, 92-93, 98-99, 102-103, 106-107, 110-111, 114-115, 116-117

FRSE NA OSI CZASU

STRONY: 16-17, 40-41, 56-57, 72-73, 96-97

INFOGRAFIKI OBRAZUJĄCE KLUCZOWE ASPEKTY DZIAŁALNOŚCI FRSE

STRONY: 20-21, 26-27, 34-35, 42-43, 48-49, 68-69, 82-83, 90-91, 112-113

FOTOREPORTAŻE Z WYDARZEŃ FRSE I PROJEKTÓW BENEFICJENTÓW

STRONY: 24-25, 30-31, 36-37, 46-47, 50-51, 54-55, 60-61, 64-65, 70-71, 74-75, 78-79, 84-85, 88-89, 94-95, 100-101, 104-105, 108-109

FRSE W PIGUŁCE

STRONY: 118-119, 120-121

ENGLISH SUMMARY

PAGES 122-125

Osiągnięcia Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji oznaczają jednocześnie sukces polskiej szkoły przejawiający się w kształtowaniu otwartego i świadomego społeczeństwa obywatelskiego.

Krzysztof Szumilas

KRYSZYNA SZUMILAS
MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji od 20 lat zmienia oblicze polskiej oświaty. Powołana do życia w 1993 r. instytucja od początku swojej działalności zajmuje się zarządzaniem europejskimi programami wspierającymi modernizację systemu.

Pierwsze zadania Fundacji związane były z wdrażaniem programów reform oraz inicjowaniem współpracy międzynarodowej między instytucjami edukacyjnymi. Programy TESSA, TERM, SMART czy Tempus stanowiły część kompleksowego programu przedakcesyjnego PHARE, dzięki któremu Polska wykorzystała 250 milionów euro na wprowadzanie innowacyjnych zmian w edukacji. To w ramach tych programów organizowano i finansowano pierwsze szkolenia i wizyty studyjne kadry oświatowej oraz wprowadzano zmiany w programach nauczania i kształcenia zawodowego nauczycieli. Krajowe Biuro Eurydice, działające w strukturze FRSE, dostarczało informacji o systemach edukacji w innych państwach europejskich, z których doświadczeń mogliśmy czerpać inspiracje do zmian w edukacji. Od 1996 r. Fundacja przygotowywała się do zarządzania programami wspólnotowymi w dziedzinie badań naukowych, kultury, edukacji i młodzieży, funkcjonującymi już od dawna w krajach Unii Europejskiej. W 1998 r. przeprowadzono pierwsze nabory w programach Socrates (Comenius, Erasmus, Arion, Lingua, NARIC) oraz „Młodzież dla Europy”, które otworzyły polską edukację na Europę i aktywnie promowały członkostwo naszego kraju w UE.

Po przystąpieniu do Unii Europejskiej w 2004 r. staliśmy się pełnoprawnym uczestnikiem programów europejskich, co wiązało się ze znacznym zwiększeniem środków finansowych kierowanych na rozwój polskiej szkoły, kadry oświatowej i polityki młodzieżowej. Setki tysięcy nawiązanych partnerstw, tysiące przeszkolonych nauczycieli i pracowników młodzieżowych, dziesiątki tysięcy młodych ludzi, dla których udział w programach zarządzanych przez FRSE stanowił nierzadko pierwsze doświadczenie wyjazdu za granicę i konfrontacji z obcą kulturą – to wszystko możliwe było dzięki skuteczności Fundacji, która od początku swojej działalności efektywnie przekazywała środki unijne do polskich beneficjentów.

Wiarygodność Fundacji przełożyła się na zaufanie, jakim obdarzano FRSE przy kolejnych decyzjach o nadaniu jej roli Narodowej Agencji Programów: Socrates I, Socrates II, MŁODZIEŻ, „Uczenie się przez całe życie”, „Młodzież w działaniu”. Zakres działalności FRSE stale się powiększał – do grupy programów zarządzanych przez Fundację dołączyły kolejne: European Language Label, Eurodesk, eTwinning, Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży. Znaczenie FRSE w rozwoju europejskiej polityki młodzieżowej potwierdziła też Komisja Europejska, powierzając jej w 2003 r. rolę Centrum Współpracy z Krajami Europy Wschodniej i Kaukazu SALT0, odpowiedzialnego za rozwój współpracy i dialogu między UE a krajami Europy Wschodniej i Kaukazu. W 2012 r. FRSE jako beneficjent systemowy Europejskiego Funduszu Społecznego rozpoczęła obsługę trzech projektów w ramach Priorytetu III: Wysoka jakość systemu oświaty w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki. To pierwsza w Europie próba połączenia doświadczeń we wdrażaniu programów unijnych z wykorzystaniem środków strukturalnych na rozwój polskiej oświaty.

Osiągnięcia Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji oznaczają jednocześnie sukces polskiej szkoły przejawiający się w kształtowaniu otwartego i świadomego społeczeństwa obywatelskiego. Uczestnicy programów europejskich, którymi zarządza Fundacja, stają się pełnoprawnymi Europejczykami, wzbogaconymi o doświadczenia zagraniczne i praktyczne umiejętności, dzięki którym lepiej odnajdują się na rynku pracy i stawiają czoła wyzwaniom współczesności. Życzę, aby było ich coraz więcej, a udział w projektach europejskich stał się naturalnym elementem procesu uczenia się przez całe życie Polaków.

Trudno przecenić rolę Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji w budowaniu jakości kształcenia w Polsce, wdrażaniu nowoczesnych i innowacyjnych programów kształcenia czy wreszcie w efektywnym zarządzaniu realizacją procesów edukacyjnych, w szczególności europejskich.

PROF. BARBARA KUDRYCKA
MINISTER NAUKI
I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

Trudno przecenić rolę Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji w budowaniu jakości kształcenia w Polsce, wdrażaniu nowoczesnych i innowacyjnych programów kształcenia czy wreszcie w efektywnym zarządzaniu realizacją procesów edukacyjnych, w szczególności europejskich. Dwadzieścia lat niezwykle aktywnej działalności na rzecz rozwoju edukacji w Polsce zasługuje na najwyższe uznanie. Z okazji tego wyjątkowego jubileuszu pragnę złożyć wszystkim pracownikom FRSE serdeczne gratulacje.

Od 1998 r. FRSE pełni funkcję narodowej agencji dla unijnych programów edukacyjnych, których znaczną część stanowią projekty dotyczące szkolnictwa wyższego. Dzięki nim, w ramach programu Erasmus, za granicę wyjechało ponad 123 tysiące polskich studentów i około 33 tysięcy pracowników uczelni, w tym 25 tysięcy pracowników naukowych. Warto jednocześnie podkreślić ogromne zasługi Fundacji w promowaniu polskiego szkolnictwa wyższego na świecie, czego dowodem są wizyty w Polsce 45 tysięcy zagranicznych studentów i 17 tysięcy nauczycieli akademickich.

Oczywiście nie wszystko można wyrazić w statystykach. Nawet krótki pobyt w innym kraju daje szansę na poznanie dobrych praktyk. Uczucie się od innych (*peer learning*) stanowi dziś skuteczne narzędzie przemian, a zagraniczne praktyki (*placements*) pomagają studentom szybciej odnaleźć się na rynku pracy.

Słowa uznania należą się Zespołowi Ekspertów Bolońskich, zarządzanemu przez FRSE, za wdrażanie Krajowych Ram Kwalifikacji dla szkolnictwa wyższego i stosowanie systemu ECTS oraz suplementu do dyplomu. Upowszechnianie założeń Procesu Bolońskiego i dopasowanie go do warunków polskich miało i ma istotne znaczenie dla rozwoju polskich uczelni. Zespół Ekspertów Bolońskich jako grono osób o ogromnym doświadczeniu i wiedzy, dzięki dobremu zarządzaniu, mógł przeprowadzić w 2012 r. około 60 seminariów, konferencji i wizyt monitorujących. Wsparciem tych działań były chociażby publikacje na temat systemu wewnętrznej oceny jakości kształcenia czy też wspólnych stopni. Chciałabym podkreślić szczególną rolę ekspertów – prof. dr. hab. Zbigniewa Marciniaka, prof. dr. hab. Ewy Chmieleckiej, prof. dr. hab. Andrzeja Kraśniewskiego i dr. Tomasza Saryusza-Wolskiego w opracowaniu raportu samooceny Krajowych Ram Kwalifikacji dla szkolnictwa wyższego. Jego entuzjastyczne przyjęcie na arenie międzynarodowej umożliwi korzystne rozumienie kwalifikacji uzyskiwanych w polskim szkolnictwie wyższym.

Na zakończenie chciałabym podkreślić, że zespół pracowników Fundacji stanowi znakomity przykład łączenia profesjonalizmu, nowoczesności oraz otwartego podejścia do realizowanych zadań. Doceniam Państwa zaangażowanie, które ma swoje źródło w głębokiej trosce o najwyższy poziom edukacji w Polsce. Dziękując za dobrą współpracę, życzę dalszych sukcesów, satysfakcji z podejmowanych działań oraz wszelkiej pomyślności.

Wysoko oceniam współpracę z FRSE w zakresie wdrażania i promocji programów stypendialnych, wspieranych z funduszy norweskich i szwajcarskich.

Profesjonalne podejście Fundacji do beneficjentów jest również niewątpliwym sukcesem programów.

ELŻBIETA BIEŃKOWSKA
MINISTER ROZWOJU REGIONALNEGO

Środki pochodzące z funduszy unijnych oraz programów pomocowych mają znaczący wpływ na rozwój edukacji w Polsce. We wdrażaniu tych środków z sukcesem pomaga Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, która obchodzi swoje 20-lecie. Fundacja zaangażowana jest nie tylko w fundusze norweskie, ale także w szwajcarsko-polski Fundusz Stypendialny Sciex-NMS^{ch}.

Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy, wdrażany dzięki środkom z Norwegii, Islandii i Liechtensteinu, dał licznym polskim studentom, naukowcom i przedstawicielom instytucji edukacyjnych możliwość wyjazdów zagranicznych w celach naukowych oraz okazję uczestniczenia w projektach realizowanych z partnerem zagranicznym.

W dwóch edycjach na Fundusz przeznaczono ok. 30 milionów euro. Pierwsza edycja FSS (2004-2009) zakończyła się dużym sukcesem. W trakcie 5 konkursów dofinansowanie otrzymało blisko 500 projektów, a w ciągu 3 lat prawie 2,5 tysiąca studentów, nauczycieli, przedstawicieli kadry akademickiej, ekspertów uczestniczyło w pobytach stypendialnych oraz studyjnych w Norwegii, Islandii i Liechtensteinie. W ramach programu zrealizowano ponad 510 wyjazdów stypendialnych polskich studentów.

Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy wzmocnił również stosunki dwustronne z państwami-darczyńcami. Dzięki niemu możliwe było zdobywanie różnorodnych doświadczeń, podnoszenie kompetencji zawodowych, transfer technologii, wzrost wiedzy na temat różnic kulturowych, a także nawiązywanie cennych kontaktów osobistych.

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji jest również zaangażowana w realizację Funduszu Stypendialnego w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy, którego budżet wynosi 12 milionów franków szwajcarskich. Od 2009 r. Fundusz ten umożliwił pobyty badawcze w Szwajcarii 120 polskim naukowcom. Nie jest to jednak ostateczna liczba, bo program będzie trwać do 2016 r. Fundusz jest otwarty dla wszystkich dyscyplin naukowych, a instytucje szwajcarskie zainteresowane są udziałem polskich doktorantów oraz młodych pracowników naukowych we wspólnych projektach.

Podsumowując, wysoko oceniam współpracę z FRSE w zakresie wdrażania i promocji programów stypendialnych, wspieranych z funduszy norweskich i szwajcarskich. Profesjonalne podejście Fundacji do beneficjentów jest również niewątpliwym sukcesem programów. Z okazji 20-lecia działalności życzę pracownikom Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji dalszych równie udanych inicjatyw wspierających rozwój edukacji Polsce.

Dzięki działalności Fundacji polskie, europejskie i międzynarodowe instytucje i stowarzyszenia nawiązały **liczne kontakty i podjęły tysiące wspólnych projektów partnerskich.** Te nowe formy współpracy przyczyniają się do modernizacji polskiego systemu edukacji.

JAN TRUSZCZYŃSKI
DYREKTOR GENERALNY DS. EDUKACJI
I KULTURY, KOMISJA EUROPEJSKA

Inwestycje na rzecz edukacji, szkoleń czy badań naukowych są najlepszym sposobem na zapewnienie Europie pomyślnego rozwoju dziś i w przyszłości. Każdego roku Unia Europejska za pomocą programów edukacyjnych wspierających mobilność, takich jak Erasmus, Leonardo da Vinci, Wolontariat Europejski czy Akcje Marie Curie, umożliwiła 500 tysiącom młodych Europejczyków wyjazd do innego kraju w celu odbycia części studiów, praktyki zawodowej czy prowadzenia badań naukowych. Doświadczenie zdobyte za granicą podnosi ich kwalifikacje, poszerza możliwości rozwoju osobistego i zwiększa szanse na znalezienie zatrudnienia. Ta grupa młodych ludzi wyposażonych w bogaty bagaż doświadczeń daje szansę na ożywienie europejskiej gospodarki.

Dwadzieścia lat temu powołana została Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji. Jej celem jest wspieranie reform edukacyjnych i modernizacji polskiego systemu edukacji.

Dzięki działalności Fundacji polskie, europejskie i międzynarodowe instytucje i stowarzyszenia nawiązały liczne kontakty i podjęły tysiące wspólnych projektów partnerskich. Te nowe formy współpracy przyczyniają się do modernizacji polskiego systemu edukacji. Współpraca międzynarodowa prowadzi do wzrostu innowacyjności i wprowadza do codziennej pracy nauczycieli, pracowników akademickich i młodzieżowych nowe rozwiązania organizacyjne i pedagogiczne, a także nowe narzędzia i technologie.

Liczne formy instytucjonalnej współpracy, liczba zrealizowanych projektów, staży, wreszcie łączna wysokość budżetu programów, którymi zarządza Fundacja, stanowią niezwykle ważne wskaźniki jej sukcesu. Za tymi wskaźnikami kryją się bezpośredni beneficjenci – indywidualne osoby, które uczestniczyły w projektach edukacyjnych: uczniowie, studenci, nauczyciele, emeryci, przedsiębiorcy, pracownicy, liderzy społeczni i lokalni.

Jestem niezwykle usatysfakcjonowany, że dzięki programom unijnym setki tysięcy moich rodaków podwyższyły swoje kwalifikacje naukowe i zawodowe oraz uzyskały motywację do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i obywatelskim. To wszystko było możliwe dzięki zaangażowaniu w swoją pracę i profesjonalnej postawie pracowników Fundacji.

To dla mnie wielki zaszczyt, że mogę uczestniczyć w świętowaniu jubileuszu Fundacji i jej osiągnięć. Dwadzieścia lat FRSE to także dwie dekady pełnej sukcesów współpracy pomiędzy Polską i jej europejskimi partnerami.

Śmiało możemy powiedzieć,
 że dzięki naszym działaniom
**drzwi do Europy i świata są szeroko
 otwarte** dla tysięcy studentów,
 pracowników akademickich, nauczycieli,
 szkoleniowców, dyrektorów placówek
 oświatowych, wolontariuszy, uczniów
 a nawet przedszkolaków.

Janusz

MIROSŁAW MARCZEWSKI
 DYREKTOR GENERALNY FUNDACJI
 ROZWOJU SYSTEMU EDUKACJI

Ostatnie 20 lat to okres wielu bardzo ważnych zmian społecznych, ekonomicznych i politycznych, które wpłynęły na kształt Europy i Polski. Przyczyniły się one do wzrostu wymiany międzynarodowej we wszystkich dziedzinach życia, a co za tym idzie spowodowały zwiększenie mobilności zawodowej i edukacyjnej mieszkańców wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej. Tempo i skala tych zmian wymuszały, szczególnie w krajach, gdzie ponownie rodziła się demokracja, tworzenie mechanizmów i instytucji zarówno gospodarczych, jak i edukacyjnych, które wspartyby rozwój nowoczesnego społeczeństwa i przygotowały obywateli do funkcjonowania w nowej europejskiej rzeczywistości. 23 czerwca 1993 r. ówczesny minister edukacji narodowej Zdobychowski powołał do życia Fundację Rozwoju Systemu Edukacji, która, jako fundacja skarbu państwa, miała za zadanie wspieranie działań, które przyczyniają się do poprawy jakości i efektywności systemu oświaty, szkolnictwa wyższego i szkoleń oraz ich otwarcia na świat.

Cel ten FRSE realizuje do dziś, świętując w 2013 r. 20 lat swojego istnienia. Jesteśmy jedyną w Polsce instytucją z tak ogromnym doświadczeniem w zarządzaniu 21 edukacyjnymi programami i inicjatywami. Śmiało możemy też powiedzieć, że dzięki naszym działaniom drzwi do Europy i świata są szeroko otwarte dla tysięcy studentów, pracowników akademickich, nauczycieli, szkoleniowców, dyrektorów placówek oświatowych, wolontariuszy, uczniów, a nawet przedszkolaków. Nie wiele osób jednak wie, że początki FRSE sięgają czasów, w których o udziale w takich programach, jak Erasmus czy Comenius, można było w naszym kraju jedynie pomarzyć.

Obchody 20. rocznicy powstania Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji zbiegają się z jubileuszem 25-lecia istnienia programów unijnych w Europie i 15-leciem ich obecności w Polsce. Jednak sukcesu działalności FRSE nie da zmierzyć jedynie w liczbach otrzymanych i zaakceptowanych wniosków na realizację międzynarodowych projektów edukacyjnych, wysokości dofinansowania przekazanego beneficjentom na indywidualne wyjazdy w ramach doskonalenia zawodowego czy liczbie zorganizowanych seminariów, konferencji i wizyt przygotowawczych. Efekty działań podejmowanych przez FRSE to przede wszystkim coraz większa świadomość społeczeństwa w zakresie konieczności uczenia się bez względu na wiek, poziom wykształcenia i wykonywany zawód. To większa otwartość interkulturowa uczestników projektów, podniesienie ich kompetencji językowych, społecznych, zawodowych, a co za tym idzie – zwiększenie szans na rynku pracy. Udział w programach zarządzanych przez Fundację oznacza dla osób z mniejszymi szansami możliwość włączenia społecznego, powrót do aktywności zawodowej, certyfikację kwalifikacji zdobytych w ramach edukacji pozaformalnej i nieformalnej. Internacjonalizacja szkolnictwa wyższego nie byłaby możliwa bez wymiany myśli badawczej, transferu innowacji i wzajemnego uznawania kompetencji studentów i pracowników naukowych zdobywanych w czasie międzynarodowych wymian i staży.

Chciałbym serdecznie podziękować wszystkim krajowym i zagranicznym ekspertom, instytucjom i organizacjom współpracującym z nami przy realizacji projektów edukacyjnych za ich zaufanie, wsparcie oraz dzielenie się wiedzą i doświadczeniem. Bez nich niemożliwe byłoby zapewnienie wysokiej jakości rezultatów międzynarodowych inicjatyw podejmowanych przez FRSE i jej beneficjentów. Mam nadzieję, że przed nami co najmniej drugie tyle równie udanych lat działalności, której efektem będą otwarte na świat uczelnie i szkoły, kreatywni młodzi ludzie, zaangażowani nauczyciele oraz innowacyjni naukowcy i studenci. Bo przecież sukces nas wszystkich zależy przede wszystkim od edukacji.

CZAS REFORM

LATA 1993–1997

Koniec lat 80. i początek 90. ubiegłego wieku to okres wielkich przemian, wyzwań i nadziei. To, co dotychczas pozostawało w sferze marzeń wielu pokoleń Polaków, stało się rzeczywistością.

Po obradach Okrągłego Stółu zmienił się układ polityczny w Europie, upadł mur berliński, rozpadł się Związek Radziecki, rozwiązany został Układ Warszawski. Nastąpiło zjednoczenie Niemiec, a prezydentami w swoich krajach zostali dotychczasowi dysydenci i więźniowie polityczni: Lech Wałęsa i Václav Havel. W wyniku podpisania Traktatu z Maastricht formalnie powstała Unia Europejska. Polacy po raz 1. mogli bez przeszkód otrzymać paszport i podróżować po świecie.

Przed pokoleniem, które w latach 90. wchodziło w dorosłość, stało się wyzwanie stworzenia nowego ładu społecznego, politycznego i gospodarczego. Odzyskanie przez polskiego orła korony było podniosłym symbolem zmian, które następowały w błyskawicznym tempie. Musiało powstać wiele nowych instytucji, które w Polsce nie istniały lub których działalność została przerwana po II wojnie światowej. Wiele z tych wysiłków związanych było z przygotowaniem polskich instytucji do współpracy z partnerami europejskimi i obsługi programów pomocy zagranicznej (finansowanych z funduszy PHARE, Komisji Wspólnot Europejskich oraz pożyczki Banku Światowego) – również w obszarze edukacji. W takich okolicznościach zapadła decyzja o utworzeniu Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji, której głównym celem miało być wspieranie konstytucyjnych organów państwa w ich pracach nad reformą i rozwojem polskiego systemu edukacji.

* Europejski Rok ma zwrócić uwagę obywateli na unijne problemy i priorytety. Na kilka miesięcy przed końcem każdego roku Komisja Europejska ogłasza przewodni temat nadchodzącego roku, który powinien być wskazówką dla organizacji realizujących projekty w programach wspólnotowych. Przy rozpatrywaniu wniosków brane są bowiem pod uwagę bieżące priorytety polityki Unii Europejskiej, których Europejski Rok jest odzwierciedleniem.

START

Zapraszamy na spacer po historii FRSE na tle wybranych wydarzeń w Polsce, Europie i na świecie.

1993

EUROPEJSKI ROK AKTYWNOŚCI OSÓB STARSZYCH I SOLIDARNOŚCI MIĘDZYPOKOLENIOWEJ

↓ Zaczęła grać Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy – niezwykły ruch społeczny stworzony przez Jurka Owsiaka. Podczas 1. finału WOŚP zebrano równowartość 1 535 440,68 dolarów (szalata inflacja, więc takie przeliczenie było najbardziej miarodajne). W roku 2013 było to aż 50 657 747,68 złotych! W czasie finału w zbiorce pieniędzy uczestniczy 120 tysięcy wolontariuszy, którzy rozliczają się z każdego zebranego grosza. Fundacja WOŚP wydała już blisko 140 milionów dolarów na sprzęt medyczny pracujący w szpitalach w całej Polsce.

Rusza Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy.

Pierwsze logo FRSE

1993 Ustanowienie Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji decyzją Ministra Edukacji Narodowej Zdobystawa Flisowskiego.

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Pierwsza siedziba FRSE – Ministerstwo Edukacji Narodowej.

→ Wejście w życie Traktatu o Unii Europejskiej (podpisanego w Maastricht w lutym 1992 r.) oznaczało formalne powstanie UE. Traktat ustanowił zasady dotyczące przyszłej wspólnej waluty, a także polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz ściślejszej współpracy w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych. Powstał wspólny rynek zapewniający swobodny przepływ towarów, usług, osób i kapitału.

Nelson Mandela otrzymuje Pokojową Nagrodę Nobla.

↓ Ostatnim prezydentem Czechosłowacji, a po upadku komunizmu także 1. prezydentem Republiki Czeskiej, był Václav Havel – pisarz, dramaturg, obrońca praw człowieka, działacz opozycji antykomunistycznej. Sprawował ten urząd do 2003 r.

Rozpad Czechosłowacji na 2 odrębne państwa: Czechy i Słowację.

Biuro Tempus I (Trans-European Mobility Programme for University Studies) rozpoczyna działalność w strukturze FRSE.

1994 Rusza Tempus II.

Polska ratyfikuje Europejską Konwencję Praw Człowieka.

Formalne powstanie Unii Europejskiej.

Na ekranie w kinach: film Stevena Spielberga pt. Lisa i Schindler.

← Za zdjęcia do tej produkcji Janusz Kamiński otrzymuje Oscara.

1994

EUROPEJSKI ROK ODZYWIANIA SIĘ I ZDROWIA

← Po śmierci Václava Havla w 2011 r. przewodniczący Komisji Europejskiej José Manuel Barroso powiedział:

Był prawdziwym Europejczykiem, który przez całe życie bronił demokracji i wolności. Jego nazwisko zawsze będzie kojarzone ze zjednoczeniem Europy i szerzeniem jej wartości w Europie Środkowej i Wschodniej.

Uruchomiony zostaje program TESSA (Training and Education in Strategically Significant Areas).

Podpisane zostaje Memorandum Finansowe programu TERM (Training for Education Reform Management).

1995 Parlament Europejski i Rada ustanawiają wspólnotowy program Socrates. Program ma na celu przede wszystkim podniesienie jakości i atrakcyjności edukacji na wszystkich poziomach nauczania, a także ułatwienie szeroko pojętej współpracy i wymiany. FRSE zacznie zarządzać programem Socrates w 1998 r.

Zostaje złożony oficjalny wniosek o przyjęcie Polski do Unii Europejskiej.

→ 83,3 proc. uprawnionych do głosowania Szwedów wzięło udział w referendum, którego przedmiotem było członkostwo w Unii Europejskiej. Za wstąpieniem do Unii opowiedziało się 52,2 proc. głosujących, przeciw było 46,9 proc.

Udany debiut Polski na Eurowizji.

Szwecja decyduje o przystąpieniu do UE.

→ Minister Spraw Zagranicznych Andrzej Olechowski złożył na ręce przedstawiciela prezydencji greckiej wniosek o członkostwo Polski w Unii Europejskiej.

1995 EUROPEJSKI ROK BEZPIECZEŃSTWA DROGOWEGO I MŁODYCH KIEROWCÓW

← *To nie ja byłam Ewą* – zaśpiewała Edyta Górniak na festiwalu Eurowizji w Dublinie i... prawie wygrała. Jej 2. miejsce – i to podczas debiutu Polski na tym festiwalu – było i jak dotąd największym sukcesem polskich wykonawców na Eurowizji.

← Polska przestała być krajem milionerów... i bardzo dobrze, bo brakowało już „okienek” w kalkulatorach. Przeciętna pensja wynosiła około 5 milionów złotych, a bochenek chleba kosztował 6,7 tysiące złotych. Astronomiczne kwoty wynikały z szalejącej na początku lat 90. inflacji – spuścił PRL-u. W obiegu były wyłącznie banknoty. Wszyscy na co dzień operowali milionami, budżet państwa liczone w bilionach złotych. *Zasłoń palcem zera cztery – zyskasz złoty nowej ery* – głosił szkoleniowy wierszyk. Mimo obaw i złych skojarzeń z podobnymi operacjami w przeszłości, denominacja przebiegła bardzo sprawnie.

1:10 000, czyli denominacja złotego.

Premiera *Toy Story*, 1. pełnometrażowego filmu animowanego zrealizowanego całkowicie przy użyciu techniki komputerowej.

1996 Rusza program SMART (Strategic Measures for Achieving Reform Targets).

Marek Kamiński jako 1. Polek zdobywa Biegun Południowy.

Rozpoczyna działalność Światowa Organizacja Handlu (WTO).

↑ Polska jest jednym z państw założycielskich organizacji, której zadaniem jest m.in.: liberalizacja międzynarodowego handlu, rozstrzyganie sporów dotyczących wymiany handlowej, przestrzegania praw własności intelektualnej.

Program Tempus zostaje przedłużony na lata 1998-2000 pod nazwą Tempus II bis.

Rozpoczyna działalność Krajowe Biuro Eurydice w Polsce, na początku w strukturach Instytutu Badań Edukacyjnych (IBE).

1997 Zostaje wydana publikacja Eurydice – Key data on education in the European Union 1997, w której po raz 1. pojawia się wkład Polski.

Pierwszy nieoficjalny deadline, w którym polskie szkoły mogą składać wnioski na projekty w ramach programu Socrates-Comenius (w tym projekty w ramach Lingua: akcje A i E).

Otwarto 1. odcinek warszawskiego metra. Na początku pociągi kursują na trasie Kabaty – Politechnika (11 stacji). Całą 1. linię metra oddano do użytku w 2008 r., po 25 latach budowy.

Początek Europy bez granic.

← Układ z Schengen, umożliwiający podróżnym dowolnej narodowości przekraczanie granice bez kontroli paszportowej, wchodzi w życie w 7 krajach: Belgii, Francji, Hiszpanii, Luksemburgu, Holandii, Niemczech i Portugalii. Polska przystąpiła do układu z Schengen w grudniu 2007 r.

Uruchomiony zostaje światowy system ustalania położenia GPS (Global Positioning System).

↑ System GPS korzysta z co najmniej 3 satelitów w celu zlokalizowania obiektu na lądzie lub morzu.

Czwarte rozszerzenie Unii Europejskiej. Krajami przystępującymi są Austria, Szwecja i Finlandia.

Szczątki Marii Skłodowskiej-Curie i Piętra a Curie zostały uroczyste przeniesione do Panteonu w Paryżu.

EUROPEJSKI ROK UCZENIA SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

1996

Literacki Nobel dla Wisławy Szymborskiej.

↑ Za poezję, która z ironiczną precyzją odsłania prawa biologii i działania historii we fragmentach ludzkiej rzeczywistości – tak Szwedzka Akademia uzasadniła przyznanie literackiej Nagrody Nobla Wisławie Szymborskiej. Podczas ceremonii wręczenia nagród Szymborska powiedziała z właściwą sobie prostotą: Mam mówić o poezji. Na ten temat wypowiadałam się rzadko, prawie wcale. I zawsze towarzyszyło mi przekonanie, że nie robię tego najlepiej. Dlatego mój odczyt nie będzie zbyt długi. Zmarła w roku 2012 noblistka opublikowała ok. 350 wierszy. Jej ostatni, wydany pośmiertnie, tomik nosi tytuł Wystarczy.

Czechy składają wniosek o przyjęcie do Unii Europejskiej.

→ 18-letni Adam Małysz nie był faworytem konkursu skoków na legendarnej skoczni Holmenkollen w Oslo. Wygrał wtedy z największymi sławami i rozpoczął trwającą 15 lat fantastyczną karierę, podczas której 4-krotnie stawał na podium olimpijskim, 4 razy był mistrzem świata i triumfator Pucharu Świata. Jego sukcesy wywołały w kraju prawdziwą małyszomanię, skoki narciarskie zyskały wielomilionową widownię, udało się też wychować liczne grono następców mistrza. Obecnie Małysz kontynuuje karierę sportową jako kierowca rajdowy.

Rosja zostaje przyjęta do Rady Europy.

← Komitet Ministrów Rady Europy oficjalnie zaprosił Rosję do tej organizacji. Przystępując 28 lutego 1996 r. do Rady Europy, Rosja została 39. członkiem Rady. Ważnym zobowiązaniem zaciągniętym przez ten kraj w procesie akcesyjnym było dostosowanie prawodawstwa wewnętrznego do norm prawnych wynikających z regulacji przyjętych w ramach Rady Europy.

Początek sukcesów Orka z Wisły.

Narodziny owcy Dolly.

Powstanie Komitetu Integracji Europejskiej.

↓ Narodziny 1. skolonowanego ssaka – epokowy przełom w inżynierii genetycznej. Szkoccy naukowcy dokonali sklonowania owcy z pojedynczej komórki 6-letniego zwierzęcia.

↑ Powołany został Komitet Integracji Europejskiej – naczelny organ administracji rządowej do spraw programowania i koordynowania polityki w sprawach związanych z integracją Polski z Unią Europejską.

EUROPEJSKI ROK WALKI Z RASIZMEM I KSENOFOBIA

1997

Zgromadzenie Narodowe Ipołączzone Izby Sejmu i Senatu przyjmują Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej.

← W trosce o byt i przyszłość naszej Ojczyzny, odzyskawszy w 1989 r. możliwość suwerennego i demokratycznego stanowienia o Jej losie, my, Naród Polski (...) ustanawiamy Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej – głosi preambula do Ustawy zasadniczej uchwalonej 2 kwietnia w wspólnym posiedzeniu Sejmu i Senatu RP.

W wypadku samochodowym ginie księżna Diana.

Udana misja na Marsa.

↓ Po 20 latach nieudanych prób [rosyjskiej sondy kosmicznej Fobos, amerykańskiego Mars Observer i rosyjskiego Mars96], 4 lipca 1997 r. na powierzchni Marsa wylądował na spadochronie Mars Pathfinder (Marsjański Wędrowiec). Wypuszczony na powierzchnię planety 6-kołowy pojazd Sojourner (wielkości kuchenki mikrofalowej) przez 3 miesiące analizował marsjańskie skały, przesyłając swe wyniki na Ziemię.

Sejm RP uchwała nowy kodeks karny, znosząc m.in. karę śmierci.

Unia Europejska rozpoczyna negocjacje członkowskie z państwami Europy Środkowo-Wschodniej.

↑ Start do największego w historii UE rozszerzenia Wspólnoty: przywódcy UE wyrażają zgodę na rozpoczęcie negocjacji członkowskich z 10 państwami Europy Środkowo-Wschodniej: Bułgarią, Estonią, Litwą, Łotwą, Polską, Republiką Czeską, Rumunią, Słowacją, Słowenią i Węgrami. Negocjacje obejmują także Cypr i Malte.

Powódź wysiękała na terenie Polski.

Zaproszono Węgry, Czechy i Polskę do przystąpienia do NATO.

Szachowy mistrz świata Garry Kasparow przeżywa pojedynek z superkomputerem IBM Deep Blue.

PROGRAMY I INICJATYWY ZARZĄDZANE PRZEZ FRSE W LATACH 1993-1997:

Tempus, TESSA (Training and Education in Strategically Significant Areas), TERM (Training for Education Reform Management), SMART (Strategic Measures for Achieving Reform Targets), Krajowe Biuro Eurydice.

POCZĄTKI DZIAŁALNOŚCI FRSE

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji została ustanowiona 23 czerwca 1993 r. w Warszawie przez ministra edukacji narodowej Zdobystawa Flisowskiego, działającego w imieniu Skarbu Państwa. Celem Fundacji od początku jej istnienia było wspieranie działań na rzecz reformy i rozwoju systemu edukacji w Polsce.

W tamtym czasie Fundacja miała realizować swój cel przede wszystkim poprzez obsługę programów pomocy zagranicznej dla edukacji, promowanie współpracy polskich placówek edukacyjnych z ośrodkami zagranicznymi oraz współpracę z polskimi i zagranicznymi instytucjami i organizacjami.

DR WITOLD SIENKIEWICZ

DYREKTOR GENERALNY FUNDACJI
ROZWOJU SYSTEMU EDUKACJI
W LATACH 1993-2006

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji już 20 lat zarządza w Polsce programami europejskimi w dziedzinie edukacji. W ciągu tych lat zmieniał się charakter i cel kolejnych programów oraz ich skala oddziaływania na system edukacji. Zmieniała się również sama Fundacja.

Pierwsze programy, którymi zarządzała Fundacja w latach 1993-1998, miały charakter pomocy zagranicznej i były w całości finansowane z funduszu PHARE. Były to programy, które miały wspierać działania modernizacyjne i reformatorskie podejmowane przez organy państwa, przy zachowaniu ich pełnej suwerenności w decyzjach legislacyjnych dotyczących sfery edukacji.

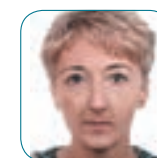
Największym programem i najbardziej atrakcyjnym jako instrument pomocy był w tamtym okresie program Tempus.

Był on przeznaczony dla szkół wyższych. Ustanowiony przez Komisję Europejską (KE) w 1990 r., bezpośrednio po rozpoczęciu procesu transformacji, program ten był realizowany głównie poprzez projekty współpracy uczelni polskich z partnerskimi uczelniami z krajów unijnych (*Joint European Projects* – JEP, zrealizowano ponad 600 takich projektów) oraz granty mobilności dla nauczycieli akademickich i studentów. Zgodnie z koncepcją KE podejście do realizacji wspólnych projektów europejskich opierało się na inicjatywie oddolnej wydziałów uczelnianych (*bottom-up approach*). Efektywne działania Fundacji w zarządzaniu tym programem pozwoliły na niemal stu procentowe wykorzystanie środków przeznaczonych przez KE dla Polski na jego realizację.

Kolejnymi programami zarządzanymi przez Fundację były programy TERM i SMART, przeznaczone dla kadry przygotowującej reformę systemu oświaty. Programy te koncentrowały się na organizacji wizyt studyjnych, dzięki którym uczestnicy poznawali funkcjonowanie systemów kształcenia i egzaminowania w krajach Unii Europejskiej.

W 1998 r. Komisja Europejska umożliwiła Polsce i innym krajom kandydującym do UE udział we wspólnotowych programach współpracy Socrates i MŁO-DZIEŻ. Uczestniczenie w tych programach do czasu przyjęcia Polski do UE wymagało wnoszenia corocznej opłaty (*entry ticket*), która była finansowana z funduszu PHARE i z budżetu państwa. Wysokość tej opłaty, ustalonej dość konserwatywnie, ograniczała stopień zaangażowania polskich uczestników. Po przystąpieniu Polski do UE w 2004 r. udział w programach był już finansowany z budżetu europejskiego zgodnie z zasadami stosowanymi wobec wszystkich państw członkowskich. Dzięki temu stopień uczestnictwa w nich, a szczególnie mobilność studentów i nauczycieli oraz liczba realizowanych projektów uległy znacznemu zwiększeniu.

Rezultaty uczestnictwa w programach wspólnotowych są trudne do przecenienia. Studenci, którzy brali udział w programie Erasmus, stanowiącym część programu Socrates, i odbyli część studiów za granicą, to już całe nowe pokolenie, które będzie wkrótce decydować o przyszłych losach wspólnej Europy. *Studując za granicą, oni nie doświadczają Europy, oni ją tworzą* – jak określił to swego czasu przewodniczący KE Jose Manuel Barroso. Spotkania z uczestnikami programów mobilności i ich opinie o okresach pobytu za granicą na studiach bądź w ramach programów wymiany młodzieży są bez wątpienia źródłem wielkiej satysfakcji.

EWA KOLANOWSKA

ZASTĘPCZYNI DYREKTORA
GENERALNEGO FUNDACJI
ROZWOJU SYSTEMU EDUKACJI
W LATACH 1993-1997

Pomysł stworzenia fundacji pojawił się w 1992 r. w biurze programu Tempus (*Trans-European Mobility Programme for University Studies*), które od 1990 r. realizowało pierwszy w Polsce duży program Wspólnoty Europejskiej (WE) w dziedzinie edukacji adresowany do szkolnictwa wyższego. W biurze tym pracowałam w sumie przez ponad 6 wyjątkowo dla

mnie ciekawych lat, do 1997 r. Biuro zostało ulokowane w strukturze Ministerstwa Edukacji Narodowej, a jego budżet był zbyt skromny w porównaniu z tym, co naszym zdaniem powinniśmy robić, aby lepiej pomagać uczelniom w korzystaniu z Tempusa. Z brukselskich funduszy programu nie można było finansować biur funkcjonującego w administracji publicznej, a więc jedyną możliwość rozwoju działalności stwarzało wyprowadzenie go z ministerstwa.

Pomysł założenia nowej fundacji spodobał się Komisji Europejskiej, a po pewnym czasie zyskał też akceptację ministerstwa.

W biurze Tempus nie było prawników, ale zapał i lektura różnych dokumentów prawnych wystarczyły do przygotowania projektu statutu Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji, który później dopracował i zatwierdził Departament Prawny MEN. Do programu Tempus w utworzonej w połowie 1993 r. FRSE dołączyły dwa programy pomocowe WE dla Polski, TERM i TESSA.

Do zadań FRSE w statucie wpisaliśmy m.in. realizację programów w dziedzinie edukacji, prowadzenie prac analitycznych wspierających rozwój edukacji oraz współpracę z zagranicznymi ośrodkami, myśląc ambitnie o tym, że w przyszłości Fundacja mogłaby stać się odpowiednikiem brytyjskiego British Council, niemieckiego DAAD czy holenderskiego NUFFIC. Pełnoletnia już dziś FRSE jest potentatem pod względem liczby i skali realizowanych programów edukacyjnych, a jej rozwój ilustruje też ekspansję unijnych programów edukacyjnych – od Tempusa, który wraz z wewnątrzspółnotowymi programami Erasmus i COMETT był adresowany wyłącznie do uczelni, do programu „Uczenie się przez całe życie”, obejmującego wszystkie poziomy edukacji. Mam nadzieję, że w przyszłości uda się też Fundacji szerzej angażować w przedsięwzięcia analityczne, również międzynarodowe, zwłaszcza że w znanych mi przetargach UE na pomocowe projekty edukacyjne w krajach pozaunijnych uczestniczy tak niewiele polskich instytucji z podobnym kapitałem doświadczenia.

DZIAŁALNOŚĆ FRSE NA PRZESTRZENI LAT

Osiągnięcia FRSE w zarządzaniu programami europejskimi.

Na podstawie decyzji Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwa Rozwoju Regionalnego oraz Komisji Europejskiej aktualnie FRSE koordynuje zadania związane z ponad 20 inicjatywami. Są to nie tylko programy europejskie, ale również działania wynikające z umów zawartych pomiędzy Polską a Islandią, Księstwem Liechtenstein, Królestwem Norwegii, Republiką Litewską i Szwajcarią.

Wysokość środków finansowych, którymi zarządzała FRSE:

- 1993-1998: 181 256 000 €
- 1999-2003: 58 064 382 €
- 2004-2008: 286 014 781 €
- 2009-2013: 353 339 639 €

991 € mln

to łączna kwota przekazanych przez nas dofinansowań na projekty

* Informacje opracowane na podstawie rocznych sprawozdań FRSE. Wysokość środków finansowych, którymi zarządzała FRSE, ustalona na podstawie umów zawieranych z instytucjami nadzorującymi. Kwoty w złotych zostały przewalutowane na euro na podstawie kursu ustalonego przez Komisję Europejską na dzień 1 września 2013 r.

POCZĄTKI DZIAŁALNOŚCI FRSE

Przez pierwsze lata działalności FRSE zarządzała tylko 4 programami edukacyjnymi, które były finansowane z funduszy PHARE: Tempus, TERM, SMART oraz TESSA.

Program Tempus w latach 1993-1999 dofinansował polskie szkolnictwo wyższe środkami o łącznej wartości 165 milionów euro. Program TERM (1994-1997) z budżetem 10 milionów euro skierowany był na rozwijanie polityki edukacyjnej. Program SMART (1996-1998) posiadał budżet 7 milionów euro i stanowił kontynuację TERM-u. Program TESSA (1993-1997) posiadał budżet w wysokości 4 milionów euro i wprowadzał do szkolnictwa policealnego przedmioty z zakresu zarządzania, ekologii, ekonomii i prawa europejskiego.

DR KATARZYNA PLADYS

DYREKTORKA PROGRAMÓW TERM I SMART W LATACH 1993-1998

W drugiej połowie lat 90., jako członkini Zarządu oraz zastępczyni dyrektora Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji, nadzorowałam realizację programów TERM, SMART oraz „Młodzi dla Europy”. Z TERM-em i SMART-em wiązano nadzieje na kontynuację działań mających na celu reformę systemu oświaty zapoczątkowaną w ramach poprzednich programów PHARE. Świadczą o tym już same nazwy: TERM – angielski skrót od *Doskonalenia zarządzania reformą oświaty* oraz SMART – *Działania strategiczne wspomagające cele reformy*.

Obydwa programy koncentrowały się na dziedzinach edukacji uznanych przez ówczesne władze oświatowe za priorytetowe. W ramach TERM-u przygotowano: państwowe standardy, modele egzaminacyjne oraz instrumenty oceny jakości w obszarze kształcenia ogólnego, programy nauczania dla przedmiotów zawodowych, standardy kształcenia nauczycieli. Przeszkolono ponad 150 pracowników MEN, rozwijano współpracę partnerską (*work-shadowing*) między przedstawicielami polskich i unijnych instytucji oświatowych.

Program SMART, będący kontynuacją TERM-u, odnosił się do czterech komponentów z zakresu reformy oświaty: polityka edukacyjna (finansowanie edukacji, efektywność pracy szkół, poradnictwo zawodowe), rozwój systemu oceniania (wsparcie fazy pilotażowej programu „Nowa Matura”), programy nauczania (odpowiadające potrzebom nowego rynku pracy) oraz osiąganie wysokiej jakości w kształceniu nauczycieli (wspieranie procesu akredytacji kolegiów i unowocześnienie procesu kształcenia nauczycieli). Dziś to wszystko wydaje się oczywiste, funkcjonujące od zawsze, ale w drugiej połowie lat 90. kładziono dopiero podwaliny pod te obowiązujące dziś, w roku 2013, praktyki, metody, procedury, instytucje.

Przy wdrażaniu i prowadzeniu programów edukacyjnych współpracowaliśmy z ekspertami z krajów Unii Europejskiej (m.in. Brunel University i Europejski Instytut Edukacji i Polityki Społecznej) oraz ekspertami krajowymi (m.in. Instytut Badań Edukacyjnych w Warszawie i Instytut Technologii Eksploatacji w Radomiu).

Powodzenie w realizacji programów byłoby oczywiście niemożliwe bez aktywnego wsparcia i nadzoru merytorycznego ze strony kierownictwa Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz departamentów merytorycznych, a także efektywnej współpracy z Komisją Europejską i jej Przedstawicielstwem w Warszawie.

Należy podkreślić także zaangażowanie zespołu koordynującego te trzy programy, potrafiącego osiągać założone cele we współpracy z przedstawicielami administracji centralnej i samorządowej, środowisk naukowych, organizacji młodzieżowych. I mówię tu zarówno o Polsce, jak i o instytucjach unijnych oraz krajach z dawniej „piętnastki” i krajach wówczas do Unii aspirujących.

Tak wiele nas różniło mentalnie, politycznie, kulturowo, a jednak tak wiele **udało nam się wspólnie osiągnąć** zgodnie z wyznawaną przez nas wszystkich zasadą: *United we stand, divided we fall (W jedności siła, w podziałach niepowodzenie)*.

WIESŁAW STUDENCKI

PRACOWNIK BIURA TEMPUS W LATACH 1993-2000

Miałem szczęście być nie tylko długoletnim pracownikiem Fundacji, ale także stać się świadkiem jej narodzin. Fundacja nie wyłoniła się przecież znikąd *deus ex machina*, lecz miała okres prenatalny. Działał wówczas w strukturze MEN – w latach 1990-1993 – program Tempus, kierowany pierwotnie przez Ninę Hoffman, a następnie przez długie lata przez Ewę Kolanowską. To właśnie Ewa Kolanowska jest zresztą autorką zarówno nazwy Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji, jak i współtwórczynią pierwszej wersji statutu.

Doświadczenie moje dotyczy głównie Tempusa, z którym związałem 10 lat życia, od 1990 do 2000 r. Nowy program otwierał nieznane przedtem możliwości przed kadrą uczelnianą i studentami.

W ciągu 10 lat ze stypendiów wyjazdowych skorzystało ponad 23 tysiące nauczycieli akademickich i ponad 12,5 tysiąca studentów.

Drugim widocznym znakiem zmian były szybko unowocześniające się laboratoria dydaktyczne i badawcze. Słynne wówczas JEP-y (*Joint European Projects*) pozwalały na zakup aparatury i sprzętu komputerowego o znacznej nieraz wartości. Wydatki na ten cel osiągnęły w sumie poziom 47 milionów euro.

Trudniejszym do zmierzenia, ale najważniejszym efektem działania Tempusa były z pewnością nowe programy nauczania w kilkudziesięciu polskich uczelniach (np. powstające lawinowo studia europejskie) oraz nowe jednostki wewnętrzne, a niekiedy międzyuczelniane.

Tempus – już jako jeden z kilku programów Fundacji – stał się także prekursorem zmian wiodących do Erasmusa. Wspólne projekty europejskie stymulowały zmianę modelu studiów: zgodnie z decyzją Ministerstwa Edukacji Narodowej jednolite studia magisterskie przekształcano w dwustopniowy system licencjat-magister. Rozpoczęło się także wprowadzanie systemu punktowego, co zresztą napotykało niemałe opory kadry akademickiej (które, jak słychać, nie znikły do dziś).

Nie można też zapomnieć o pozaakademickich korzyściach: tematem 25 projektów były kwestie związane z zarządzaniem uczelniami. Ich celem była modernizacja służb finansowych, bibliotek i biur współpracy międzynarodowej, a także utworzenie pierwszych biur karier.

Dekada lat 90. była więc przełomowa. To wówczas wielu naukowców po raz pierwszy pisało wnioski projektowe. To wtedy kadra akademicka uczyła się pracy w międzynarodowych zespołach, a nierzadko – zarządzania dużymi projektami. To wówczas służby administracyjne i finansowe uczelni – w szybkim tempie i nie bez oporów – przestawiały się na nowe zasady działania. Dzięki tym doświadczeniom łatwiejsze stało się korzystanie z kolejnych programów europejskich, takich jak Socrates czy kolejne programy ramowe.

DOSKONALENIE NAUCZYCIELI

1. i 2. Seminarium kontaktowe eTwinning dla nauczycieli przedmiotów ścisłych, Warszawa 2013 r., program eTwinning (fot. K. Kuczyk)

3. Projekt Integracja społeczna młodych ludzi i ich rodziców poprzez edukację, Warszawa 2011 r., program Comenius – Partnerskie Projekty Regio (fot. K. Kuczyk)

Taylor Mackenzie powiedział: *Nauczyciel to przewodnik i lider, sternik łodzi*. Jednakże energia, która tę łódź napędza, musi być zasilana. Doskonalenie, czyli podwyższanie kwalifikacji, zarówno formalnych, jak i rzeczywistych, niezbędnych do spełniania zadań zawodowych w obecnych czasach jest koniecznością. Jest kolejnym etapem edukacji nauczycielskiej oraz kontynuacją kształcenia. Dzięki funduszom europejskim i programom takim jak Comenius – Mobilność Szkolnej Kadry Edukacyjnej nasi nauczyciele od lat mają możliwość doskonalenia zawodowego za granicą. Do tej pory skorzystało z niej ponad 6 tysięcy nauczycieli.

ALEKSANDRA DŁUGOSZ, ZASTĘPCZYNI DYREKTORA PROGRAMU „UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE” DS. PROGRAMU COMENIUS, FRSE

ROZWÓJ POLSKICH SZKÓŁ

Wpływ europejskich programów edukacyjnych na podnoszenie poziomu jakości nauczania i efektywności systemu edukacji szkolnej w Polsce.

Udział polskich szkół w programach edukacyjnych Unii Europejskiej zmienił oblicze krajowej oświaty. Nasze placówki zaczęły chętnie nawiązywać międzynarodowe kontakty i korzystać z dobrych praktyk zagranicznych partnerów. Nauczyciele otworzyli się na pracę metodą projektu, zastosowanie nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych i podnoszenie kompetencji językowych. Dostrzegli potrzebę stałej aktywizacji uczniów i wspólnego wypracowywania użytecznych rezultatów. Uczniowie nabrali pewności siebie w kontaktach z rówieśnikami z innych państw i motywacji do dalszego rozwoju.

• EFEKTY UDZIAŁU W PROJEKTACH •

UCZNIOWIE

- > wzrost zainteresowania innymi krajami, rozwój postaw otwartości i tolerancji dla innych kultur, zwiększenie identyfikacji z Europą
- > podniesienie umiejętności językowych oraz wzrost zainteresowania nauką języków obcych
- > zwiększenie motywacji do nauki i rozwoju osobistego, wzrost poczucia własnej wartości
- > wzrost zagranicznej mobilności
- > doskonalenie kompetencji z zakresu wykorzystywania nowoczesnych technologii

NAUCZYCIELE

- > polepszenie relacji z uczniami
- > zainteresowanie doskonaleniem zawodowym, wykorzystywanie nowych metod i narzędzi w pracy z uczniem, wykorzystanie na lekcjach metody projektu edukacyjnego
- > podniesienie umiejętności językowych oraz zwiększenie motywacji do nauki języków obcych
- > doskonalenie kompetencji z zakresu wykorzystywania nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych
- > wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań w zakresie nauczania

SZKOŁA

- > otwarcie na partnerstwa międzynarodowe, uczestnictwo w europejskiej przestrzeni edukacyjnej, włączanie zagranicznych partnerów w codzienne życie szkoły
- > zaangażowanie w działania projektowe, rozpowszechnienie kultury projektowej oraz kultury ewaluacji i monitoringu
- > wzrost prestiżu, rozwijanie współpracy ze środowiskiem lokalnym
- > integracja społeczności szkolnej oraz polepszenie atmosfery panującej w szkole
- > wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań w zakresie zarządzania placówką
- > zmiana wyposażenia oraz aranżacji sal lekcyjnych, przystosowanie do pracy w zespołach

* Efekty udziału w programie Comenius na podstawie raportów beneficjentów, badań Pentora zrealizowanych na zlecenie MENiS w 2003 r. oraz badań Stowarzyszenia na rzecz Studiów Empirycznych z Kassel w Niemczech zrealizowanych na zlecenie Komisji Europejskiej w 2007 r.

COMENIUS

Polska rozpoczęła realizację programu Comenius w 1998 r., po przyjęciu przez UE *Decyzji dotyczącej zasad i warunków udziału Polski w programach Wspólnoty w zakresie szkolenia, młodzieży i edukacji*. Comenius był jednym z programów sektorowych ówczesnego Socratesa i miał za zadanie poprawić jakość kształcenia i wzmocnić wymiar europejski w edukacji szkolnej.

Socrates-Comenius otworzył przed polskimi szkołami szansę nawiązania międzynarodowych kontaktów i zaprezentowania swoich osiągnięć na forum europejskim. Dodatkowo umożliwił nauczycielom podniesienie kwalifikacji zawodowych, poznawanie nowych metod nauczania i wymianę doświadczeń. Dziś dzięki międzynarodowym projektom edukacyjnym i zagranicznym kursom metodycznym, w których tak chętnie biorą udział polscy nauczyciele, poprawia się jakość kształcenia i podnosi poziom znajomości języków. Wyrównują się także szanse edukacyjne, gdyż średnio 25 proc. szkół i przedszkoli uczestniczących co roku w programie to placówki znajdujące się na terenie gmin wiejskich i miejsko-wiejskich. Dla wielu uczniów Comenius to często jedyna okazja, aby wyjechać na wymianę do szkoły w innym kraju europejskim, w praktyce zetknąć się z obcym językiem i kulturą.

ANNA ATŁAS

DYREKTORKA PROGRAMU „UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE” W LATACH 2009-2013, FRSE

Co wyróżnia program Comenius na tle pozostałych komponentów programu „Uczenie się przez całe życie”? Comenius charakteryzuje się tym, że ma bardzo liczne grono aktywnych beneficjentów. Mamy to ogromne szczęście, że pracujemy z elitą nauczycieli, którzy chcą się doskonalić, a tym samym podnosić jakość kształcenia w Polsce. Ponadto Comenius jest bardzo prostym i przyjaznym programem w zakresie rozliczeń finansowych – dofinansowania przyznawane są w systemie kwot ryczałtowych, który ułatwia proces planowania i realizacji budżetu.

Co Comenius zmienił w polskich szkołach?

Comenius stanowił duży impuls modernizacyjny dla polskich szkół. Przede wszystkim otworzył wiele z nich na współpracę międzynarodową, dzięki czemu zarówno nauczyciele, jak i dzieci doskonaliły swoje umiejętności współpracy i komunikowania się w językach obcych oraz rozwijały kompetencje międzykulturowe. Szkoła staje się miejscem integracji lokalnej i pokoleniowej, ponieważ do udziału w projektach angażują się rodzice, dziadkowie, a także często lokalne władze.

WYJAZDY COMENIUSA

Program Comenius w Polsce dofinansował

ok. 115 tys. mobilności

(wyjazdów zagranicznych mających na celu pracę nad projektem lub podnoszenie kwalifikacji zawodowych) uczniów, nauczycieli i przedstawicieli władz oświatowych w ramach projektów instytucjonalnych i wyjazdów indywidualnych. Wśród tej grupy znalazło się 1137 uczestników Asystentury Comeniusa – przyszłych nauczycieli zdobywających pierwsze doświadczenia pedagogiczne w szkołach europejskich.

ALEKSANDRA DŁUGOSZ

ZASTĘPCZYNI DYREKTORA PROGRAMU „UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE” DS. PROGRAMU COMENIUS, FRSE

Czy polska szkoła może istnieć bez Comeniusa?

Obecnie nie wyobrażam sobie, żeby w polskich szkołach nie funkcjonował Comenius. Abstrahując od takich pojęć, jak mobilność, możliwość wyjazdów na wczesnym etapie rozwoju (uczniów szkół podstawowych i gimnazjum), Comenius jest namacalnym dowodem, że jesteśmy w Unii Europejskiej. Program poszerza horyzonty młodych ludzi, uczy ich tolerancji i swobody funkcjonowania we współczesnym świecie.

Z Comeniusa skorzystało ponad 100 tysięcy uczniów i nauczycieli*. Czy to dużo?

Jeśli weźmiemy pod uwagę, że w projektach partnerskich rocznie dofinansowujemy działania ok. 600 placówek przy dwukrotnie wyższej liczbie wpływających do nas wniosków, statystyki mogą nie zachwycać. Ale musimy pamiętać, że środki finansowe są ograniczone i projekty są odrzucane mimo ich wysokiej oceny merytorycznej – właśnie przez wzgląd na ograniczony budżet. Mamy ogromny potencjał, a liczba dobrych wniosków stale rośnie. Jeśli tylko nasze fundusze się zwiększą, z pewnością liczba beneficjentów Comeniusa będzie znacznie wyższa.

* Dane źródłowe opracowane na podstawie rocznych sprawozdań FRSE z lat 2001-2012.

FORUM COMENIUSA

Ponad 9 mln

osób odwiedziło Forum Comeniusa, które funkcjonuje od 2008 r. Z każdym rokiem rośnie liczba jego użytkowników – codziennie przyłącza się do forum 9 nowych nauczycieli!

AKTYWNY ŚLĄSK

Od początku istnienia programu najchętniej włączają się w projekty Comeniusa szkoły z województwa śląskiego.

POLSKA LIDEREM COMENIUSA

Pierwsza sieć koordynatorów i trenerów programu Comenius w Europie powstała przy polskiej Narodowej Agencji Programu Socrates już w 1999 r. W tej chwili liczy

40 ekspertów

JOANNA SOBOTNIK

PROMOTORKA PROGRAMU COMENIUS, KURATORIUM OŚWIATY W KATOWICACH

Co wyróżnia szkoły śląskie na tle pozostałych placówek?

Różnice regionalne w aktywności nauczycieli są uwarunkowane czynnikami wykraczającymi poza sferę edukacji formalnej. Zaangażowanie, pracowitość, otwartość, ciekawość poznawcza, kreatywność, ambicja nauczycieli to cechy indywidualne, niezależne od miejsca zamieszkania. Jednak nie bez znaczenia dla aktywności szkół jest też sposób zarządzania oświatą na poziomie regionów czy rola kuratorów oraz wpływ opinii rad pedagogicznych.

Projekt *Let's taste Europe*, program Comenius, Złotoryja 2012 r.

EDUKACJA POZAFORMALNA

1

Edukacja pozaformalna rozwija w młodych ludziach umiejętności, które pomagają im radzić sobie z życiowymi problemami. Z badań kompetencji (RAY) prowadzonych przez FRSE wynika, że uczestnicy projektów programu „Młodzież w działaniu” rozwijają umiejętności efektywnego komunikowania się z innymi ludźmi, pracy w grupie, rozwiązywania nieoczekiwanych problemów. Ponadto łatwiej jest im podejmować różnorakie inicjatywy i nie boją się wyzwań. Umiejętności zdobyte w ramach edukacji pozaformalnej są drogowskazem jak poradzić sobie w życiu.

TOMASZ BRATEK, ZASTĘPCA DYREKTORA GENERALNEGO FRSE, DYREKTOR PROGRAMU „MŁODZIEŻ W DZIAŁANIU”

2

3

1. Projekt *Raise-up the level*, Warszawa 2012 r., program „Młodzież w działaniu” (fot. K. Pacholak)

2. Szkolenie dla liderów młodzieżowych w ramach *Pozaformalnej Akademii Jakości Projektów (PAJP)*, Warszawa 2011 r., program „Młodzież w działaniu” (fot. T. Jelski)

3. Projekt *Jestem młody, chcę mieć wpływ*, Tarnów 2012 r., program „Młodzież w działaniu” (fot. K. Pacholak)

MŁODZIEŻ W DZIAŁANIU

Program „Młodzież w działaniu” realizowany w latach 2007-2013 jest następcą programów: „Młodzież dla Europy” (1989-1999), Wolontariat Europejski (1996-1999) i MŁODZIEŻ (2000-2006). Głównym celem ww. programów było tworzenie warunków do działania młodych ludzi i w ten sposób promowanie ich zaangażowania, uczenie odpowiedzialności i aktywności obywatelskiej.

Promocję programu „Młodzież dla Europy” wśród potencjalnych beneficjentów FRSE rozpoczęła jeszcze w 1996 r. Po przystąpieniu do programu 1 marca 1998 r. rozpoczęły się pierwsze nabory – wnioski nadchodziły głównie z dużych organizacji młodzieżowych i dużych miast. Z czasem informacja o programie docierała do najmniejszych lokalnych organizacji i stowarzyszeń. Dziś około 30 proc. beneficjentów to młodzi ludzie z mniejszymi szansami, znajdujący się w trudniejszej sytuacji społecznej czy materialnej.

POLSKA W EUROPEJSKIEJ CZOŁÓWCE

Rocznie z programu „Młodzież w działaniu” korzysta w Polsce

16 tys.
młodych ludzi.

To drugi najlepszy wynik w Europie.

TOMASZ BRATEK

DYREKTOR PROGRAMU
„MŁODZIEŻ W DZIAŁANIU”, FRSE

Co, Pana zdaniem, jest największą korzyścią, jaką młodzi ludzie wynoszą z udziału w projektach europejskich? Poprzez programy edukacyjne Unia Europejska daje młodym ludziom szanse rozwijania kompetencji kluczowych, nabywania wiedzy oraz umiejętności praktycznych, których nie zdobędą w szkole, w procesie formalnej edukacji. Podczas realizacji projektów europejskich młodzież zdobywa tzw. miękkie kompetencje, uczy się nieszablonowego myślenia, poznaje zasady pracy w grupie, bierze odpowiedzialność finansową, wzmacnia swoje kompetencje liderkie. Na tym właśnie polega edukacja pozaformalna.

Czy to oznacza, że edukacja pozaformalna uczy tylko praktycznych umiejętności? A co ze zdobywaniem teoretycznej wiedzy?

Wiedza jest produktem finalnym w procesie edukacji pozaformalnej. Młody człowiek też się uczy, ale inaczej – poprzez doświadczenie, praktykę. Kontakt z inną rzeczywistością, innym krajem, kulturą daje ogromną motywację do rozwoju. Młodzi ludzie, szczególnie ci z mniejszymi szansami, dopiero wyjeżdżając za granicę, dowiadują się, czego nie wiedzą, nie potrafią. Zaczynają rozumieć, że znajomość języków obcych, wiedza o ich własnym kraju, jego historii, umiejętności techniczne czy analityczne są nie tylko ważne, ale przede wszystkim rzeczywiście przydatne. Bardzo często okazuje się, że młodzież dopiero po realizacji projektów edukacyjnych zaczyna się uczyć. Chce nawet uczyć się więcej, także w systemie edukacji formalnej.

Edukacja pozaformalna jest chyba jednak wciąż w Polsce dość nieznanym obszarem?

Od roku 2000 jako Fundacja prowadzimy wiele działań, by temat edukacji pozaformalnej jako formy zdobywania wiedzy i umiejętności zaistniał w polskiej przestrzeni edukacyjnej. Zależy nam przede wszystkim na doprowadzeniu do sytuacji, kiedy kwalifikacje i doświadczenia zdobyte w procesie edukacji pozaformalnej będą uznawane w systemie formalnym.

ADAM NIEMKIEWICZ

PREZES STOWARZYSZENIA
MORENA W GDAŃSKU,
WIELOLETNIEGO BENEFICJENTA
EUROPEJSKICH PROGRAMÓW
MŁODZIEŻOWYCH

Jak doszło do podjęcia współpracy z FRSE?

Stowarzyszenie Morena powstało przy Szczepie ZHR Morena, który realizuje projekty młodzieżowe. Byliśmy jedną z pierwszych pomorskich organizacji, która składała wnioski jeszcze w programie „Młodzież dla Europy”. Tak rozpoczęła się nasza współpraca z Fundacją.

A jakie były początki Stowarzyszenia Morena?

Po zdobyciu pierwszych doświadczeń w pozyskiwaniu funduszy europejskich zaczęliśmy udzielać na ten temat informacji innym podmiotom. Po krótkim czasie otrzymaliśmy od Narodowej Agencji propozycję prowadzenia Regionalnego Ośrodka Szkolącego Programu MŁODZIEŻ. Następnie zostaliśmy regionalnym punktem informacyjnym Eurodesk Polska. Zajmowaliśmy się rozpowszechnianiem informacji o ofercie programów unijnych, organizując różnorodne konferencje, warsztaty i spotkania informacyjne. Rozwijając współpracę z FRSE, w 2003 r. podjęliśmy decyzję o przeniesieniu tych działań do Stowarzyszenia. Można więc powiedzieć, że Stowarzyszenie Morena powstało dzięki Fundacji.

Co dała Państwu współpraca z Fundacją?

Przede wszystkim *know-how*. Dzięki Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji zdobyliśmy wiedzę, jak pozyskiwać fundusze i realizować projekty młodzieżowe. Mieliśmy okazję prowadzić pionierskie na skalę kraju projekty, które umożliwiły zaangażowanie kilkuset organizacji i grup młodzieżowych. Dzięki temu obecnie realizujemy najlepszy projekt innowacyjny PO KL na Pomorzu. Dodatkowo poznaliśmy środowisko organizacji pozarządowych, nawiązując cenne kontakty.

REGIONALNE STRUKTURY WSPARCIA DZIAŁAJĄ OD 12 LAT!

W każdym województwie w Polsce działa ośrodek szkolący programu „Młodzież w działaniu”. Ośrodki prowadzą ok. 60 szkoleń rocznie, w których uczestniczy ponad

1,3 tys. osób.

Szkolenia prowadzą zazwyczaj członkowie utworzonego 7 lat temu zespołu trenerskiego Narodowej Agencji Programu „Młodzież w działaniu”.

Europejski Tydzień Młodzieży,
Warszawa 2013 r.

ROZWÓJ KOMPETENCJI MŁODYCH LUDZI

Wpływ europejskich programów młodzieżowych i edukacji pozaformalnej na rozwój kompetencji, postaw i zachowań młodych ludzi.

Europejskie programy edukacyjne pozwalają młodym ludziom rozwijać kompetencje kluczowe, zdobywać wiedzę i nowe umiejętności przydatne zarówno na co dzień, jak i przyszłym życiu zawodowym. Udział w projektach edukacji pozaformalnej ułatwia kontakt z rówieśnikami z innych państw, uczy otwartości i tolerancji, łamię stereotypy. Pozwala młodym ludziom aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym. Z dofinansowania na realizację ciekawych inicjatyw może skorzystać w szczególności młodzież z mniejszymi szansami, czyli taka, która ze względów społecznych, geograficznych czy zdrowotnych, ma utrudniony dostęp do informacji, edukacji i kultury. Popularność edukacyjnych programów UE potwierdza, że polska młodzież jest aktywna i chętnie angażuje się w działania na rzecz zarówno lokalnej, jak i europejskiej społeczności.

* Wyniki badań RAY (ang. *Research-based analysis of the Youth in Action Programme*) - wspólnego projektu badawczego przeprowadzonego w listopadzie 2011 r. przez 15 Narodowych Agencji Programu „Młodzież w działaniu”. Projekt koordynuje Instytut Badań nad Edukacją Uniwersytetu w Innsbrucku.

MOBILNOŚĆ

1

2

1. IX Zlot Studentów Erasmusa,
Wrocław 2012 r., program
Erasmus (fot. J. Kleszcz)

2. Projekt Asystentura Comeniusa,
Rybnik 2011 r., program
Comenius (fot. J. Nogal)

3. Projekt Las Erasmusa,
Celestynów 2012 r., program
Erasmus (fot. K. Kuczyk)

3

Mobilność edukacyjna to nie tylko poprawa kompetencji związanych z kształceniem formalnym, choć taka jest jej podstawą rolą. To ogromne ułatwienie w szlifowaniu takich umiejętności jak: praca w międzynarodowej grupie, radzenie sobie w niestandardowych sytuacjach, samodzielność. To możliwość hartowania charakteru, kształtowania osobowości. To przyjaźnie sprawiające, że świat jest bardziej zrozumiały, bliski, po prostu wspólny.

BEATA SKIBIŃSKA, ZASTĘPCZYNI DYREKTORA
PROGRAMU „UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE”
DS. PROGRAMÓW EDUKACYJNYCH DLA SZKOLNICTWA
WYŻSZEGO, FRSE

ERASMUS

Program Erasmus, najstarszy, flagowy program Unii Europejskiej w dziedzinie edukacji, został uruchomiony 15 czerwca 1987 r. Jego główny cel pozostaje niezmienny i jest nadal aktualny – wspieranie współpracy między uczelniami z różnych krajów i ułatwianie mobilności w celu zdobywania dalszego wykształcenia lub podejmowania pracy. Polska przystąpiła do programu w roku akademickim 1998/99.

Erasmus pomaga polskim uczelniom umiędzynarodowić się i zmodernizować. Obecność w murach uczelni zagranicznych studentów i wykładowców oraz możliwość kształcenia studentów według programów opracowanych wspólnie z zagranicznymi placówkami to cenne źródła podniesienia jakości kształcenia. Erasmus pomógł zdobyć międzynarodowe doświadczenie tysiącom studentów i pracowników uczelni. Nie bez przyczyny mówi się dziś o pokoleniu otwartych na świat Europejczyków. Pokolenie Erasmusa to już ponad 3 miliony osób, które mają za sobą erasmusowe doświadczenie. Wspólnie ucząc się, pracując i spędzając czas wolny, tworzą bezcenną dla Europy wartość – wzajemne zrozumienie i chęć pokojowego współistnienia. Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji od samego początku koordynuje w Polsce program Erasmus. Dzięki usytuowaniu w jednej instytucji biura zajmującego się nie tylko tym programem, lecz także innymi inicjatywami na rzecz szkolnictwa wyższego (Erasmus Mundus, Tempus, Zespół Ekspertów Bolońskich), Fundacja – organizując spotkania informacyjne, seminaria i konferencje – może lepiej wspierać polskie środowisko akademickie w jak najpełniejszym korzystaniu z możliwości europejskich programów edukacyjnych.

BEATA SKIBIŃSKA

ZASTĘPCZYNI DYREKTORA PROGRAMU „UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE” DS. PROGRAMÓW EDUKACYJNYCH DLA SZKOLNICTWA WYŻSZEGO, FRSE

Czy Erasmus rzeczywiście wspiera internacjonalizację?

Zdecydowanie tak. Dzięki rosnącej skali wymiany studentów władze odpowiedzialne za szkolnictwo wyższe w państwach członkowskich zdecydowały się w 1999 r. na rozpoczęcie wyjątkowego europejskiego projektu – Procesu Bolońskiego. Tylko dzięki międzynarodowej współpracy można doprowadzić do lepszego zharmonizowania systemów i struktur szkolnictwa wyższego, aby mobilność stała się łatwiejsza, oraz wypracować takie systemy zapewniania jakości, aby kwalifikacje (dyplomy) europejskie były przepustką na rynek pracy w każdym państwie członkowskim. I chociaż te założenia wydają się dość odległe od wymiany studentów, z którą najszybciej kojarzymy Erasmusa, są one z nią logicznie powiązane.

Wystawa *Pokolenie Erasmusa* z okazji 25-lecia programu Erasmus, Warszawa 2012 r.

Jakie korzyści czerpią polskie uczelnie, goszcząc studentów i pracowników akademickich z zagranicy? Konfrontacja z innym podejściem do kształcenia, innymi metodami dydaktycznymi jest zawsze cenna. Wyciąganie wniosków z rozmów z zagranicznymi kolegami po fachu oraz studentami jest zawsze źródłem inspiracji. Nie zapominajmy także, że powracający z zagranicznych uczelni studenci, wykładowcy i pracownicy administracji wnoszą do polskich szkół wyższych bezcenną wartość dodaną. Od władz uczelni zależy, czy i jak zostanie ona wykorzystana.

Czy Erasmus ma, Pani zdaniem, przyszłość? Może już spowszedniał?

Idee programu Erasmus zawsze pozostaną aktualne. Erasmus pewnie spowszedniał, ale wciąż tylko niewielki procent ogółu studiujących z niego korzysta. A kompetencje i umiejętności zdobywane dzięki międzynarodowej mobilności są cenione przez pracodawców.

DR HAB. MAREK FRANKOWICZ

EKSPERT BOŁOŃSKI, PRACOWNIK NAUKOWY WYDZIAŁU CHEMII NA UNIWERSYTECIE JAGIELLOŃSKIM

Co uważa Pan za największy sukces Polski w zakresie wykorzystania środków unijnych na modernizację szkolnictwa wyższego?

Przede wszystkim racjonalne wykorzystanie środków i możliwości programu Tempus w latach 90. Dzięki projektom Tempus polskie środowisko akademickie mogło dokonać skoku jakościowego w modernizacji programów kształcenia, budowy systemów zapewniania jakości, wprowadzaniu ECTS i doskonaleniu zawodowym kadry. Opracowano też i wdrożono system USOS (Uniwersytecki System Obsługi Studiów). Było to dobre przygotowanie do realizacji Procesu Bolońskiego.

Jak ocenia Pan zmiany, które w ostatnich latach zaszły na polskich uczelniach w porównaniu z uczelniami zagranicznymi?

Zmiany, które zachodziły na polskich uczelniach, wynikały głównie ze starań środowiska akademickiego i miały swoje początki znacznie wcześniej niż wspomniany Proces Boloński. Od roku 2005 dosyć szybko postępują u nas zmiany systemowe. Niektóre nasze rozwiązania, przykładowo opracowanie i wdrażanie Krajowych Ram Kwalifikacji, można oceniać jako wzorcowe w skali europejskiej i mogą stać się naszym towarem eksportowym.

PRZYBYŁO PIENIĘDZY

Budżet programu Erasmus w 2012 r. wyniósł prawie

50 mln euro

To 12-krotnie więcej niż dysponowała Polska, rozpoczynając realizację programu w 1998 r. Dziś kwotą 3,7 miliona euro (porównywalną do budżetu dla całej Polski w pierwszym roku działania programu) dysponuje rocznie Uniwersytet Warszawski wysyłający za granicę w ramach programu największą liczbę studentów i pracowników akademickich.

ROŚNIE LAS ERASMUSA

Spoleczna akcja sadzenia lasu Erasmusa, organizowana przez Stowarzyszenie Erasmus Student Network Poland oraz Lasy Państwowe we współpracy z FRSE, doczekała się 5. edycji. W polskich lasach rośnie już

60 tys. drzew

zasadzonych przez studentów przyjeżdżających do Polski na wymianę w ramach programu Erasmus.

KIERUNEK EUROPA

LATA 1998–2002

Koniec lat 90. oraz początek nowego tysiąclecia był w znacznym stopniu zdominowany przez przygotowania Polski do wejścia do Unii Europejskiej.

W 1998 r. został złożony wniosek o członkostwo w UE, a rok później nasz kraj stał się członkiem NATO. Trzeba było na nowo określić priorytety państwa i to we wszystkich dziedzinach: gospodarce, obronności, polityce społecznej. Przygotowania do akcesji w oczywisty sposób wpływały też na strategię rozwoju i reformy polskiego systemu edukacji.

Edukacyjne drzwi do Europy otworzyły unijne programy Socrates i Leonardo da Vinci, które dały polskiemu szkolnictwu silny impuls modernizacyjny. Interdyscyplinarność, aktywizacja uczniów, wprowadzanie do programów nauczania wymiaru europejskiego oraz podnoszenie kompetencji językowych stały się nowymi cechami polskiej edukacji i zapoczątkowały odchylenie od tradycyjnego, encyklopedycznego sposobu nauczania.

Polska od samego początku, jeszcze przed wstąpieniem do UE, uczestniczyła w reformie europejskiego szkolnictwa wyższego. Nasz kraj był jednym z 29 sygnatariuszy Deklaracji Bolońskiej (1999 r.), która położyła podwaliny pod stworzenie Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego. Najważniejsze postulaty Deklaracji Bolońskiej – wprowadzenie systemu porównywalnych stopni, dwustopniowych studiów, systemu ECTS, wspieranie mobilności studentów i pracowników, współdziałanie na rzecz zapewniania jakości kształcenia – były początkiem prawdziwie rewolucyjnych zmian polskich uczelni.

Zmiany te były o tyle ważne, że w wyniku reformy oświatowej, jednej z 4 wprowadzonych przez rząd Jerzego Buzka, nastąpiło upowszechnienie i podniesienie poziomu średniego wykształcenia, co zaowocowało zwiększoną liczbą kandydatów na studia wyższe.

Przełomową datą dla światowej polityki bezpieczeństwa był 11 września 2001 r. Ataki terrorystyczne na USA pozbawiły poczucia bezpieczeństwa nie tylko Amerykanów, ale również Europejczyków i przyczyniły się do silniejszej integracji i współpracy państw europejskich w walce z przestępczością i terroryzmem. Wewnętrzne granice strefy Schengen, do której w marcu 2001 r. przystąpiły kolejne kraje, pozostały otwarte.

W roku 2002 w ramach programu Erasmus na studia za granicę wyjechał milionowy student.

1998 EUROPEJSKI ROK DEMOKRACJI LOKALNEJ I REGIONALNEJ

Rada Ministrów powołuje urząd Pełnomocnika Rządu ds. Negocjacji o Członkostwo Polski w Unii Europejskiej.

→ Pełnomocnikiem zostaje Jan Kutakowski. Do zadań głównego negocjatora należało przygotowywanie strategiczne i koordynowanie procesu negocjacyjnego o członkostwo Polski w UE oraz przygotowanie i negocjowanie Traktatu Akcesyjnego. Jeszcze tego roku zostały tymczasowo zamknięte negocjacje w obszarach: nauka i badania; edukacja, kształcenie i młodzież oraz małe i średnie przedsiębiorstwa.

Senat USA aprobuje decyzję o rozszerzeniu NATO o Polskę, Czechy i Węgry.

Podpisanie Deklaracji Sorbońskiej przez Francję, Niemcy, Wielką Brytanię i Włochy.

← Rok później 29 państw, w tym Polska, podpisuje Deklarację Bolońską określającą podstawowe cele Procesu Bolońskiego, który dąży do utworzenia w 2010 r. Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego. Proces Boloński jest unikalnym przedsięwzięciem, które z biegiem lat rozszerzało się o nowe państwa uczestniczące (obecnie jest ich 47) oraz o nowe idee i narzędzia.

W strukturze FRSE zaczyna działać Krajowe Biuro Eurydice.

1999 Powstaje sieć koordynatorów i trenerów programu Comenius – pracowników kuratorów oświaty i placówek doskonalenia nauczycieli (inicjatywa ta stanowiła ewenement w skali Europy).

FRSE współorganizuje międzynarodową konferencję dotyczącą reform szkolnictwa wyższego w Europie.

2000 FRSE zaczyna pełnić rolę Narodowej Agencji programów: Socrates II (Comenius, Erasmus, Grundtvig, Minerva, Lingua, Arion, NARIC), MŁODZIEŻ.

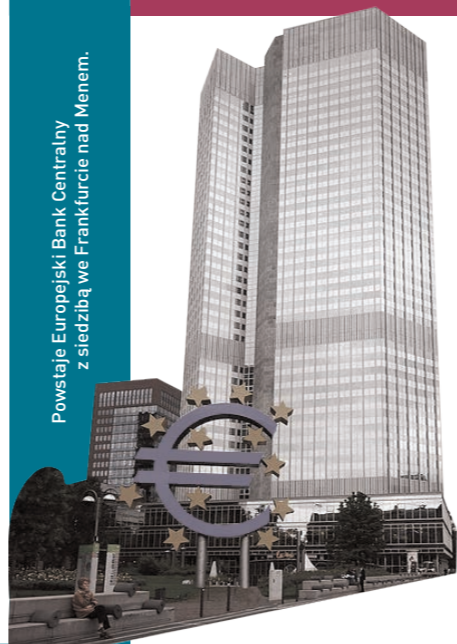
FRSE przenosi się do nowej siedziby (Warszawa, ul. Mokotowska 43), w której mieści się do dziś.

Rusza program Tempus III (lata 2000–2006).

Rozpoczyna się 1. nabór w programie Grundtvig.

FRSE wprowadza 1. polskie dossier do Eurybase.

Polskie uczelnie rozpoczynają wprowadzanie systemu ECTS (Europejski System Transferu i Akumulacji Punktów) – system punktowy, który utrwala uznanie okresów studiów odbytych poza uczelnią macierzystą.

Powstaje Europejski Bank Centralny z siedzibą we Frankfurcie nad Menem.

Parlament Europejski ogłasza motto Unii Europejskiej.

Polska zostaje członkiem NATO.

EUROPEJSKI ROK DZIAŁANIA NA RZECZ ZWALCZANIA PRZEMOCY WOBEC KOBIEC

1999

Google

Dwóch doktorantów Uniwersytetu Stanforda Amerykanin Larry Page i Rosjanin Siergiej Brin zakłada Google Inc.

Wchodzi w życie Konkordat między Polską a Stolicą Apostolską.

↑ W imieniu Stolicy Apostolskiej akt ratyfikował papież Jan Paweł II, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej – prezydent Aleksander Kwaśniewski.

→ *In varietate Concordia* – tak brzmi w wersji łacińskiej motto Unii Europejskiej. W tłumaczeniu na język polski brzmi: *Zjednoczona w różnorodności* lub *Jedność w różnorodności*. Hasło powstało w wyniku konkursu ogłoszonego we Francji. Niesie ze sobą przesłanie, że poprzez Unię Europejską Europejczycy są zjednoczeni w wysiłkach na rzecz pokoju i dobrobytu oraz, że mnogość kultur, tradycji i języków w Europie jest jej ważnym atutem.

Liczba ludności na świecie przekracza 6 miliardów. Na kolejny miliard będzie trzeba poczekać tylko 10 lat.

2000

Reforma systemu oświaty.

GIMNAZJUM w Mońkach

Zgromadzenie Ogólne ONZ uchwala datę 12 sierpnia Międzynarodowym Dniem Młodzieży.

Koniec produkcji Fiata 126p.

Strategia lizbońska – plan rozwoju przyjęty dla Unii Europejskiej przez Radę Europejską na posiedzeniu w Lizbonie.

Sejm przyjmuje ustawę powołującą urząd Rzecznika Praw Dziecka.

→ Waluty 11 krajów (w 2001 r. do tego grona dołączyła Grecja) zastępuje euro. W roku 1999 euro było tylko pieniądzem księgowym stosowanym we wzajemnych rozliczeniach. Banknoty i monety pojawiły się w roku 2002.

← Utworzono 16 województw o nazwach nawiązujących do nazw regionów, a w obrębie województw przywrócono powiaty.

RZECZNIK PRAW DZIECKA

Instytut Matematyczny Claya w USA przedstawia 7 matematycznych problemów milenijnych, ustanawiając za rozwiązanie każdego z nich nagrodę miliona dolarów.

Wprowadzono nowe tablice rejestracyjne polskich samochodów są białe, odblaskowe z czarnymi literami.

↑ W nocy lepiej je widać, ale czasami trudno się domyślić, z jakiego województwa pochodzi samochód np. z literą „F” na początku (lubuskie). Wprowadzenie nowych tablic ma związek z reformą administracyjną i podziałem kraju na 16 województw.

Rok 2000 = ostatni rok XX wieku i 2. tysiąclecia.

↑ Jak zwykle u schyłku epoki – czarne wizje końca stulecia. Przed Sylwestrem 2000 powszechnie straszono *milenijną pluskwą* – ogólnościową katastrofą, którą miał spowodować przyjęty kilkadziesiąt lat wcześniej sposób zapisu daty w programach komputerowych. Milenijne problemy miały miejsce, ale do żadnej wielkiej katastrofy nie doszło.

↓ Jane Fonda złożyła przed polskim reżyserem głęboki ukłon, podając mu statuetkę, a publiczność zgłotowała Wajdzie owację na stojąco.

Andrzej Wajda otrzymuje Oscara za całokształt twórczości.

Odczytanie ludzkiego genomu.

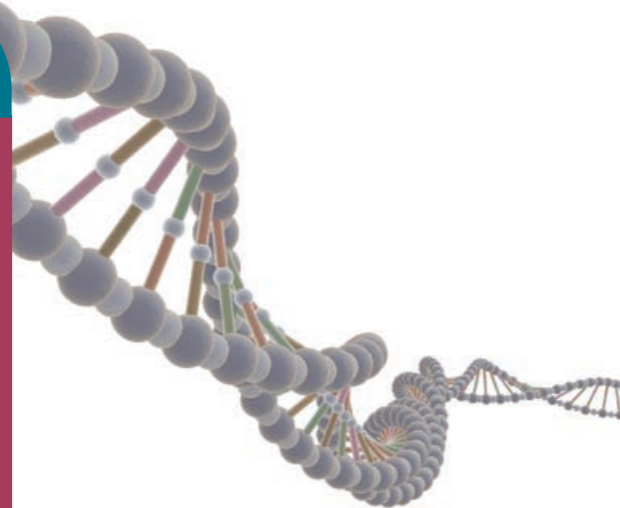
→ Prezydent USA Bill Clinton i premier Wielkiej Brytanii Tony Blair ogłosili, że udało się wstępnie opisać ludzki genom: *Bez wątplenia, jest to najważniejsza, najbardziej cudowna mapa, którą rodzajowi ludzkiemu udało się stworzyć. (...) Uczymy się dziś języka, poprzez który Bóg stworzył świat.*

→ Najnowsze wersje iPoda umożliwiają także oglądanie filmów, przechowywanie zdjęć i innych danych.

Debiut iPoda, który stał się najpopularniejszym przenośnym cyfrowym odtwarzaczem muzycznym.

2001 EUROPEJSKI ROK JĘZYKÓW

9/11

→ 11 września 2001 r. świat obserwuje z przerażeniem, jak uprowadzone przez terrorystów z Al-Kaidy samoloty uderzają w wieże World Trade Center w Nowym Jorku i budynek Pentagonu w Waszyngtonie. Ginie blisko 3 tysiące osób. W reakcji na ten zamach UE podejmuje działania zwiększających bezpieczeństwo w Europie, angażuje się też w walkę z terroryzmem i wspieranie demokracji na świecie. *Z punktu widzenia bezpieczeństwa zaczęliśmy myśleć od nowa. (...) Dziś w większości miejsc czujemy się bezpiecznie, zostało to osiągnięte ogromnym nakładem sił i środków* – powiedział 10 lat później przewodniczący Parlamentu Europejskiego Jerzy Buzek.

Zamach terrorystyczny w USA.

← W miejscu zburzonych wież WTC powstaje zaprojektowany przez Daniela Libeskinda kompleks 4 budynków, w tym One World Trade Center.

Parlament Turcji uchwała nowy kodeks cywilny z równymi statusami kobiet i mężczyzn.

Powstaje Wikipedia.

↑ Jimmy Wales i Larry Sanger, wykorzystując potencjał Internetu, zakładają siećową encyklopedię – Wikipedię, która jest chyba jednym z największych fenomenów świata Web 2.0.

200-milionowy turysta zwiedza Wieżę Eiffla.

→ W Polsce mieszka 38 230,1 tysiące osób – taki wynik przyniósł Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2002 r. Od poprzedniego spisu powszechnego w 1998 r. krajowi przybyło 351 tysiące mieszkańców (niespełna 1 proc.). Ubyło mężczyzn – na 100 panów przypada już 106,5 pań.

Powzrochny spis ludności i mieszkań przeprowadzony na terenie całego kraju.

← Księga była 1. kompleksowym opracowaniem na temat młodzieży w Unii Europejskiej. Powstała po kilkunastomiesięcznych konsultacjach z młodymi ludźmi, pracownikami młodzieżowymi, naukowcami, pracownikami sektora administracji i politykami. Przyjęcie Białej Księgi można uznać za symboliczny początek europejskiej polityki młodzieżowej.

Opublikowano Białą Księgę: *Nowe impulsy dla młodzieży europejskiej.*

Podpisano Traktat Nicejski.

Pierwsze obchody Europejskiego Dnia Języków w Polsce. EDJ obchodzony jest co roku 26 września. To składające się z setek wydarzeń ogólnoeuropejskie święto różnorodności językowej i element kampanii zachęcającej do uczenia się języków obcych.

2002 Rusza program „Moja szkoła w UE”.

Pierwsza konferencja studentów Erasmusa.

Pierwsze certyfikaty European Language Label.

Wyjazd milionowego studenta Erasmusa. Podczas uroczystości związanej z symbolicznym przekroczeniem liczby miliona studentów korzystających z programu Erasmus ogłoszono *Socrates-Erasmus Student Charter* – kartę praw i obowiązków studenta korzystającego z tego programu.

PROGRAMY I DZIAŁANIA ZARZĄDZANE PRZEZ FRSE W LATACH 1998-2002:

Program Socrates i Socrates II (Comenius, Erasmus, Minerva, Arion, Lingua, NARIC, ODL), „Młodzież dla Europy”, MŁODZIEŻ, European Language Label. Kontynuacja obsługi programu Tempus i Krajowego Biura Eurydice.

Euro w powszechnym obiegu w krajach, które przystąpiły do Unii Gospodarczej i Walutowej.

Premiera filmu *Pianista*, który przynosi Romanowi Polańskiemu jego 1. Oscara.

Na posiedzeniu Rady Europejskiej z udziałem szefów państw i rządów państw członkowskich i kandydujących do członkostwa w Unii Europejskiej (w tym Polski) dokonano ostatecznego zamknięcia negocjacji we wszystkich obszarach negocjacyjnych.

Na rondzie Charlesa de Gaulle'a w Warszawie ustawiono sztuczną palmę.

W egipskiej Aleksandrii zostaje otwarta Biblioteka Aleksandrina, która ma być kontynuacją i nawiązaniem do tradycji starożytnej Biblioteki Aleksandryjskiej.

↓ Banknoty i monety euro wchodzą do powszechnego obiegu w 12 krajach. Banknoty są jednakowe dla wszystkich krajów, monety mają wspólny awers informujący o ich wartości, lecz różny narodowy rewers. Wszystkie znajdują się w swobodnym obiegu. Za rzecz normalną uważa się płacenie fińskimi (lub jakimikolwiek innymi) monetami euro za bilet do metra w Madrycie.

Logo ELL w latach 1998-2008

Biuro Eurydice wydaje po raz 1. publikację *The system of education in Poland*.

2001 FRSE rozpoczyna realizację konkursu European Language Label.

Zespół programu MŁODZIEŻ powołuje regionalne struktury wsparcia.

Obchody Tygodnia Comeniusa.

WYJAZDY POLAKÓW ZA GRANICĘ

Mobilności indywidualne beneficjentów w latach 1993-2012 w różnych programach zarządzanych przez FRSE.

* Dane źródłowe opracowane na podstawie rocznych sprawozdań FRSE. Dane programów: Erasmus, Comenius, MŁO-DZIEŹ, „Młodzież w działaniu” za lata 1998-2012; Leonardo da Vinci, Grundtvig, Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży za lata 2007-2012; Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy za lata 2008-2012; projekty systemowe PO KL za rok 2012.

EDUKACJA DOROSŁYCH

Program Grundtvig został ustanowiony w 2000 r. Promuje ideę uczenia się przez całe życie poprzez zapewnienie osobom dorosłym szerszego dostępu do różnych form uczenia się i podniesienie jakości niezawodowej edukacji dorosłych dzięki projektom europejskim.

Grundtvig wspiera przede wszystkim uczenie się tych grup dorosłych, które wymagają szczególnego wsparcia, mają specjalne potrzeby edukacyjne i są zagrożone wykluczeniem społecznym, jak np.: osoby niepełnosprawne, seniorzy, mieszkańcy terenów wiejskich, ale także więźniowie czy osoby z rodzin dysfunkcyjnych. Wszystkie te grupy łączą potrzeba rozwijania kompetencji kluczowych.

Program Grundtvig dynamicznie się rozwijał – w pierwszych latach funkcjonowania składał się z zaledwie 3 akcji zdecentralizowanych. W roku 2009 wprowadzono 4 nowe akcje, znacznie poszerzając możliwości współpracy europejskiej w obszarze niezawodowej edukacji dorosłych. Wraz z rozwojem programu wzrastał też jego budżet i liczba składanych wniosków. Pod względem zainteresowania programem Grundtvig i liczbą zaakceptowanych wniosków Polska od lat plasuje się w czołówce krajów UE.

DOROŚLI WYJEŹDZAJĄ

15 tys. dorosłych

stuchaczy i przedstawiciele kadry edukacyjnej dorosłych skorzystało w latach 2001 - 2013 z mobilności zagranicznych w ramach programu Grundtvig.

ALINA RESPONDEK

ZASTĘPCZYNI DYREKTORA PROGRAMU „UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE” DS. PROGRAMU GRUNDTVIG, FRSE

Program Grundtvig kojarzy się przeważnie z seniorami. Kto jeszcze ma szansę na udział w programie? Oczywiście seniorzy są najwdzięczniejszym odbiorcą oferty programu, ale projekty zgłaszane do Grundtviga dotyczą niezawodowego uczenia się wszystkich dorosłych, w tym np. osób niepełnosprawnych, skazanych, podopiecznych ośrodków pomocy społecznej czy mieszkańców terenów wiejskich.

Czy potrafi Pani wskazać jakiegoś szczególnego beneficjenta?

Każdy z nich jest wyjątkowy. Program Grundtvig tworzą niesamowici ludzie, trudno wyróżnić tylko jednego. Trudno wskazać tego szczególnego. Na pewno warto podkreślić, że dzięki niektórym z nich organizacje, w których na co dzień pracują, także zmieniają swoje oblicze. Chociażby Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie, w której na stałe są już prowadzone zajęcia edukacyjne dla seniorów dzięki wielkiemu zaangażowaniu kadry oraz umiejętnemu korzystaniu ze środków programu Grundtvig.

Czym różnią się projekty Grundtviga z pierwszych lat od realizowanych teraz?

Obecnie zdecydowaną większość projektów w obszarze niezawodowego uczenia się dorosłych realizują organizacje obywatelskie, w tym małe stowarzyszenia prowadzące lokalnie edukację dorosłych na rzecz osób wymagających specjalnego wsparcia. W pierwszych latach aktywność organizacji pozarządowych, ale też placówek kultury czy urzędów była znikoma. Wiem z rozmów z beneficjentami, że powodem były skromne możliwości organizacyjne, brak umiejętności zarządzania projektami, często również bariera językowa. Obecnie te organizacje bez trudu zdobywają środki finansowe na realizację doskonałych projektów.

Jak podsumowałaby Pani 13 lat Grundtviga?

Przez ten czas program Grundtvig pomógł różnym typom organizacji rozwijać ofertę pozaformalnego i nieformalnego uczenia się dorosłych. Pomógł również wielu osobom podnieść kompetencje. Jestem pewna, że program przyczynił się do rozwoju tego sektora edukacji w Polsce. Mogę śmiało powiedzieć, że Grundtvig jest postrzegany jako program, który pozwala poprawiać jakość życia osób dorosłych.

LIDERZY EDUKACJI

ANNA DĘBSKA

KOORDYNATORKA PROGRAMU WIZYTY STUDYJNE, FRSE

Polska kadra zarządzająca oświatą już od 1996 r. ma możliwość uczestnictwa w wizytach studyjnych organizowanych w krajach Unii Europejskiej. Ich celem jest wymiana doświadczeń, poznanie dobrych praktyk stosowanych w innych systemach edukacyjnych oraz nawiązanie kontaktów i planowanie wspólnych przedsięwzięć oświatowych.

W ramach programu Arion (1996-2006) kadra kierownicza, doradcy i metodycy oraz przedstawiciele administracji oświatowej mogli brać udział w tygodniowych zagranicznych wizytach studyjnych, a od 2000 r. także gościć w Polsce przedstawiciele europejskiej kadry zarządzającej oświatą.

Program Arion został zastąpiony w 2007 r. przez Wizyty Studyjne, w ramach których FRSE finansuje wyjazdy zagraniczne specjalistów pracujących na co dzień w różnych obszarach edukacji ogólnej lub kształcenia i doskonalenia zawodowego.

Za koordynację Wizyt Studyjnych na poziomie europejskim odpowiada CEDEFOP w Salonikach, natomiast narodowe agencje współpracują przy tworzeniu katalogu, rekrutacji uczestników i upowszechnianiu rezultatów.

Łącznie w latach 1996-2012 programy Arion i Wizyty Studyjne umożliwiły przyjrzenie się z bliska różnym aspektom edukacji w innych krajach prawie 2 tysiącom osób odpowiedzialnych za zarządzanie i specjalistów zajmujących się oświatą. W roku 2011 polskie instytucje zorganizowały 17 wizyt studyjnych, z czego 2 przeprowadzone w czasie polskiej prezydencji w Radzie UE.

POLSKI PROJEKT W NAJLEPSZEJ 20-TCE!

Projekt *READCOM* zrealizowany przez Bibliotekę Publiczną im. W.J. Grabskiego w dzielnicy Ursus m.st. Warszawy został zakwalifikowany w 2007 r. do grona

20 najlepszych projektów

europejskich w ramach programu Grundtvig.

PRZYWÓDZTWO W EDUKACJI

FRSE wspiera kadre zarządzającą oświatą nie tylko poprzez finansowanie wizyt studyjnych, ale także inne inicjatywy skierowane do liderów w edukacji. Przy wsparciu Fundacji została zorganizowana 14-15 czerwca 2010 r. w Łodzi konferencja naukowa *Liderzy w edukacji*, podczas której dyskutowano nad znaczeniem przywództwa w środowisku szkolnym i pozaszkolnym. FRSE we współpracy z Uniwersytetem Łódzkim wydała także publikację naukową pt. *Przywództwo edukacyjne w teorii i praktyce*, która zappełniła lukę w pozycjach wydawniczych poruszających tę problematykę.

AKTYWNOŚĆ W KAŻDYM WIEKU

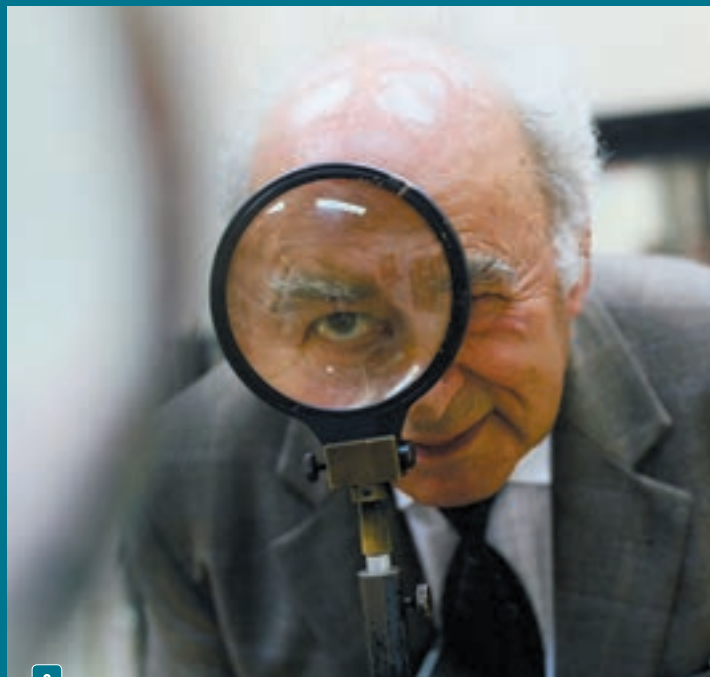

1

1. Projekt *SeniorWeb*,
Katowice 2013 r., program
Grundtvig (fot. T. Markowski)

2. Projekt *Aurora Polaris*, Olsztyn
2009 r., program Grundtvig
(fot. K. Kuczyk)

3. Projekt *Grundtvig Science*,
Warszawa 2012 r., program
Grundtvig (fot. K. Pacholak)

2

3

W programie Grundtvig wszystkie osoby dorosłe mogą doskonalić swoje kompetencje. Szczególną jednak aktywnością wykazują się seniorzy, którzy poznają języki obce, świat komputerów i Internetu, uczą się jak zdrowo żyć i rozwijać swoje pasje, a także jak być aktywnym społecznie i uczyć się poprzez wolontariat.

ALINA RESPONDEK, ZASTĘPCZYNI DYREKTORA PROGRAMU „UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE” DS. PROGRAMU GRUNDTVIG, FRSE

ROZWIJANIE UMIEJĘTNOŚCI JĘZYKOWYCH POLAKÓW

Programy zarządzane przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji prowadzą do podniesienia kompetencji beneficjentów w zakresie posługiwania się językami obcymi.

Znajomość języków obcych to kluczowa kompetencja, która zwiększa szanse edukacyjne młodych ludzi oraz mobilność zawodową osób dorosłych. Międzynarodowa współpraca szkół, wymiana akademicka, wolontariat młodzieżowy czy transfer innowacji nie byłyby możliwe, gdyby uczestnicy tych przedsięwzięć nie znali języków obcych. Z drugiej strony studia na zagranicznej uczelni, praktyki zawodowe w przedsiębiorstwie za granicą czy wizyty studyjne w innym kraju to najlepszy sposób na podniesienie kompetencji językowych uczestników tych wyjazdów. Dlatego też mobilność i nauka języków obcych to dwa podstawowe komponenty wszystkich europejskich programów zarządzanych przez FRSE, które otwierają swoim beneficjentom drzwi do świata nowych możliwości edukacyjnych i zawodowych.

português
Dansk 中國的
français ελληνικά
български **čeština** español
Deutsch Lietuvos
ελληνικά *Nederlands*
საქართველოს **svensk**

Türk русский
slovenščina *Gaeilge* polski
Suomalainen **kaszëbsczi**
English svensk 日本人 **român**
Slovenský
hrvatski Український **Latinum**
italiano català
Kiswahili **Norsk** *Sámi*

Projekty finansowane ze środków programów europejskich realizowane były w ponad 30 językach

Tylko we wrześniu 2013 r. ponad 5,5 tysiąca nauczycieli oraz miłośników nauki języków obcych przeczytało czasopismo „Języki Obce w Szkole”, dostępne na stronie www.jows.pl w wersji PDF, ePUB i MOBI

Ponad 2,5 tysiąca osób uczestniczy rokrocznie w specjalistycznej konferencji, warsztatach i seminariach językowych współorganizowanych przez FRSE podczas Europejskiego Dnia Języków w Warszawie

W ciągu 12 lat 269 nowatorskich projektów językowych otrzymało certyfikat European Language Label

JĘZYKI OBCE

1

2

3

1. Europejski Dzień Języków, Warszawa 2009 r., program European Language Label (fot. K. Kuczyk)

2. Konferencja promująca pierwsze wydanie „Języków Obcych w Szkole” pod redakcją FRSE, Warszawa 2012 r. (fot. K. Kuczyk)

3. Publikacje wydane z okazji 10-lecia European Language Label w Polsce (fot. K. Kuczyk)

Największą wartość projektów European Language Label stanowi nowatorskie podejście do nauki języków oraz fakt, że wielojęzyczność przestała być jedynie postulatem Komisji Europejskiej. Przetłumaczono prymat języka angielskiego jako lingua franca, a celem nauki języków stało się wyposażenie uczniów w kompetencje językowe, które pomogą im w przyszłości studiować i pracować na całym świecie. Do wyboru mamy ponad 6 tysięcy języków. Wystarczy tylko rozpocząć naukę jednego z nich, a świat stanie przed nami otworem.

ANNA GRABOWSKA, KOORDYNATORKA PROGRAMU EUROPEAN LANGUAGE LABEL,
REDAKTOR NACZELNA CZASOPISMA „JĘZYKI OBCE W SZKOLE”, FRSE

JĘZYKI OBCE

Tak jak różnorodność językowa jest nieodłączną częścią europejskiej tożsamości, tak edukacja językowa od wielu lat stanowi priorytet europejskiej agendy politycznej. W 1998 r. Komisja Europejska ustanowiła konkurs European Language Label (ELL), w którym nowatorskie projekty językowe otrzymują *Europejski znak innowacyjności w dziedzinie nauczania i uczenia się języków obcych*.

Polska do konkursu ELL przystąpiła w 2001 r., a jego obsługą od samego początku zajmowała się FRSE. Przez kolejnych 12 edycji wpłynęło ponad 800 wniosków, spośród których jury konkursu wyłoniło 269 laureatów.

FRSE organizuje także obchody Europejskiego Dnia Języków (EDJ). Święto wielojęzyczności, ustanowione przez Radę Europy w 2001 r., obchodzone jest 26 września we wszystkich krajach europejskich i służy promowaniu różnorodności i wielokulturowości w Europie oraz zachęcaniu do nauki języków obcych. Od 2010 r. w ramach obchodów EDJ Fundacja organizuje międzynarodowe konferencje naukowe, które rokrocznie gromadzą największe autorytety z dziedziny kształcenia językowego w Polsce i za granicą.

Działalność FRSE w zakresie rozwijania edukacji językowej poszerzyła się w 2012 r. o wydawanie kwartalnika „Języki Obce w Szkole”. Czasopismo istniejące na polskim rynku wydawniczym od 1957 r. zostało wzbogacone przez FRSE o informacje na temat kształcenia językowego w ramach europejskich programów edukacyjnych oraz zyskało nowoczesną szatę graficzną.

ANNA GRABOWSKA

KOORDYNATORKA KONKURSU EUROPEAN LANGUAGE LABEL, REDAKTOR NACZELNA KWARTALNIKA „JĘZYKI OBCE W SZKOLE”, FRSE

Od 2001 r. prowadzony jest w Polsce konkurs European Language Label. Co daje laureatom tego konkursu otrzymanie certyfikatu ELL?

Co roku wpływa do FRSE około 100 wniosków. Jedną piątą z nich nagradzana jest *Europejskim znakiem innowacyjności w dziedzinie nauczania i uczenia się języków obcych*. Z punktu widzenia nauczyciela jest to uznanie jego wysokich kwalifikacji zawodowych i umiejętności motywowania uczniów do nauki języków. W przypadku placówek oświatowych otrzymanie certyfikatu ELL poświadcza bardzo dobrą jakość prowadzonego w nich kształcenia językowego. Jest też doskonałym elementem promocyjnym produktów i usług językowych takiej instytucji.

Jak ocenia Pani obchody Europejskiego Dnia Języków w Polsce w kontekście wydarzeń organizowanych w innych krajach europejskich?

Polska wyróżnia się na tle pozostałych państw chociażby tym, że od kilku lat w wielu miastach naszego kraju świętujemy nie tyle dzień, co tydzień języków

LINGUA

W latach 1998-2004 FRSE realizowała program Lingua, którego celem było promowanie nauczania i uczenia się języków obcych poprzez działania służące podniesieniu jakości edukacji językowej oraz zapewnienie nauczycielom i uczniom dostępu do różnych form kształcenia językowego przez całe życie. Już w pierwszych 2 latach wdrażania tego programu w Polsce ponad

500 nauczycieli

językowców wyjechało na kursy doskonalenia zawodowego w dziedzinie metodyki nauczania języków obcych.

obcych. Program obchodów EDJ jest bardzo bogaty: odbywa się międzynarodowa konferencja na temat zagadnień związanych z nauką języków obcych, organizowane są warsztaty metodyczne dla nauczycieli oraz lekcje pokazowe dla uczniów, a na zakończenie np. w Warszawie organizatorzy przygotowują grę miejską i pokaz filmów obcojęzycznych.

W 2012 r. została Pani redaktorem naczelną czasopisma „Języki Obce w Szkole”. Czy wprowadzili Państwo jakieś zmiany?

Pierwszą zmianą było przejście z wersji papierowej na wersję elektroniczną pisma, które od momentu ukazania się pierwszego numeru w marcu 2012 r. dostępne jest bezpłatnie na stronie internetowej www.jows.pl, a od kilku miesięcy również w formatach dostosowanych do mobilnych czytników tekstu. Dzięki finansowaniu kwartalnika z budżetu programu „Uczenie się przez całe życie” nauczyciele języków obcych mają dostęp do informacji o możliwościach rozwoju zawodowego w ramach zagranicznych kursów metodycznych, realizacji międzynarodowych projektów językowych oraz zmianach w europejskiej polityce promowania wielojęzyczności. Elektroniczna forma czasopisma umożliwia wzbogacanie artykułów o atrakcyjne pomoce dydaktyczne dla nauczycieli wszystkich języków obcych nauczanych w polskich szkołach.

PROF. DR HAB. HANNA KOMOROWSKA

INSTYTUT ANGLISTYKI UNIWERSYTETU WARSZAWSKIEGO, PRZEWODNICZĄCA KOMITETU SELEKCYJNEGO KONKURSU EUROPEAN LANGUAGE LABEL

Z Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji mam kontakt właściwie od początku jej istnienia. Uczestniczyłam w programie TESSA, oceniałam projekty Leonardo da Vinci, z satysfakcją patrzyłam na liczne korzyści merytoryczne, jakie stały się udziałem nauczycieli korzystających z programu SMART, widziałam rozwój uczniów w programach eTwinning i Comenius, miałam wreszcie okazję stwierdzić, jak wiele merytorycznie i kulturowo zyskiwali moi studenci w trakcie pobytów w zagranicznych uczelniach w programie Erasmus, a także jak wiele korzyści odniosły nasze uczelnie z pobytów u nas studentów z zagranicy.

Jednak najbliższe moje kontakty z Fundacją ugruntowały się w trakcie trwania programu European Language Label, w którym mam ogromną przyjemność pełnić od początku jego istnienia, czyli od roku 2001, rolę przewodniczącej jury konkursowego ELL.

Polska delegacja wraz z komisarzem ds. edukacji i kultury Androullą Vasilioiu w Limassol w 2012 r.

Od 12 lat obserwuję efektywność i kompetencję pracowników Fundacji w prowadzeniu tego programu, mam też okazję oglądać fantastyczne efekty, jakie ten program przynosi.

ELL uruchamia inicjatywy nie tylko dużych instytucji w ośrodkach wielkomiejskich, ale też motywuje małe szkoły w odległych miasteczkach i wsiach do przygotowywania wspaniałych, kreatywnych projektów, które skutecznie promują naukę języków.

Ponadto zbliżają ludzi, pozwalają poznać ich kulturę i styl życia. Edukacja uczniów, rozwijane przez nich kompetencje kluczowe, umiejętności samodzielnej pracy, ale też współdziałania to efekty, których wagi nie sposób przecenić.

Dzieje się to dzięki wspaniałej promocji tego programu przez Fundację, a uzyskane efekty pozwalają szkołom w Polsce i za granicą korzystać z rozwiązań wypracowanych przez innych i dzielić się własnymi osiągnięciami. Sprzyja temu intensywna działalność wydawnicza Fundacji, która poprzez publikacje ukazujące się drukiem oraz ich wersje elektroniczne szeroko udostępnia wartościowe pomysły i sposoby ich wdrażania.

To niezwykle pożytecznie spędzone 20 lat, życząc Fundacji kontynuacji tak pożytecznych działań i – oczywiście – wielu jeszcze tak pięknych rocznic.

WOLONTARIAT

1

1. Projekt *Ambasadorzy programu „Młodzi w działaniu” 2012-2013*, program „Młodzi w działaniu” (fot. K. Kuczyk)

2. Warsztaty dla wolontariuszy EVS, Warszawa 2010 r., program „Młodzi w działaniu” (fot. K. Kuczyk)

3. Projekt *Dzień Wolontariatu Młodzieżowego*, Warszawa 2011 r., program „Młodzi w działaniu” (fot. K. Kuczyk)

2

3

Program „Młodzi w działaniu” przyczynił się do rozpowszechnienia wśród młodych Polaków mody na wolontariat. Jedną z akcji programu jest Wolontariat Europejski, który jest najbardziej dostępnym dla młodych ludzi rodzajem wolontariatu międzynarodowego. Pozwala na zdobycie doświadczenia i sprawdzenie siebie, a jednocześnie sprawia, że potrzebujący otrzymują pomoc. Dzięki niemu setki polskich wolontariuszy pracowały na rzecz społeczności lokalnych w różnych krajach europejskich i pozaeuropejskich.

AGNIESZKA BIELSKA, KOORDYNATORKA AKCJI 2. – WOLONTARIAT EUROPEJSKI, PROGRAM „MŁODZIEŻ W DZIAŁANIU”, FRSE

OBYWATELE EUROPY

LATA 2003–2006

O północy 1 maja 2004 r. na Placu Piłsudskiego w Warszawie wciągnięto na maszt flagę Unii Europejskiej.

Spełniły się marzenia wielu pokoleń Polaków – nasz kraj został pełnoprawnym członkiem Wspólnoty. Temu epokowemu wydarzeniu towarzyszyły zarówno wielkie nadzieje na przyspieszenie postępu cywilizacyjnego Polski, jak i obawy części społeczeństwa, że to 1. krok do utraty narodowej tożsamości.

Wejście Polski do Unii Europejskiej dało nam możliwość udziału w unijnych programach. Do Polski szerokim strumieniem popłynęły fundusze strukturalne, które dały impuls gospodarce, zaktywizowały lokalne społeczności i biznes, a zwykłym obywatelom umożliwiły poprawę jakości życia. Europejskie programy rozwoju zasobów ludzkich i rozwoju regionalnego umożliwiły wprowadzenie kolejnych reform w systemie polskiej oświaty.

Otrzymane dofinansowanie mogło być wykorzystywane w instytucjach oświatowych na zakup sprzętu, szkolenie pracowników i prowadzenie badań. Duży nacisk został położony na naukę języków obcych: wszechobecny w szkołach język rosyjski został zastąpiony przez języki zachodnie. Wzrosła międzynarodowa mobilność nauczycieli, coraz więcej szkół nawiązywało współpracę ze szkołami z krajów UE.

Polskie, dyplomy zaczęły być uznawane przez inne kraje europejskie, co umożliwiło naszym studentom ubieganie się nie tylko o stypendia na studia za granicą, ale także stało się silnym bodźcem stymulującym migrację zarobkową młodych Polaków. W miarę otwierania dla polskich pracowników kolejnych rynków pracy, w poszukiwaniu zatrudnienia zaczęli wyjeżdżać za granicę zarówno absolwenci szkół technicznych i zawodowych, jak i uczelni. Były to pierwsze roczniki młodych ludzi, którzy przekonali się, że wyższe wykształcenie przestało być gwarancją znalezienia pracy. Nowe wyzwania rynku sprawiły, że do systemu edukacji zaczęli wracać ludzie dorośli, którzy uznali za konieczne uzupełnienie braków w wykształceniu lub zdobycie nowych kwalifikacji zawodowych. Uruchowienie w 2007 r. nowego europejskiego programu „Uczenie się przez całe życie” było najlepszą odpowiedzią na nowe potrzeby obywateli.

* Europejski Tydzień Młodzieży (ETM) początkowo miał służyć promocji programu MŁODZIEŻ i być świętem młodych ludzi. Z czasem dał im możliwość publicznego wyrażania swoich poglądów. W ramach ETM młodzież dyskutuje z politykami i ekspertami o nauce, pracy, aktywnym obywatelstwie i przyszłości Europy.

eurodesk
polska

2003
Rusza program Eurodesk w Polsce.

SALTO-YOUTH
EASTERN EUROPE AND CAUCASUS
RESOURCE CENTRE
Education and Culture

Decyzją Komisji Europejskiej i Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu zostało utworzone 8. i ostatnie Centrum w Sieci SALTO – Centrum Współpracy z Krajami Europy Wschodniej i Kaukazu (SALTO EECA). Polska Narodowa Agencja Programu MŁODZIEŻ została wybrana do goszczenia SALTO EECA.

W programie Erasmus wprowadzone zostają Karty Uczelni Erasmus.

Program MŁODZIEŻ organizuje Dzień Integracji oraz 1. Europejski Tydzień Młodzieży.*

Odbyna się I Zlot Studentów Erasmus.

2004
FRSE zaczyna prowadzić Biuro Krajowe eTwinning, Biuro Krajowe Erasmus Mundus i Krajowy Punkt Kontaktowy Programu Tempus.

Europass

Zapada decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady UE o przyjęciu inicjatywy Europass.

eTwinning

Konferencja inauguracyjna program eTwinning w Polsce.

Powstają pierwsze regionalne punkty Eurodesk Polska.

FRSE organizuje konferencję Doświadczaj uczenia, rozpoczynając poważną debatę publiczną na temat edukacji pozaformalnej w Polsce.

FRSE powołuje pierwszych promotorów bolońskich.

Pierwszy Tydzień Grundtviga.

Go East! – SALTO EECA przeprowadziło 1. działanie, w którym wzięli udział pracownicy i liderzy młodzieżowi ze Wschodniej i Zachodniej Europy.

Prezydent Aleksander Kwaśniewski ratyfikuje Traktat Akcesyjny, podstawowy akt prawny regulujący zasady i warunki przystąpienia Polski do UE.

Na Kampusie Głównym Uniwersytetu Warszawskiego postawiono Pomnik Studenta.

EUROPEJSKI ROK OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

2003

W 100. rocznicę 1. lotu samolotem granica między ziemską atmosferą a przestrzenią kosmiczną została przekroczona po raz 1. przez prywatny samolot kosmiczny SpaceShipOn.

Polacy mówią tak przystąpieniu do UE.

77,45 proc. głosujących wypowiedziało się za przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej w referendum (7-8 czerwca), 22,55 proc. było przeciwko akcesji. Do urn poszło 17 584 085 obywateli - 58,85 proc. uprawnionych do głosowania.

Parlament Europejski wyraża zgodę na przystąpienie do Unii Europejskiej Czech, Estonii, Cypru, Łotwy, Litwy, Węgier, Malty, Grecji, Polski, Słowenii i Słowacji.

2004 EUROPEJSKI ROK EDUKACJI PRZEZ SPORT

Szwedzi odrzucają w referendum przyjęcie euro i pozostają przy koronie.

Noc Muzeów to wielka kulturalna impreza o zasięgu europejskim organizowana pod patronatem Rady Europy. Z roku na rok przybywa organizatorów oraz zwiędających. W 2013 r. wzięło w niej udział prawie 150 miast z całej Polski.

Chiny wprowadzają na orbitę statek kosmiczny Shenzhou 5, stają się 3. państwem na świecie, po Rosji i USA, zdolnym wysłać człowieka w Kosmos.

W Poznaniu po raz 1. zorganizowano w Polsce Noc Muzeów.

20,87 proc. uprawnionych do głosu Polaków bierze udział w 1. wyborach do Parlamentu Europejskiego.

W 60. rocznicę wybuchu powstania ówczesny prezydent stolicy Lech Kaczyński uderzeniem w dzwon otwiera Muzeum Powstania Warszawskiego.

Muzeum jest wyrazem hotdu warszawiaków wobec tych, którzy walczyli i ginęli za wolną Polskę i jej stolicę. Przez 8 lat działalności Muzeum odwiedziło ponad 3,5 miliona osób.

Pierwszym polskim komisarzem ds. polityki regionalnej zostaje Danuta Hübner.

W 60. rocznicę wybuchu powstania ówczesny prezydent stolicy Lech Kaczyński uderzeniem w dzwon otwiera Muzeum Powstania Warszawskiego.

Parlament Europejski zatwierdza nominację José Manuela Barroso na nowego przewodniczącego Komisji Europejskiej.

facebook

TheFacebook (tak brzmiała jego pierwotna nazwa) był początkowo przeznaczony dla uczniów szkół średnich i studentów w USA, ale szybko zaczęli korzystać z niego ludzie w różnym wieku z całego świata. Kilka lat później Facebook ma już miliard użytkowników, a jego twórca Mark Zuckerberg zostaje najmłodszym w historii miliardem.

Rusza serwis społecznościowy Facebook.

Po raz 1. obchodzony jest w Polsce Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej.

10 nowych państw i 100 milionów nowych obywateli zyskuje Unia Europejska w wyniku największego pod względem zasięgu i różnorodności rozszerzenia Wspólnoty. Nowymi członkami UE zostają: Cypr, Republika Czeska, Estonia, Litwa, Łotwa, Malta, Polska, Słowacja, Słowenia, Węgry.

Dzisiaj spełnia się to, o co walczyli i o czym marzyli pokolenia Polaków – powiedział prezydent Aleksander Kwaśniewski podczas uroczystości wciągnięcia na maszt flagi Unii Europejskiej na Placu Piłsudskiego o północy 1 maja 2004 r.

Każde pokolenie powinno zdawać sobie sprawę, iż wolność nie polega na tym, żeby robić, co nam się żywnie podoba, ale na prawie do robienia tego, co należy.

JAN PAWEŁ II

2005

EUROPEJSKI ROK EDUKACJI OBYWATELSKIEJ

Świat żegna Karola Wojtyłę – poeę, aktora, dramaturga, pedagoga, poliglote, filozofa historii, fenomenologa, mistyka, przedstawiciela personalizmu chrześcijańskiego, kaptana – papieża Jana Pawła II.

Umiera papież Jan Paweł II.

XV Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina w Warszawie. Zwycięzcą zostaje polski pianista Rafał Blechacz. Poprzednim polskim zwycięzcą konkursu był Krystian Zimerman w 1975 r.

YouTube

W serwisie można znaleźć wszystko: wideoklipy, filmy rodzinne ale także materiały edukacyjne oraz polityczne. Od tej chwili każdy może zaistnieć w sieci ze swoim klipem.

NARODOWY INSTYTUT FRYDERYKA CHOPINA

Organizatorem konkursu jest Narodowy Instytut Fryderyka Chopina.

Uruchomiono YouTube – serwis Chada Hurley'a, Steve'a Chena i Jaweda Karima, który całkowicie odmienił Internet.

Seljm przyjmuje ustawę: Prawo o szkodnictwie wyższym.

Pierwszy lot Airbusa A380 – największego samolotu pasażerskiego na świecie.

Parlament Europejski zatwierdza przystąpienie Bułgarii i Rumunii do Unii Europejskiej. Przystąpienie przewidziane jest na 2007 r. Unia Europejska rozpoczyna negocjacje akcesyjne z Turcją i Chorwacją.

BBC

Pierwsza audycja BBC w języku polskim została nadana tydzień po rozpoczęciu II wojny światowej. Audycję otworzył przemówienie ambasadora RP w Londynie, Edwarda Raczyńskiego, który podkreślił, że Polska walczy z najeźdźcą w imię zasad wolności i sprawiedliwości, którym nie sprzeniewierzyła się w swej historii. To z BBC świat dowiedział się o wybuchu Powstania Warszawskiego. Nagrywane w Londynie komunikaty radiostacji powstańczej „Błyskawica” o sytuacji w Warszawie powtarzane były przez BBC. Ostatnia audycja radiowa Redakcji Polskiej BBC została nadana 23 grudnia 2005 r.

Koniec działalności Redakcji Polskiej BBC.

Francuzi i Holendrzy głoszą w referendum przeciwko przyjęciu Traktatu Konstytucyjnego.

2006

EUROPEJSKI ROK MOBILNOŚCI PRACOWNIKÓW

Za krzewienie wolności przekonał lider białoruskiej opozycji Aleksander Milinkiewicz otrzymując z rąk przewodniczącego Parlamentu Europejskiego Josepa Borrelli nagrodę im. Sacharowa.

Nagroda im. Sacharowa dla Aleksandra Milinkiewicza.

W japońskiej rodzinie cesarskiej rodzi się 1. od ponad 40 lat chłopiec – książę Hisahito.

FRSE po raz 1. współorganizuje Forum Ekonomiczne Młodych Liderów w Nowym Sączu.

Przy Narodowej Agencji Programu MŁODZIEŻ utworzony zostaje zespół trenerski.

Polski nauczyciel zostaje wytypowany na ambasadora programu Leonardo da Vinci.

PROGRAMY I INICJATYWY ZARZĄDZANE PRZEZ FRSE W LATACH 2000-2006:
Program Socrates II (Comenius, Erasmus, Grundtvig, Minerva, Lingua, Arion, NARIC), Program MŁODZIEŻ, European Language Label, Eurodesk, SALTO Eastern Europe and Caucasus Resource Centre, Biuro Krajowe eTwinning, Biuro Krajowe Erasmus Mundus. Kontynuuje również obsługę Krajowego Punktu Kontaktowego Programu Tempus i Krajowego Biura Eurydice.

Robert Kubica jako 1. Polak w Formule 1 startuje na podium podczas zawodów we Włoszech.

Zakończono budowę Zapory Trzech Przełomów – tamy zbudowanej na rzece Jangcy w centralnych Chinach.

Wielka Tama jest najdroższym pojedynczym projektem budowlanym na świecie. Koszt przedsięwzięcia ocenia się na 37 miliardów dolarów. Inwestycja stała się obiektem krytyki licznych środowisk: historyków, ekologów, geologów oraz ekonomistów.

Po blisko 50 latach zrezygnowano z rozgrywania największego w Europie Wschodniej wyścigu kolarskiego (1. odbył się w roku 1948). Na najwyższym podium Wyścigu Pokoju stanęło 5 Polaków: Stanisław Królak (1956), Ryszard Szurkowski (1970, 1971, 1973, 1975), Stanisław Szozda (1974), Lech Piasecki (1985) i Piotr Wadecki (2000).

.EU

Domena najwyższego poziomu .eu utrzymywana przez Komisję Europejską jest dostępna dla wszystkich podmiotów na terenie Unii Europejskiej – obywateli, stowarzyszeń, klubów itp.

Domeny .eu łączą społeczność ponad 500 milionów Europejczyków z 28 krajów.

2005 FRSE rozpoczyna wydawanie biuletynu „Twój Eurodesk”. Doświadczenie zebrane w przygotowaniu biuletynu umożliwi rozpoczęcie w 2010 r. wydawanie kwartalnika „Europa dla Aktywnych”.

FRSE w ramach promocji polskiego szkolnictwa wyższego prowadzi stoisko Polish Higher Education podczas targów EAIE w Krakowie.

W Krakowie zostaje zorganizowany zjazd jurorów i organizatorów konkursu European Language Label ze wszystkich krajów członkowskich.

FRSE organizuje 2. edycję Europejskiego Tygodnia Młodzieży.

FRSE ma nowe logo.

Konferencja otwierająca Europass w Polsce.

2006 Zapada decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady o ustanowieniu programu „Uczenie się przez całe życie”.

Rusza 1. ogólnopolski konkurs programu eTwinning.

Odbывается 1. turniej o puchar MŁODZIEŻY.

Ruszają EUROLEKcje organizowane przez Eurodesk Polska. W ramach tego projektu do 2012 r. przeprowadzono ponad tysiąc lekcji, w których uczestniczyło blisko 15 tysięcy uczniów.

FRSE organizuje konkurs ICT w edukacji na najciekawsze projekty programu Socrates, wykorzystujące nowoczesne technologie.

EURODESK

Eurodesk to projekt informacyjny powołany do życia już w 1990 r. w Wielkiej Brytanii. W ciągu kilku kolejnych lat powstała w Europie sieć organizacji i instytucji pracujących z młodzieżą i zajmujących się informacją europejską.

W Eurodesku działa ponad tysiąc organizacji z 33 państw, w tym ponad 80 w sieci Eurodesk Polska. Polska przystąpiła do sieci w 2003 r., a siedziba Krajowego Biura Eurodesk Polska od początku mieściła się w Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji.

Eurodesk Polska dociera z informacją do młodzieży nie tylko za pośrednictwem lokalnych punktów kontaktowych. Krajowe Biuro prowadzi stronę internetową (mającą najwięcej odwiedzin spośród wszystkich innych stron FRSE), na której opisuje ponad 500 programów grantowych, 1,5 tysiąca organizacji i 200 projektów, zamieszcza ponad 300 aktualności rocznie. Wydaje publikacje promujące mobilność edukacyjną wśród młodzieży. Eurodesk wysyła rocznie prawie 50 newsletterów do grupy ponad 8 tysięcy subskrybentów. Eurodesk promuje Europejski Portal Młodzieżowy i prowadzi jego polską część. Portal gromadzi wiedzę o wszystkim, co może zainteresować młodego Europejczyka. To baza wiedzy m.in. o programach, wydarzeniach czy konkursach w Polsce i całej Europie.

EUROLEKCJE I WARSZTATY

Eurodesk koordynuje prowadzenie lokalnych warsztatów dla młodzieży oraz eurolekcji o studiach, pracy, wolontariacie i aktywnym obywatelstwie w Unii Europejskiej. Do tej pory w zajęciach udział wzięło

**40 tys.
młodych ludzi.**

WAWRZYNIEC PATER

KOORDYNATOR KRAJOWEGO BIURA EURODESK POLSKA, FRSE

Eurodesk to program informacyjny dla młodzieży i osób pracujących z młodzieżą, który funkcjonuje w 33 krajach. Jak na ich tle ocenia Pan skuteczność Eurodesk Polska?

Jesteśmy w czołówce – mieścimy się w pierwszej piątce najefektywniej działających biur krajowych, w towarzystwie Hiszpanii, Włoch czy Turcji. To, jak Eurodesk funkcjonuje w poszczególnych krajach, w dużej mierze zależy od osób, które nim zarządzają, od tego, jaką przyjmą strategię, jak dopasują ofertę do realiów, panujących w danym kraju. Nam udało się to zrobić. Warto też zauważyć, że wiele naszych działań stanowi dość unikatową ofertę na tle Europy.

Zadaniem Krajowego Biura jest wspieranie sieci regionalnych punktów Eurodesk Polska. Jak stworzyć taką sieć od podstaw?

Rozpoczęliśmy w 2003 r. Przez te 10 lat udało się stworzyć dużą, prężną sieć. Przekonaliśmy do siebie ludzi, którzy mimo braku gratyfikacji finansowych realizują działalność informacyjną związaną z Eurodeskiem. Analizujemy potrzeby i oczekiwania polskiej młodzieży, aby kierować do nich informację, która rzeczywiście okaże się przydatna. Z naszych badań wynika, że jesteśmy najbardziej rozpoznawalną siecią informacyjną w zakresie polityki młodzieżowej w Polsce*.

Średnio 30 tysięcy unikalnych użytkowników strony internetowej Eurodesku miesięcznie to powód do dumy?

Nasza strona internetowa jest obiektywnym czynnikiem świadczącym o tym, że Eurodesk w Polsce działa prężnie, a na informację, którą oferujemy, jest duże zapotrzebowanie. Obecnie pracujemy nad nową wersją strony, co z pewnością zwiększy liczbę odseton.

Co jest Pana – jako koordynatora kwartalnika FRSE „Europa dla Aktywnych” – priorytetem?

Zadaniem naszego kwartalnika jest przybliżanie działań FRSE przyszłym i potencjalnym beneficjentom, tak by ułatwić im korzystanie z programów Fundacji. Mówimy o programach w przystępny sposób, prezentujemy dobre praktyki, inspirujemy do działania.

*Konsultacje prowadzone za pomocą ankiety *Informacja Młodzieżowa. Potrzeby, obszary, narzędzia* przez Krajowe Biuro Eurodesk Polska, w których wzięło udział 1,3 tysiąca respondentów: pracowników organizacji młodzieżowych, studentów i uczniów.

SALTO EECA

SALTO EECA – Centrum Współpracy z Krajami Europy Wschodniej i Kaukazu działa w ramach Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji od 2003 r. i jest jednym z 8 funkcjonujących w Europie Centrów SALTO, które wspierają międzynarodową współpracę młodzieży w obszarze edukacji pozaformalnej.

SALTO EECA prowadzi działalność informacyjną, szkoleniową i promocyjną – wszystko po to, by poszerzyć sieć współpracy między młodymi ludźmi w Europie i poza jej granicami.

Decyzja Komisji Europejskiej o utworzeniu Centrum SALTO odpowiedzialnego za rozwijanie współpracy z krajami Europy Wschodniej i Kaukazu przy Narodowej Agencji Programu MŁODZIEŻ była wynikiem otwartego konkursu pomiędzy narodowymi agencjami z różnych krajów programu. Polski wniosek został najlepiej oceniony, co stanowiło uznanie nie tylko dla profesjonalizmu pracowników FRSE, ale także dla aktywności polskich organizacji pozarządowych, które od lat współpracują z krajami leżącymi na wschód od Polski. Także dziś nasz kraj jest liderem rozwoju współpracy młodzieżowej z krajami Europy Wschodniej i Kaukazu, do czego przyczyniło się sprawnie działające Centrum SALTO EECA.

CORAZ WIĘCEJ WOLONTARIUSZY

Czterokrotnie wzrosła liczba wolontariuszy biorących udział w projektach Wolontariatu Europejskiego (EVS) z krajami Europy Wschodniej i Kaukazu (w latach 2007-2012).

ANDRIJ PAVLOVYCH

KOORDYNATOR CENTRUM SALTO EECA, FRSE

Czym SALTO wyróżnia się na tle pozostałych programów prowadzonych przez FRSE?

SALTO EECA wspiera rozwój partnerstwa w ramach programu „Młodzi w działaniu” z regionem Europy Wschodniej i Kaukazu, czyli z Armenią, Azerbejdżanem, Białorusią, Gruzją, Mołdową, Federacją Rosyjską i Ukrainą. Nie finansujemy projektów. Zajmujemy się promocją i informacją, stwarzamy potencjalnym beneficjentom okazje do budowania partnerstw, wspieramy rozwój sektora organizacji młodzieżowych.

Działacie już 10 lat, co stanowiło największe wyzwanie?

Wyzwań było sporo. Największe z nich to stworzenie struktur partnerskich w krajach Europy Wschodniej i Kaukazu. Kolejne wyzwania stanowiło opracowanie naszej strategii działania, biorąc pod uwagę różnorodność obyczajową i polityczną tych krajów. Dużo wysiłku musieliśmy także włożyć w walkę z powielanymi w Unii Europejskiej stereotypami na temat krajów Partnerstwa Wschodniego i Rosji.

Jak zmieniła się świadomość młodych ludzi z krajów Partnerstwa Wschodniego i Rosji w odniesieniu do współpracy z państwami Unii Europejskiej?

W większości przypadków Unia Europejska kojarzyła się i kojarzy pozytywnie. Aczkolwiek nadal jest dla regionu bardzo daleka. Co prawda żelazna kurtyna opadła wiele lat temu, ale nadal istnieje kurtyna wizowa. Dla mieszkańców Wschodu zdobycie wizy do UE jest wciąż dość dużym wyzwaniem. Mimo to we wszystkich krajach widzimy zwiększające się zainteresowanie może już nie tyle samą Unią Europejską, co konkretnymi działaniami wspierającymi rozwój polityki młodzieżowej.

Dużo się zmieniło od roku 2003?

Na pewno młodzieżowe programy UE są teraz dużo bardziej rozpoznawalne. Liczba beneficjentów, którzy skorzystali z projektów dofinansowanych przez UE w krajach Wschodniej Europy i Kaukazu, wzrosła znacząco. Jesteśmy postrzegani przez rządowe i pozarządowe organizacje z krajów Partnerstwa Wschodniego i Rosji jako ważny element rozwoju sektora młodzieżowego w ich krajach.

PARTNERSTWO WSCHODNIE

2

3

1. Zdjęcie z wystawy *Volunteering through the eyes of EVS volunteers East West dimensions*, 2011 r., SALTO EECA (fot. L. Fljyan)

2. Projekt *Let's Evaluate*, Konstancin-Jeziorna 2010 r., SALTO EECA (fot. K. Kuczyk)

3. Konferencja *Wschodni Wymiar Mobilności*, Warszawa 2011 r., SALTO EECA (fot. K. Kuczyk)

SALTO EECA – Centrum Współpracy z Krajami Europy Wschodniej i Kaukazu pomaga pokonywać granice pomiędzy wschodem i zachodem Europy, wspierając międzynarodową współpracę młodych ludzi w ramach programu „Młodzież w działaniu”. Polska jest liderem wśród krajów UE, jeśli chodzi o liczbę zrealizowanych projektów młodzieżowych z krajami Partnerstwa Wschodniego oraz z Rosją. Swoim przykładem zachęcamy innych do aktywnego angażowania się we wdrażanie polityki wschodniej UE.

ANDRIJ PAVLOVYCH, KOORDYNATOR CENTRUM SALTO EECA, FRSE

POLSKA W UNII EUROPEJSKIEJ

1 maja 2004 r. Polska stała się członkiem Unii Europejskiej. Było to doniosłe wydarzenie, które wieńczyło 15 lat przygotowań i starań polskiego rządu, aby z powodzeniem zamknąć negocjacje akcesyjne.

W tych długotrwałych przygotowaniach rządowych i administracyjnych brała udział także Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji. FRSE wspierała przygotowania do reformy systemu edukacji poprzez realizację programów TESSA, TERM i SMART finansowanych z funduszu przedakcesyjnego PHARE. Informowanie i upowszechnianie rezultatów pierwszych projektów edukacyjnych zrealizowanych dzięki funduszom europejskim miało niewątpliwie duże znaczenie dla prowadzonych w tamtym czasie kampanii informacyjnych adresowanych do społeczeństwa polskiego.

Akcesja Polski do UE spowodowała szereg zmian społeczno-gospodarczych, które objęły także edukację. Dla Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji ta zmiana oznaczała przede wszystkim dwukrotnie wyższy budżet na realizację programów wspólnotowych w obszarze edukacji, przyznany Polsce po uzyskaniu statusu państwa członkowskiego.

ŚWIĘTO ZJEDNOCZONEJ EUROPY

Parada Schumana to doroczne wydarzenie organizowane na ulicach Warszawy przez Polską Fundację im. Roberta Schumana. FRSE co roku bierze udział w paradzie, wykorzystując tę okazję do promocji zarządzanych przez nią programów.

MIROSŁAW MARCZEWSKI

DYREKTOR GENERALNY FUNDACJI ROZWOJU SYSTEMU EDUKACJI

Jak oceniano działalność FRSE przed wejściem do Unii Europejskiej?

Kiedy na przełomie 1996 i 1997 r. realizowaliśmy tzw. prace przygotowawcze do wdrożenia programu „Młodzież dla Europy”, spotkałem się z opinią, że, informując młodych ludzi o przyszłych możliwościach wyjazdów za granicę i współpracy z partnerami z krajów zachodnich, sprzedajemy marzenia. Mało kto wierzył wówczas, że rzeczywiście mamy szansę na akcesję do Unii Europejskiej w perspektywie kilku najbliższych lat. Ku zdziwieniu wielu sceptyków w 1998 r. Fundacja otrzymała możliwość prowadzenia (na zasadzie kraju partnerskiego z UE) 2 programów: „Młodzież dla Europy” oraz Socrates. To otworzyło nowe możliwości dla rozwoju Polaków poza systemem formalnej edukacji.

Czy wejście Polski do Unii Europejskiej wpłynęło na zmianę edukacji formalnej, pozaformalnej, kształcenia zawodowego czy też zarządzania organizacją pozarządową?

Proces przygotowawczy do członkostwa w UE, który wymuszał na nas spełnienie określonych wymogów formalnych, miał ogromne znaczenie dla zmian, jakie zaszły i nadal zachodzą w polskiej edukacji. Zaczęliśmy czerpać najlepsze wzorce od przedstawicieli zachodnich państw europejskich. Możliwości wyjazdów zagranicznych dla studentów, pracowników naukowych, nauczycieli, uczniów czy pracowników młodzieżowych wpłynęły na ich postawy, poszerzyły horyzonty, zachęciły do rozwoju zawodowego. To wszystko powoduje, że polskie szkoły, uczelnie czy organizacje pozarządowe funkcjonują inaczej niż na początku lat 90. Dokonany postęp to nie tylko zastuga rozwoju technologicznego, ale przede wszystkim zmian, jakie zaszły w mentalności Polaków i ich otwarcia na to, co nowe i inne.

Co dla Fundacji oznaczało członkostwo Polski w Unii Europejskiej?

Uzyskaliśmy lepszy status jako kraj, co pozwoliło przedstawicielom Polski w strukturach UE na współdecydowanie wraz z innymi państwami o kształcie,

celach i priorytetach programów edukacyjnych, a przede wszystkim spowodowało, że od tej pory środki na ich realizację służyły do nas z budżetu Unii Europejskiej, co znacznie zwiększyło wysokość naszych funduszy.

Do tej pory FRSE sfinansowała ponad pół miliona mobilności zagranicznych Polaków w ramach różnych programów. Czy jest to jest dobry wynik?

To jest bardzo dobry wynik, zwłaszcza że te pół miliona Polaków to osoby, które otrzymały grant na realizację konkretnego projektu, indywidualnej mobilności. Każda z tych osób jest beneficjentem, a jednocześnie multiplikatorem efektów projektu – opowiada o nim w swoim środowisku lokalnym, zachęca do wyjazdu innych, ze zdobytych przez nią umiejętności podczas projektu korzysta jej pracodawca. Należy pamiętać, że zarówno projekty indywidualne, jak i instytucjonalne w swoim wymiarze edukacyjnym docierają do znacznie większej liczby osób niż jesteśmy to w stanie oszacować na podstawie raportów naszych beneficjentów. Poza tym nie trzeba koniecznie wyjechać za granicę, aby skorzystać z zalet programów edukacyjnych UE.

TADEUSZ SŁAWECKI

SEKRETARZ STANU W MINISTERSTWIE EDUKACJI NARODOWEJ

W 2013 r. mija 20. rocznica powołania Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji, którą od początku istnienia owocnie wspiera Ministerstwo Edukacji Narodowej. FRSE przyszło działać w okresie wielu radykalnych zmian w polskiej edukacji, zmian, które należało wesprzeć dla dobra całego systemu. Na przestrzeni 20 lat w istotny sposób zmieniła się rzeczywistość edukacyjna i szkolna w Polsce. W roku 1999 wprowadzono zmiany strukturalne i programowe: w nowej strukturze organizacji systemu oświaty wyodrębnione zostały szkoły podstawowe, gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne. W roku 2004 Polska stała się jednym z państw członkowskich Unii Europejskiej, a zatem powstały nowe szanse, możliwości i wyzwania edukacyjne. Wraz z wejściem Polski do Unii Europejskiej nasza młodzież mogła uczestniczyć w wielu projektach edukacyjnych realizowanych przy wsparciu środków unijnych, mogła zdobywać nowe doświadczenia edukacyjne, otworzyła się na inne kultury. Te nowe możliwości należało w sposób mądry i skuteczny wykorzystać.

Jednym z głównych zadań Fundacji stało się skuteczne zarządzanie operacyjne (administracyjne i finansowe) programami w obszarach edukacji formalnej,

pozaformalnej i nieformalnej. Ważna przy tym stała się współpraca międzynarodowa pomiędzy instytucjami edukacyjnymi i szkoleniowymi. Wszystkie te działania miały służyć przede wszystkim rozwojowi i modernizacji systemu polskiej edukacji, wdrażaniu innowacyjnych rozwiązań, narzędzi, metod pracy, wykorzystaniu nowoczesnych technologii w procesie dydaktyczno-wychowawczym, wspieraniu mobilności studentów, uczniów, nauczycieli i grup młodzieży poprzez wymianę studentów i młodzieży, jak również poprzez uczestnictwo w praktykach i stażach zawodowych.

O jakości zarządzania międzynarodowymi i krajowymi programami świadczy przyznanie Fundacji w 2011 r. **certyfikatu jakości według normy ISO 9001:2008**, który został utrzymany po dokonanych w 2013 r. audycie.

FRSE zawsze starała się wspierać krajową politykę edukacyjną oraz zmiany zachodzące w polskim systemie oświaty. Kierunki tych zmian są spójne z ogólnoeuropejskimi celami stawianymi edukacji.

Jubileusz 20-lecia Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji jest znakomitą okazją do zaprezentowania dotychczasowego dorobku, który jest imponujący, ale także do złożenia podziękowań i gratulacji. Wyrażam zatem słowa uznania dla Rady i Zarządu Fundacji oraz wszystkich pracowników za dotychczasowe dokonania i osiągnięcia, mając nadzieję na dalsze aktywne wsparcie działań na rzecz rozwoju polskiego systemu oświaty przy wykorzystaniu programów wspólnotowych. W czasie swojego urzędowania w Ministerstwie Edukacji, Nauki i Sportu, a później w Ministerstwie Edukacji Narodowej, a także pracy parlamentarnej współpracowałem z FRSE, poznałem wielu życzliwych i kompetentnych pracowników służących pomocą i radą młodzieży, nauczycielom, stowarzyszeniom i instytucjom. Chcę im za to podziękować i życzyć dalszych lat owocnej pracy dla dobra polskiej edukacji.

AKTYWNE OBYWATELSTWO

1

2

3

1. i 2. FRSE na Paradzie Schumana, Warszawa 2012 r. (fot. K. Kuczyk)

3. Konferencja *jEsTeM aktywny!* w ramach Europejskiego Tygodnia Młodzieży, Warszawa 2013 r., program „Młodzież w działaniu” (fot. K. Kuczyk)

Nie ma aktywności bez informacji – wiarygodnej, rzetelnej i zrozumiałej. Takiej informacji już od 10 lat udziela Eurodesk Polska. O unijnych programach, studiach, wolontariacie. Działalność informacyjna Eurodesku to nie tylko odpowiedzi na pytania, warsztaty, publikacje czy strona internetowa. To także bliska współpraca z organizacjami młodzieżowymi z całej Polski. Wszystko po to, by zwiększyć aktywność obywatelską młodzieży w Polsce i w Europie.

WAWRZYNIEC PATER, KOORDYNATOR KRAJOWEGO BIURA EURODESK POLSKA, FRSE

PROMOWANIE TECHNOLOGII INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNYCH

W czasie 2 dekad istnienia Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji zaszły gigantyczne zmiany w funkcjonowaniu polskich szkół, które w dużej mierze stanowią efekt coraz szerszego wykorzystywania w życiu społecznym nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK).

Wprowadzanie do szkół i upowszechnianie innowacyjnych metod i narzędzi edukacyjnych nie tylko podnosi jakość kształcenia, ale przede wszystkim umożliwia szerszy dostęp do edukacji, także dla osób z mniejszymi szansami. Ułatwia też współpracę międzynarodową, wpływając jednocześnie na rozwój mobilności edukacyjnej.

FRSE od chwili powołania popularyzuje wśród swoich beneficjentów wykorzystywanie technologii informacyjno-komunikacyjnych. W latach 2000-2006 zarządzała programem Minerva, stanowiącym komponent programu Socrates, w ramach którego finansowano międzynarodowe projekty współpracy przyczyniające się do rozwoju innowacyjnych praktyk w zakresie wykorzystywania TIK w edukacji.

W 2004 r. Komisja Europejska ustanowiła nowy program mający na celu efektywną integrację technologii informacyjno-komunikacyjnych w systemie edukacji i szkoleń w Europie. eTwinning to współpraca przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych w Europie przy wykorzystaniu Internetu oraz nowoczesnych metod i narzędzi edukacyjnych.

DR TOMASZ SZYM CZAK

DYREKTOR PROGRAMU eTWINNING, FRSE

Jak zachęciłby Pan polskiego nauczyciela do zainteresowania się programem eTwinning?

eTwinning to program, który daje wiele korzyści zarówno nauczycielowi i jego uczniom, jak i całej szkole. Elastyczna formuła projektów pozwala w łatwy sposób zintegrować projekt z realizowanym programem nauczania, dzięki czemu wiedza przekazywana jest w atrakcyjny dla młodych ludzi sposób. Ponadto w ramach programu organizujemy międzynarodowe warsztaty doskonalenia zawodowego, kursy e-learningowe oraz seminaria kontaktowe, podczas których polscy nauczyciele mogą spotkać kolegów z innych krajów i nawiązać współpracę pomiędzy szkołami, a jednocześnie doskonalić swoje kompetencje zawodowe.

W każdym projekcie eTwinning do komunikacji ze szkołą partnerską wykorzystywane są technologie informacyjno-komunikacyjne. Czy bez tych nowoczesnych technologii polska szkoła nie mogłaby istnieć?

Współczesne społeczeństwo często określane jest mianem informacyjnego, ze względu na szeroki rozwój i zastosowanie różnorodnych technologii, w tym także technologii informacyjno-komunikacyjnych. Nic zatem dziwnego, że wykorzystywanie nowoczesnych narzędzi i metod dydaktycznych staje się normą w szkołach. Pamiętajmy, że to właśnie młodzi ludzie są największymi entuzjastami stosowania techniki w codziennym życiu. Umożliwiając im wykorzystywanie wszelkiego rodzaju nowinek technologicznych na lekcjach, dajemy kolejny dowód na to, że szkoła jest przyjazna, ciekawa, rozwijająca.

Czy eTwinning jest popularny w polskich szkołach?

Wprowadzanie programu eTwinning do polskich szkół rozpoczęło się pod koniec 2004 r. Powszechna dostępność dla wszystkich zainteresowanych nauczycieli i uczniów, brak formalności i minimalne wymagania techniczne spowodowały, że do programu włączyło się już 9,5 tysiąca szkół oraz prawie 20 tysięcy nauczycieli. Oznacza to, że co trzecia polska szkoła realizuje projekty współpracy z placówkami europejskimi. W porównaniu z innymi krajami europejskimi jest to znakomity wynik.

TIK W SOCRATESIE

Minerva umożliwiła ponad

50 polskim beneficjentom

realizację międzynarodowych projektów współpracy w zakresie wykorzystywania nowoczesnych technologii w procesie kształcenia. To pierwszy europejski program, który kładł tak duży nacisk na wprowadzanie do szkół i instytucji edukacyjnych nowych metod nauczania i materiałów w formie elektronicznej.

POLSKA LIDEREM

Od początku funkcjonowania programu eTwinning Polska zajmuje

1. miejsce

w Europie pod względem liczby prowadzonych projektów. Polskie Narodowe Biuro Kontaktowe eTwinning, działające w strukturze FRSE, jest pierwszym, które założyło i wciąż prowadzi na platformie Moodle e-learningowe kursy na temat realizacji projektów w programie.

Projekt *Art inspired by mathematics*, program eTwinning, Sosnowiec, 2010 r.

ANNA KRZYŻANOWSKA

NAUCZYCIELKA WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO W PRZEDSZKOLU NR 48 Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI W ZABRZU

Co dają Waszym wychowankom projekty eTwinning? Bez względu na tematykę projektu dzieci rozwijają umiejętności i relacje społeczne. Skupiamy się na kształtowaniu u nich umiejętności współdziałania: pracy w zespole, doprowadzania jej do końca, dokonywania wyborów. Efekty działania dzieci, szczególnie te widoczne na stronach internetowych, takie jak prezentacje aktywności, wspólnie wypracowane materiały projektowe, gry, quizy czy nawet zwyczajne zdjęcia i rysunki, są dla nich szalenie motywujące. Odpowiednio dobrane metody pracy i rodzaje aktywności oparte głównie na bezpośrednim działaniu sprawiają, że nawet trudne zagadnienia mogą być doskonale rozumiane przez najmłodszych.

W jaki sposób dzieci realizują zadania projektowe?

Przedszkolaki samodzielnie rysują ilustracje w programie Paint, nagrywają pliki dźwiękowe, wpisują komentarze i krótkie teksty, biorą udział w wirtualnych spotkaniach podczas wideokonferencji. Staramy się zapewnić im też konkretny, namacalny aspekt projektu, stąd wzajemne przysyłanie paczek związanych z bieżącą tematyką projektu, z maskotkami, rysunkami od partnerów, tradycyjnymi smakołykami, grammi planszowymi wykonanymi przez rówieśników... Wyczekiwanie przesyłek, ich otwieranie i oglądanie nowych materiałów na stronach internetowych to przeżycia głęboko emocjonalne dla dzieci. A zauważyliśmy, że im głębsze przeżycia emocjonalne i wielozmysłowe towarzyszą pracy nad projektem, tym zagadnienia w nim poruszane stają się najmłodszym bliższe i lepiej rozumiane.

Wasze przedszkole jest placówką integracyjną. Jak dzieci niepełnosprawne włączane są w aktywności projektowe?

Bardzo ważne jest dla nich właśnie to wielopoziomowe działanie angażujące zmysły i emocje. Dzieci mają swoje ograniczenia, ale też spore możliwości, które staramy się odkryć i twórczo wykorzystać. Organizujemy pracę nad projektem tak, aby zaktywizować każde dziecko na miarę jego możliwości. Co ważne, przez widoczne efekty współpracy i ukazanie dzieciom ich wkładu w te rezultaty możemy podnieść ich poczucie własnej wartości i zmotywować do dalszego działania.

TECHNOLOGIE INFORMACYJNO- KOMUNIKACYJNE

Wpływ nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych na zmiany zachodzące w polskiej szkole.

Zastosowanie technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) w edukacji ma głęboki wpływ na zmiany zachodzące w dydaktyce, metodach i programach nauczania, w procesie ewaluacji kształcenia i zarządzania szkołą. Uczestnictwo w zarządzanych przez FRSE programach daje możliwość rozwoju kompetencji informatycznych, polegających na dobrej znajomości i umiejętności korzystania z nowych technologii zarówno w pracy, czasie wolnym, jak i jako narzędzia komunikacji. Kompetencje te opierają się na podstawowych umiejętnościach wykorzystania komputerów i ich oprogramowania, Internetu, radia, telewizji, telefonii do komunikowania się, wyszukiwania, tworzenia i rozpowszechniania oraz zarządzania informacjami.

* W opracowaniu wykorzystano raport Eurydice *Kluczowe dane o kształceniu i innowacjach z zastosowaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych w szkołach w Europie. Wydanie 2011*. Dane dotyczące programu eTwinning obejmują lata 2005-2013.

TECHNOLOGIE INFORMACYJNO- KOMUNIKACYJNE

1

1. Seminarium kontaktowe eTwinning dla nauczycieli przedmiotów ścisłych, program eTwinning, Warszawa 2012 r. (fot. K. Kuczyk)
2. Projekt Biblioteki i Nowe Media, Warszawa 2012 r., program Wizyty Studyjne (fot. K. Pacholak)
3. Projekt SeniorWeb, Katowice 2013 r., program Grundtvig (fot. T. Markowski)

2

3

Dzięki technologiom informacyjno-komunikacyjnym (TIK) w programie eTwinning uczniowie uczą się w sposób nowoczesny w międzynarodowym środowisku online. Nie wychodząc ze szkolnej klasy, nawiązują cenne kontakty z rówieśnikami z całej Europy i wspólnie z nimi pracują przy projektach edukacyjnych. Zdobywają jednocześnie kompetencje komunikacyjne i językowe. Nauczyciele stosują nowe metody nauczania we wszystkich przedmiotach szkolnych. Zdobyte doświadczenia z projektów eTwinning zwiększają wiedzę i umiejętności w posługiwaniu się narzędziami TIK w nauczaniu i uczeniu się.

AGNIESZKA GIERZYŃSKA-KIERWIŃSKA,
Koordynatorka programu eTwinning, FRSE

50 LAT INTEGRACJI

LATA 2007-2010

Podpisanie 25 marca 1957 r. Traktatów Rzymskich zapoczątkowało proces gospodarczego i społecznego jednoczenia się państw Starego Kontynentu.

Europa świętowała 50-lecie integracji naprawdę zjednoczona – po przyjęciu 10 nowych państw w 2004 r. i 2. następnym w 2007 r. Jednak już w kolejnym roku Unia musiała stawić czoła nadciągającemu ze Stanów Zjednoczonych kryzysowi gospodarczemu. Trwające kilka lat próby wyjścia z recesji doprowadziły z jednej strony do ostrych kontrowersji w samej UE, z drugiej zaś do uświadomienia wszystkim jej obywatelom potrzeby jeszcze silniejszej integracji i wzajemnej pomocy.

Zapewnienie spójności społecznej to również cel uruchomionego w 2007 r. programu „Uczenie się przez całe życie”, który wspiera rozwój różnych form uczenia się obywateli w każdym wieku – od przedszkola do seniora. Większą integrację społeczeństwa UE zapewnia również program „Młodzież w działaniu”, dzięki któremu ludzie w wieku 13–30 lat mogą realizować swoje pasje, rozwijać umiejętności i zdobywać nowe doświadczenia w czasie wolnym od nauki.

Nowa perspektywa finansowa UE (2007–2013) – 1., w której opracowaniu brali udział polscy europosłowie – zapewniła nam znaczny wzrost funduszy europejskich. W wielu programach Polska stała się liderem. W ramach wymiany międzynarodowej do Polski zaczęto przyjeżdżać coraz więcej studentów, nauczycieli i pracowników naukowych.

W czerwcu 2009 r. odbyły się wybory do Parlamentu Europejskiego. W Polsce frekwencja wyborcza wyniosła jedynie 24,5 proc., ale nawet ci, którzy nie głosowali, z satysfakcją przyjęli wybór Jerzego Buzka na przewodniczącego Parlamentu Europejskiego. Było to potwierdzenie naszej pozycji w Unii osiągniętej ogromnym wysiłkiem w ciągu zaledwie 5 lat. Poczuliśmy się pełnoprawnymi obywatelami Europy.

1 grudnia 2009 r. wszedł w życie Traktat Lizboński, ratyfikowany przez wszystkie państwa członkowskie UE. Traktat wzmocnił rolę Parlamentu Europejskiego i parlamentów krajowych oraz zwiększył możliwość uczestnictwa obywateli w procesie decyzyjnym. Ponadto uregulował kwestie kontaktów UE z partnerami zewnętrznymi, powołując nowy urząd wysokiego przedstawiciela Unii ds. zagranicznych i polityki bezpieczeństwa.

2007
EUROPEJSKI ROK
RÓWNYCH SZANS DLA
WSZYSTKICH

Przewodniczący Parlamentu Europejskiego Hans-Gert Pötering, przewodniczący Komisji Europejskiej José Manuel Barroso oraz przewodniczący Rady UE, premier Portugalii José Sócrates podpisują Kartę Praw Podstawowych Unii Europejskiej.

✚ Zburzyć, sprzedać, przemaalować, ubrać w pokrowiec, opleść bluszczem – pomysłów na to, co zrobić z Pałacem Kultury i Nauki w Warszawie było wiele. Pytanie o „Pekin” powracało jak bumerang. Po ponad 50-latach istnienia najbardziej charakterystyczny budynek PRL doczekał się ochrony prawnej. Górąjący nad stolicą PKiN tętni życiem. Mieszczą się w nim m.in. teatry, kino, muzeum, a w podziemiach mieszkają pałacowe koty.

Pałac Kultury i Nauki w Warszawie zostaje wpisany do rejestru zabytków.

Południowokoreański polityk Ban Ki-moon obejmuje stanowisko sekretarza generalnego ONZ.

Europa obchodzi 50-lecie procesu integracji europejskiej.

Steve Jobs, legenda przemysłu elektronicznego, prezentuje kolejny rewolucyjny produkt firmy Apple – iPhone. Rozpoczyna się era smartfonów.

TOGETHER
SINCE 1957
ROZEM
OD 1957

✚ W międzynarodowym konkursie na logo rocznicowe UE zwycięzcą zostaje Szymon Skrzypczak, student ASP w Poznaniu, który pokonał 1,7 tysięcy studentów i młodych absolwentów uczelni plastycznych z 25 państw UE oraz z Bulgarii i Rumunii.

Wybory parlamentarne w Estonii – 1. w Europie Wschodniej z możliwością głosowania przez Internet.

Polska wchodzi do Strefy Schengen.

Po 89 latach w Buenos Aires pada śnieg.

Przystąpienie Bułgarii i Rumunii kończy 5. rozszerzenie UE rozpoczęte w maju 2004 r. Wraz z nim liczba państw członkowskich wzrasta do 27, a liczba ludności UE to 492,8 milionów. Od tego dnia Unia Europejska ma 23 języki urzędowe.

✚ Nasza wschodnia granica staje się granicą Unii. Rozszerzenie strefy obejmuje również Estonię, Czechy, Litwę, Węgry, Łotwę, Malte, Słowację i Słowenię.

We wsi Izdebski oddano do użytku 1. obiekt sportowy wybudowany w ramach rządowego programu Orlik 2012.

✚ W ciągu 5 lat przed EURO 2012 powstaje prawie 2,6 tysięcy kompleksów nowoczesnej infrastruktury sportowej dla młodzieży.

Globalny kryzys u drzwi.

✚ Problemy z kredytami hipotecznymi w USA uruchamiają kryzysową lawinę na całym świecie. Europa – a szczególnie kilka europejskich banków – szybko odczuwa te problemy na własnej skórze, co uświadamia ekonomistom i zwykłym ludziom, że współczesna globalna gospodarka to system naczyń połączonych. Kryzys wpływa na zacieśnienie współpracy gospodarczej między państwami UE.

Cypr i Malta są kolejnymi krajami, w których euro zastępuje narodową walutę. Strefa euro powiększa się do 15 państw, wspólną walutą postępuje się na co dzień już ponad 300 milionów obywateli UE.

✚ Obama rozpoczyna swoją prezydenturę w trudnym czasie. Bezprecedensowy krach finansowy uderza w Stany Zjednoczone, grożąc kryzysem na miarę lat 30. XX wieku. Amerykanie porwani charyzmą nowego lidera wierzą, że uratuje gospodarkę i zapewni pojednanie wielokolorowej Ameryki.

Elektron w roli aktora: po raz 1. udaje się go sfilmować w ruchu. Dokonują tego naukowcy z Uniwersytetu w Lund (Szwecja).

Sonda kosmiczna Phoenix odnajduje lód na Marsie.

2008
EUROPEJSKI ROK DIALOGU MIĘDZYKULTUROWEGO

✚ Pogłębienie wiedzy, zrozumienia i tolerancji między kulturami, religiami i narodami w zjednoczonej Europie to główne cele Europejskiego Roku Dialogu Międzykulturowego. Na organizację obchodów Roku, w tym kampanię informacyjną, badania, seminaria i imprezy, Komisja Europejska przeznaczyła 10 milionów euro.

Barack Obama zostaje 1. czarnoskórym prezydentem USA.

2007
FRSE zostaje Narodową Agencją Programów „Uczenie się przez całe życie” oraz „Młodzież w działaniu”.

Rusza IV edycja programu Tempus na lata 2007-2013.

Podpisanie umowy pomiędzy Rządem Rzeczypospolitej Polskiej oraz Rządem Republiki Litewskiej o powołaniu Polsko-Litewskiego Funduszu Wymiany Młodzieży. FRSE przyjmuje funkcję agencji zarządzającej Funduszem.

Program Leonardo da Vinci zostaje przeniesiony z Fundacji Fundusz Współpracy do FRSE.

Europejskie Biuro Eurydice zostaje włączone do EACEA (P9).

FRSE nawiązuje współpracę z Europejskim Centrum Rozwoju Szkolenia i Zawodowego (CEDEFOP).

FRSE uruchamia unikatowy w Europie projekt Młodzieżowej Akademii Liderów Lokalnych oraz Pozaformalną Akademię Jakości Projektu.

Zarejestrowany został 1000. polski projekt w programie eTwinning.

SALTO ECEA organizuje 1. imprezę międzyregionalną Let's meet with our Neighbours and the World promującą nowe możliwości współpracy w ramach programu „Młodzież w działaniu”.

FRSE po raz trzeci organizuje Europejski Tydzień Młodzieży, tym razem pod hasłem: Włącz się!

Pod hasłem Europa w Malborku Krajowe Biuro Eurodesk Polska organizuje spotkanie regionalnych multiplikatorów z całej Europy.

Obchody 20-lecia programu Erasmus w Europie.

2008
FRSE obejmuje rolę operatora Funduszu Stypendialnego w 1. edycji na lata 2009-2011.

Obchody 10-lecia Erasmus w Polsce.

Eurodesk Polska zostaje uznane najaktywniejszą krajową siecią w Europie.

FRSE organizuje 1. Leonardo Cup, czyli spotkanie beneficjentów programu Leonardo da Vinci.

Pierwsze seminarium kontaktowe Develop2gether organizowane w ramach Polsko-Litewskiego Funduszu Wymiany Młodzieży.

Pierwsza ogólnopolska konferencja dla doktorantów i naukowców dotycząca mobilności w ramach Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego FSS.

Konferencja promująca obchody Europejskiego Roku Dialogu Międzykulturowego.

Czwarta edycja Europejskiego Tygodnia Młodzieży.

2009 FRSE obejmuje funkcję Krajowego Koordynatora działań związanych z Europejskim Rokiem Kreatywności i Innowacji.

Krajowe Centrum Europass zostaje przeniesione do FRSE.

Wystawa polsko-litewskich projektów młodzieżowych Develop2gether.

W programie Comenius wprowadzona zostaje nowa akcja – Comenius Regio.

Program Grundtvig zyskuje 4 nowe akcje.

FRSE podpisuje umowę z Konferencją Rektorów Uniwersytetów Szwajcarskich (CRUS) na prowadzenie Punktu Kontaktowego Funduszu Stypendialnego Scieix na lata 2009-2012 w ramach szwajcarsko-polskiego programu współpracy.

FRSE zakłada fanpage na Facebooku, kanał na YouTube i profil w wirtualnej bibliotece na Issuu.

Obchody 10-lecia Procesu Bolońskiego. FRSE organizuje prezentację POLAND – Higher Education podczas targów EAIE w Madrycie.

2010 Ukazuje się 1. numer kwartalnika FRSE „Europa dla Aktywnych”.

Obchody 10-lecia programu Grundtvig. Obchody 5-lecia programu eTwinning.

Pierwsza konferencja informacyjna Sciex-NMSth.

Ogólnopolska konferencja naukowa Liderzy w edukacji zorganizowana przez FRSE przy współpracy z Uniwersytetem Łódzkim.

FRSE przystępuje do projektu międzyagencyjnego CITY-M.

PROGRAMY I INICJATYWY ZARZĄDZANE PRZEZ FRSE W LATACH 2007-2010:
Program „Uczenie się przez całe życie” (Comenius, Erasmus, Grundtvig, Leonardo da Vinci), program „Młodzież w działaniu”, Wizyty Studyjne, European Language Label, Eurodesk Polska, SALTO Eastern Europe and Caucasus Resource Centre, Narodowe Biuro Kontaktowe Programu eTwinning, Biuro Krajowe Erasmus Mundus, Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży, Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy, Punkt Kontaktowy Funduszu Stypendialnego Sciex-NMSth, Krajowe Centrum Europass, Krajowy Punkt Kontaktowy Programu Tempus i Krajowe Biuro Eurydice.

Na osi czasu 2007-2010 wykorzystano fotografie i ilustracje pochodzące z archiwum FRSE oraz Wikipedii CC [lata 2007-2010], bazy zdjęć iStock [2008-2010], zasobów Komisji Europejskiej [2008], zasobów Parlamentu Europejskiego [2007, 2009], archiwum Centrum Nauki Kopernik [2010].

W efekcie powodzi w Tatrzanskim Parku Narodowym granica polsko-słowacka przesuwa się o kilkadziesiąt metrów, powiększając terytorium Polski o 2,5 ha.

Letnie Igrzyska Olimpijskie w Pekinie.

Europejska Agencja Kosmiczna wystrzela z kosmodromu w Gujanie Francuskiej Kosmiczne Obserwatorium Herschela i satelitę Planck.

EUROPEJSKI ROK KREATYWNOCI I INNOWACJI
2009

→ Przez cały rok w Europie odbywają się konferencje i wystawy, realizowane są projekty i konkursy mające na celu zwrócić uwagę na potrzebę znalezienia twórczych rozwiązań współczesnych problemów. Podczas gali zamykającej obchody Europejskiego Roku Kreatywności i Innowacji w Polsce koordynatorzy 10 nagrodzonych projektów otrzymują tytuł Lidera Europejskiego Roku Kreatywności i Innowacji.

→ Brytyjska polityk Catherine Ashton obejmuje funkcję wysokiego przedstawiciela Unii Europejskiej do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa. Jest to nowy urząd utworzony na mocy Traktatu Lizbońskiego. Jako szefowa unijnej dyplomacji i wiceprzewodnicząca Komisji Europejskiej, Catherine Ashton dba o spójność zewnętrznych działań Unii Europejskiej.

Wchodzi w życie Traktat Lizboński. Dokument ma na celu uczynić UE bardziej demokratyczną, skuteczną i przejrzystą, a tym samym złożyć do stawiania czoła globalnym wyzwaniom takim jak zmiany klimatu, bezpieczeństwo i zrównoważony rozwój.

Zniesienie obowiązkowej służby wojskowej w Polsce.

Revolucja SMS-owa w UE: Parlament Europejski przyjmuje przepisy obniżające stawki za SMS-a w roamingu do nie więcej niż 11 eurocentów. Europejczycy wysyłają rocznie około 2,5 miliarda SMS-ów z zagranicy, przed zmianami kosztowały one nawet 10 razy więcej niż krajowe.

Na stypendium wyjeżdża 2-milionowy student Erasmusa.

2010

EUROPEJSKI ROK WALKI Z UBÓSTWEM I WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM

Prezydent RP Lech Kaczyński, jego małżonka Maria Kaczyńska oraz członkowie polskiej delegacji i załoga samolotu (w sumie 96 osób) giną w katastrofie lotniczej w drodze na zaplanowane w Smoleńsku uroczystości 70. rocznicy zbrodni katyńskiej.

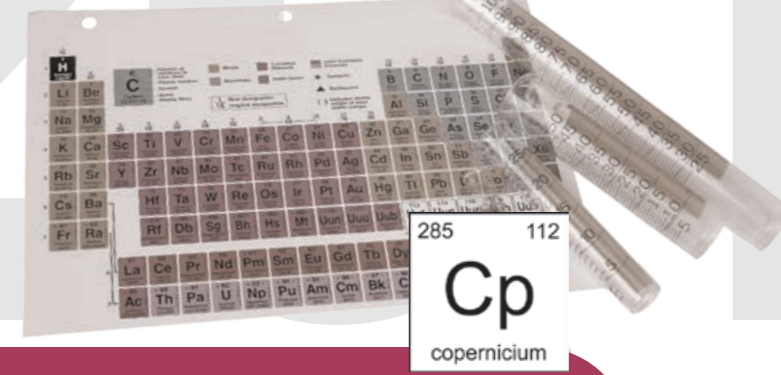
Jerzy Buzek przewodniczącym Parlamentu Europejskiego.

← 555 głosów (na 644 ważnych) uzyskuje były polski premier w wyborach na przewodniczącego Parlamentu Europejskiego. W ten sposób zostaje 1. szefem tej instytucji pochodzącym z państw byłego bloku wschodniego. Funkcję przewodniczącego pełni do stycznia 2012 r.

Eyjafjöll paraliżuje Europę.

→ Islandzki wulkan Eyjafjöll, który obudził się po 187 latach uśpienia, doprowadza do paraliżu ruchu lotniczego w Europie. Miliony pasażerów zostają uwięzione na lotniskach. 150 miliardów euro dziennie kosztuje linie lotnicze zawieszenie lotów w związku z chmurą pyłu wulkanicznego unoszącego się w powietrzu.

Pierwiastek chemiczny o liczbie atomowej 112 zostaje oficjalnie nazwany Copernicium – na cześć astronoma Mikołaja Kopernika.

→ W zmieniającym się świecie UE potrzebna jest inteligentna i zrównoważona gospodarka sprzyjająca włączeniu społecznemu. Równoległa praca nad tymi 3 priorytetami powinna pomóc UE i państwom członkowskim w uzyskaniu wzrostu zatrudnienia oraz zwiększeniu produktywności i spójności społecznej. Unia wyznaczyła sobie konkretny plan obejmujący 5 celów – w zakresie zatrudnienia, innowacji, edukacji, włączenia społecznego oraz energii i zmian klimatu – które należy osiągnąć do 2020 r. – powiedział Przewodniczący Komisji Europejskiej José Manuel Barroso.

Przewodny UE przyjmują 10-letnią strategię Europa 2020 na rzecz inteligentnego i zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu.

Plenerowe widowisko Wielki Wybuch w reżyserii Saskii Bodke i Petera Greenaway'a inauguruje działalność Centrum Nauki Kopernik w Warszawie. CNK do 2013 r. odwiedzi ponad 3 miliony gości.

→ Ministrowie odpowiedzialni za szkolnictwo wyższe w krajach uczestniczących w procesie bolońskim inaugurują europejski obszar szkolnictwa wyższego (EHEA). Jego celem jest m.in. wzmocnienie konkurencyjności i atrakcyjności uczelni w Europie, a także promocja mobilności studentów i pracowników naukowych.

W Korei Południowej naukowcy tworzą trójwymiarową książkę.

Europejski Obszar Szkolnictwa Wyższego.

Chińskie media informują, że Chiny wyprzedały Niemcy i zostały największym eksporterem na świecie.

DIALOG MIĘDZYKULTUROWY

1

2

3

1. Projekt *Niewerbalne metody komunikacji*, Zakościele 2011 r., program Grundtvig (fot. J. Nogal)

2. Projekt *Senior Clubbing in Poland and Croatia*, Warszawa 2012 r., program Grundtvig (fot. D. Matloch)

3. Projekt *Imigranci w demokracji*, Warszawa 2011 r., program „Młodzież w działaniu” (fot. K. Kuczyk)

W dobie kryzysu finansowego, kiedy tak trudno jest znaleźć pracę, warto skorzystać z możliwości wyjazdów zagranicznych na wolontariat czy wziąć udział w warsztatach międzynarodowych w ramach programu „Młodzież w działaniu”. Ci młodzi ludzie, którzy zdecydowali się wyjechać, są po powrocie właśnie takimi osobami, jakich potrzebuje rynek pracy. Doświadczenie przebywania w innej kulturze sprawiło, że są bardziej elastyczni, nastawieni na współpracę, otwarci na nowe wyzwania, niebojący się zmian oraz gotowi na dalsze poznawanie innych kultur europejskich.

ZOFIA ŚLĘZAKOWSKA, ZASTĘPCZYNI DYREKTORA PROGRAMU „MŁODZIEŻ W DZIAŁANIU”, FRSE

POLSKO-LITEWSKI FUNDUSZ WYMIANY MŁODZIEŻY

Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży został powołany 1 czerwca 2007 r. na mocy porozumienia pomiędzy Rządem Rzeczypospolitej Polskiej oraz Rządem Republiki Litewskiej pod honorowym patronatem premierów Polski i Litwy, którzy dostrzegli szczególną rolę młodego pokolenia w budowaniu relacji międzynarodowych.

Fundusz wspiera finansowo (konkurs wniosków) i merytorycznie (system szkoleń, konsultacje) pomysły młodych ludzi – dofinansowuje m.in. wymiany, seminaria i szkolenia. Dzięki wspólnym projektom młodzi Polacy i Litwini odkrywają własne korzenie i przetapiają stereotypy narodowe. Fundusz służy budowaniu przyjaznej współpracy i umacnianiu więzi pomiędzy obydwojema narodami.

Od samego początku najbardziej aktywnymi instytucjami wnioskującymi do Funduszu są szkoły i organizacje pozarządowe. Na przestrzeni 5 lat funkcjonowania Fundusz dofinansował ponad 200 projektów, w których uczestniczyło prawie 6 tysięcy młodych ludzi.

EWELINA MIŁOŃ

KOORDYNATORKA POLSKO-LITEWSKIEGO FUNDUSZU WYMIANY MŁODZIEŻY, FRSE

Polsko-Litewskim Funduszem Wymiany Młodzieży zajmuje się Pani prawie od początku jego istnienia. Czy pamięta Pani jakieś szczególne projekty?

Jest kilka przedsięwzięć, które szczególnie utkwiły mi w pamięci. Jedno z nich to bardzo radosny projekt *Teatr na ulicy*. Relacja z tej inicjatywy była prezentowana podczas jednej z wystaw organizowanych przez FRSE. Widzowie mogli zobaczyć, jak kolorowe i wesole są polsko-litewskie projekty i jak wiele dobrego mogą zdziałać dla polsko-litewskiego dialogu. Ciekawym projektem było także przedsięwzięcie *Face2face*, w trakcie którego przeprowadzono wiele wywiadów i rozmów na temat tolerancji, dyskryminacji i wspólnej przyszłości.

PREMIERZY NA 5-LECIE FUNDUSZU

Podczas Polsko-Litewskiego Kongresu Młodzieży, zorganizowanego przez FRSE 6 listopada 2012 r., odczytano listy premierów obu państw – Donalda Tuska i Andriusa Kubiliusa, którzy zadeklarowali dalsze wsparcie dla Polsko-Litewskiego Funduszu Wymiany Młodzieży. Polski premier zaznaczył, że Fundusz jest w dużej mierze realizacją naszych marzeń o zjednoczonej Europie bez barier, granic i uprzedzeń. *Pięć lat istnienia Funduszu wskazuje wyraźnie, jak istotną rolę spełnia on w dziele wzajemnego poznania się Polaków i Litwinów, bez którego niemożliwa jest budowa partnerskich relacji – zaznaczył w liście do młodzieży Donald Tusk.*

PRZYJAŹŃ JEST MAGIA, WIĘC NIE BĄDŹMY MUGOŁAMI

Harry Potter został wybrany na patrona jednego z najbardziej magicznych projektów sfinansowanych ze środków Polsko-Litewskiego Funduszu Wymiany Młodzieży. Spotkanie 26-osobowej grupy 13-latków z Polski i Litwy odbyło się na zamku w Gniewie, a przygody Harry'ego Pottera posłużyły podjęciu polsko-litewskich dyskusji o przyjaźni, tolerancji i różnorodności międzykulturowej.

Czy Fundusz wpływa na kształtowanie wzajemnych stosunków między Polakami i Litwinami?

W projektach ważne jest to, że młodzi uczestnicy realizują je bez obciążenia, swoistego bagażu emocjonalnego. Dzięki temu mogą poznawać nowe osoby w kontekście wspólnych zainteresowań, a nie – jak bywało w przypadku ich rodziców czy też dziadków – przez pryzmat historycznych zaszłości. Fundusz daje im szansę na kształtowanie stosunków polsko-litewskich na nowo, często pierwszy raz. Wspieramy te działania, ponieważ wiele osób wierzy, że warto dbać o polsko-litewskie relacje, które chcemy, aby opierały się na akceptacji drugiego człowieka, niezależnie od tego, skąd on pochodzi.

1 czerwca 2012 r. minęło 5 lat funkcjonowania Funduszu. Jak podsumuje Pani ten czas?

Najlepsze podsumowanie stanowią opinie osób, z którymi w tym okresie mieliśmy okazję współpracować. Z byłymi beneficjentami spotkaliśmy się w listopadzie 2012 r. Z ich wypowiedzi wynika, że nasza i ich praca nie idzie na marne: znikają uprzedzenia, a pozostają przyjaźnie.

CLAUDIA TORRES-BARTYZEL

DYREKTORKA DEPARTAMENTU FUNDUSZY STRUKTURALNYCH, MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Współpracę z Polsko-Litewskim Funduszem Młodzieży rozpoczęłam w 2009 r. jako jego przewodnicząca. Początkowo zastanawiałam się, jak o relacjach naszych krajów mogą rozmawiać młodzi ludzie, w sytuacji, w której dorośli często mają z tym problem oraz jak swobodne działania edukacji pozaformalnej można osadzić w sztywnych ramach wniosków. Po 4 latach współpracy z FRSE na rzecz polsko-litewskiego dialogu wiem, że jest to zasługa rzeszy ludzi, którzy wspólnie budują przyszłość naszych narodów. To dzięki młodym ludziom mającym czas i chęci na tworzenie ciekawych projektów, nauczycielom i pracownikom młodzieżowym, dialog polsko-litewski ma szansę zyskać nową, lepszą jakość. Dzięki projektom młodzież ma możliwość rozmawiać na tematy trudne, poprzez pryzmat swoich pasji, niwelować uprzedzenia i stereotypy – poznawać swoich sąsiadów.

Dużą rolę odgrywają w tym dialogu pracownicy Fundacji, którzy z wielkim zapałem starają się pomagać, radzić, a także namawiać do podejmowania nowych projektowych wyzwań.

Poprzez pełne zaangażowanie i podmiotowe podejście do beneficjenta pokazują, że nawet sztywne ramy wniosków o dofinansowanie można odczarować i połączyć z cennym zdobywaniem nowych, potrzebnych w dorosłym życiu umiejętności. Moje życie osobiste zostało także znacznie wzbogacone przez te lata współpracy z partnerami litewskimi, młodymi ludźmi z obu krajów, pracownikami FRSE – nawiązałam cenne przyjaźnie i zachwyciłam się pięknem i energią kraju oraz kultury naszych sąsiadów, który prywatnie odwiedzam i odkrywam wciąż na nowo.

UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

1

2

Uczymy się przez całe życie – to naturalne jak oddychanie. Gromadzimy wiedzę, rozwijamy umiejętności, pracując lub bawiąc się, realizując pasje i zainteresowania. Uczymy się na sukcesach i porażkach. Dlaczego? Bo chcemy lepiej rozumieć, poznać, dostrzec sens. Tysiące motywacji, różne metody i różne efekty. Barwna to podróż, niełatwa i pełna niespodzianek. Projekty europejskie dla uczniów, nauczycieli, studentów, osób pracujących i bezrobotnych, seniorów i osób zagrożonych wykluczeniem zachęcają do mobilności, a współpraca zagraniczna otwiera nowe perspektywy.

ANNA ATŁAS, DYREKTORKA PROGRAMU „UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE” W LATACH 2009-2013, FRSE

3

1. Projekt *Biblioprewencja*, Łódź 2011 r., program Comenius – Partnerskie Projekty Regio (fot. K. Kuczyk)

2. Projekt *Eurocall*, Sobótka 2013 r., program „Młodzież w działaniu” (fot. I. Dorożański)

3. Projekt *Work of Art*, Kraków 2013 r., program Leonardo da Vinci (fot. T. Markowski)

UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

W 2007 r. zaszyły w Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji przelomowe zmiany. Wraz z początkiem perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2007-2013 programy Socrates i MŁODZIEŻ zostały przekształcone w odpowiednio: program „Uczenie się przez całe życie” i program „Młodzież w działaniu”. FRSE stała się Narodową Agencją nowych programów.

Program „Uczenie się przez całe życie” miał w swoich założeniach nie tylko przyczynić się do urzeczywistnienia koncepcji uczenia się przez całe życie i mobilności, ale także wspierać elastyczne ścieżki kształcenia oraz zwiększać jego atrakcyjność i efektywność na wszystkich szczeblach edukacji. Jednym z komponentów „Uczenia się przez całe życie” był program Leonardo da Vinci, w latach 1998-2006 zarządzany w Polsce przez Fundację Fundusz Współpracy. W styczniu 2007 r. Leonardo da Vinci został przeniesiony do FRSE.

Program Leonardo da Vinci poszerzył grupę potencjalnych beneficjentów programów zarządzanych przez FRSE o szkoły zawodowe, przedsiębiorców, rzemieślników, specjalistów, pracowników i osoby bezrobotne. Nowy program stanowił także impuls dla FRSE do nawiązania współpracy z Europejskim Centrum Rozwoju Szkolenia Zawodowego (CEDEFOP) i innymi instytucjami działającymi w sektorze kształcenia i szkolenia zawodowego.

MARCIN ROLNIK
DYREKTOR PROGRAMU „UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE”, FRSE

Dlaczego warto uczyć się przez całe życie?
Musimy się przystosowywać do świata, w którym zachodzą zmiany technologiczne. Edukacja pozwala nie tylko lepiej odnaleźć się na zmieniającym się rynku pracy, ale także pomaga efektywniej funkcjonować wśród znajomych czy rodziny.

Co stanowi największą zaletę programu „Uczenie się przez całe życie”?

Zdecydowanie szansa dla wielu osób, nie tylko młodych, na poznanie i zdobycie praktycznych kompetencji związanych z nauką zawodu. Program daje możliwość wyjazdu za granicę, gdzie można poznać inne metodologie i zdobyć umiejętności, których trudno byłoby się nauczyć w szkole. Jednocześnie wpływa na podniesienie umiejętności językowych beneficjentów. Warto dodać, że program rozwija także kompetencje miękkie, takie jak chociażby praca w grupie.

Czy uważa Pan, że działalność FRSE wpływa na rozwój edukacji w Polsce?

Z pewnością programy prowadzone przez FRSE są doskonałym uzupełnieniem dla systemu edukacji formalnej. Najważniejsza jest jednak ich komplementarność.

EUROPEJSKIE PORTFOLIO

Europass to 5 dokumentów umożliwiających każdemu obywatelowi Europy lepszą prezentację kwalifikacji i umiejętności zawodowych. Krajowe Centrum Europass, zajmujące się promocją i upowszechnianiem informacji na temat dokumentów Europass, działa w strukturze FRSE od 1 stycznia 2009 r. Od tamtej pory CV w formacie Europass zostało wypełnione online przez ponad

250 tys. osób

To bardzo ważne, że dofinansowane przez nas projekty podnoszą poziom jakości kształcenia i rozwijają współpracę partnerską w różnych sektorach edukacji.

Co wyróżnia Polskę na tle pozostałych narodowych agencji?

Jesteśmy wskazywani w Europie jako przykład instytucji, która skutecznie wykorzystuje środki EFS na dofinansowanie projektów, które przez wzgląd na ograniczone finansowanie z KE nie uzyskały grantów w programie „Uczenie się przez całe życie”.

Oznacza to, że jesteśmy w stanie sfinansować wyjazdy na staże i praktyki zagraniczne (na tych samych zasadach, na jakich funkcjonuje to w programie Leonardo da Vinci) praktycznie wszystkim chętnym uczniom szkół zawodowych.

Warto także podkreślić, że jesteśmy instytucją efektywnie zarządzającą środkami europejskimi. O tym, że zarówno my, jak i nasi beneficjenci rzetelnie rozliczamy się z projektów świadczy fakt, iż co roku otrzymujemy większą pulę funduszy.

IZABELA LASKOWSKA
ZASTĘPCZYNI DYREKTORA PROGRAMU „UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE” DS. PROGRAMU LEONARDO DA VINCI, FRSE

Program Leonardo da Vinci w Polsce w tym roku obchodzi swoje 15-lecie. Jakie, Pani zdaniem, są jego najważniejsze osiągnięcia?

Myślę, że takim niezaprzeczalnym sukcesem programu jest nadanie rangi szkolnictwu zawodowemu w Polsce i poprawa jego wizerunku oraz atrakcyjności. Udział w programie uświadomił polskim szkołom i organizacjom, że ważne są umiejętności praktyczne oraz oferowanie takiego kształcenia, aby odpowiadało na potrzeby rynku pracy i wymagania stawiane przez pracodawców. Staże zawodowe w zagranicznych przedsiębiorstwach stanowią cenne uzupełnienie edukacji. Dzięki nim ponad 20 tysięcy uczniów zapoznało się z nowymi technologiami i metodami pracy, udoskonaliło swoje kompetencje zawodowe, językowe i społeczne. Program pokazał, jak istotna w rozwoju każdej instytucji jest współpraca europejska i czerpanie z doświadczeń innych krajów. Kapitałem na przyszłość są powstałe w trakcie projektów sieci powiązań z innymi organizacjami regionalnymi i zagranicznymi.

Czy jest nadal apetyt na Leonardo?

Tak, obserwujemy każdego roku wzrost zainteresowania programem, co nas bardzo cieszy. Z jednej strony mamy już swego rodzaju elitę szkół zawodowych, które potrafią bardzo profesjonalnie pisać wnioski i później pomyślnie realizować zaplanowane działania we współpracy z partnerami zagranicznymi. To świadczy o otwartości środowiska związanego z kształceniem zawodowym, które stało się dzięki programowi Leonardo da Vinci bardzo nowoczesne i świadome. Z drugiej strony program przyciąga nowe instytucje z małych miejscowości i nowe środowiska zawodowe, nowe branże.

Pomarzymy trochę. Czego życzyłaby Pani programowi na kolejne 15 lat?

Życzyłabym, aby był jeszcze większy zapał szkół, nauczycieli i uczniów do udziału w projektach. Marzeniem byłoby, aby udział w stażu zagranicznym czy wymianie doświadczeń nauczycieli nie był tylko swego rodzaju luksusem, nagrodą dla wybranych i dla najlepszych. Wielką satysfakcją dla nas byłoby obserwowanie, jak szkoła zawodowa staje się nowoczesna, kreatywna i atrakcyjna dzięki programowi Leonardo da Vinci.

BADANIA W TURYSTYCE

400 obiektów

turystycznych w Europie zostało przebadanych przez uczniów Zespołu Szkół w Bobowej pod względem ich dostępności dla osób niepełnosprawnych w ramach projektu partnerskiego finansowanego z programu Leonardo da Vinci.

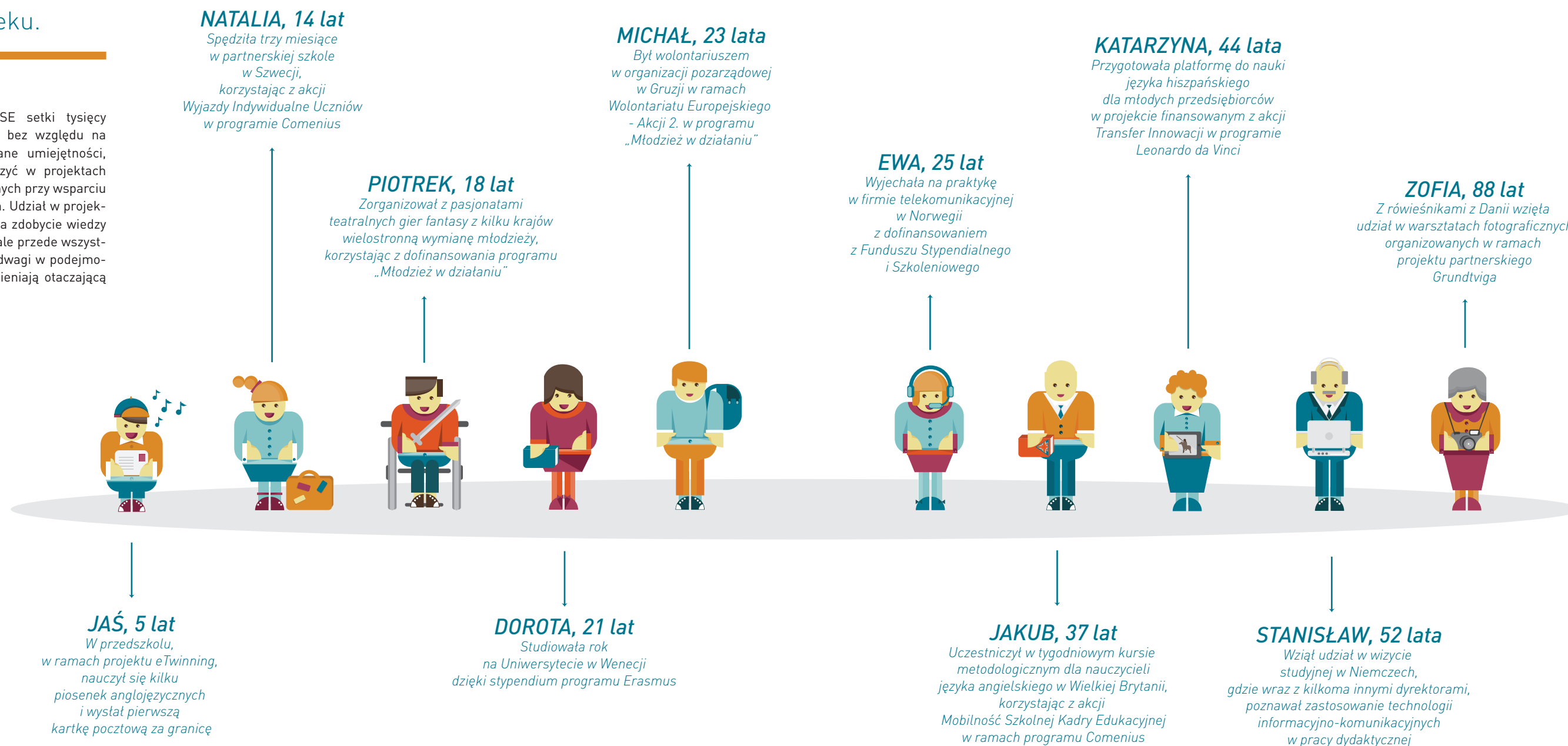

Projekt Work of Art, program Leonardo da Vinci, Kraków 2013 r.

OD JUNIORA DO SENIORA

Europejskie programy edukacyjne dają szansę na zdobycie nowych doświadczeń i umiejętności osobom w każdym wieku.

Dzięki działalności FRSE setki tysięcy osób w każdym wieku, bez względu na wykształcenie i posiadane umiejętności, miały szansę uczestniczyć w projektach edukacyjnych realizowanych przy wsparciu programów europejskich. Udział w projektach pozwala nie tylko na zdobycie wiedzy z konkretnych dziedzin, ale przede wszystkim uczy aktywności i odwagi w podejmowaniu działań, które zmieniają otaczającą nas rzeczywistość.

KOMPETENCJE ZAWODOWE I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

1

2

1. Projekt *Grundtvig Science*,
Warszawa 2012 r., program
Grundtvig (fot. K. Pacholak)

2. Projekt *Biblioteki i nowe media*,
Warszawa 2012 r., program
Wizyty Studyjne (fot. K. Pacholak)

3. Projekt *AccessWeld oraz
WeldImp*, Gliwice 2012 r.,
program Leonardo da Vinci
(fot. T. Markowski)

3

Dzięki udziałowi w programie Leonardo da Vinci ponad 20 tysięcy młodych osób uczących się oraz poszukujących zatrudnienia mogło doskonalić swoje kompetencje zawodowe, społeczne, kulturowe i językowe podczas kilkutygodniowych staży w zagranicznych przedsiębiorstwach oraz małych i średnich firmach. Udział w stażach stanowił unikalną wartość dla ich dalszej drogi zawodowej i życiowej. Pokazał, jak istotne w europejskim środowisku pracy są umiejętności praktyczne, wiedza, samodzielność, przedsiębiorczość i kreatywność, a także pasja w zawodzie.

IZABELA LASKOWSKA, ZASTĘPCZYNI DYREKTORA
PROGRAMU „UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE”
DS. PROGRAMU LEONARDO DA VINCI, FRSE

PROGRAMY STYPENDIALNE

Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy (FSS) został ustanowiony na podstawie umowy finansowej zawartej 28 kwietnia 2008 r. pomiędzy Ministerstwem Rozwoju Regionalnego a Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji.

**KATARZYNA
ALEKSANDROWICZ**

DYREKTORKA PROGRAMÓW
STYPENDIALNYCH, FRSE

Co stanowiło największe wyzwanie przy tworzeniu FSS? W przeciwieństwie do programów finansowanych przez Unię Europejską, w ramach których działania we wszystkich krajach wyglądają podobnie, naszym zadaniem było stworzenie programu od podstaw. Oczywiście przy tworzeniu Funduszu skorzystaliśmy ze sprawdzonych wzorów, które zostały zaczerpnięte m.in. z programów Erasmus, Comenius i Leonardo da Vinci. Na ich podstawie tworzyliśmy nowe rozwiązania.

Jakie projekty najbardziej utkwiły Pani w pamięci na przestrzeni 5-letniej działalności Funduszu?

Fundusz jest stosunkowo małym programem, co powoduje, że pamiętam większość realizowanych przedsięwzięć. Warto wspomnieć chociażby o projekcie realizowanym przez UMCS w Lublinie. Celem projektu było unowocześnienie kierunku studiów oraz otwarcie uczelni na świat. W ramach otrzymanych funduszy wyremontowano pracownię chemiczną, zakupiono nowe oprogramowanie, ale także przygotowano kadrę do wykładania w języku angielskim. Tym samym otworzono pilotażowy kierunek, który cieszy się dużym zainteresowaniem polskich i zagranicznych studentów.

Od 2009 r. FRSE pełni rolę Punktu Kontaktowego Funduszu Stypendialnego Sciex-NMS^{ch}. Co uznaje Pani za najważniejsze osiągnięcie tego programu?

Od początku działalności Fundusz Stypendialny Sciex-NMS^{ch} wzbudza duże zainteresowanie wśród naukowców, gdyż proponowane w jego ramach możliwości rozwoju kariery naukowej w najlepszych jednostkach badawczych stanowią bardzo atrakcyjną ofertę. Wciąż wzrastająca liczba młodych badaczy przeprowadza badania naukowe, czerpiąc korzyści wynikające z przebywania w międzynarodowym i wielokulturowym środowisku uczelni szwajcarskich, a także korzysta z możliwości konsultacji z zagranicznymi ekspertami i dostępu do bogatego zaplecza naukowego.

Ustanowienie FSS to inicjatywa wspierająca współpracę edukacyjną pomiędzy Polską a państwami-darczyńcami, tworzącymi Europejski Obszar Gospodarczy: Islandią, Liechtensteinem i Norwegią. Działania realizowane w FSS przyczyniają się do tworzenia i rozwoju partnerstw, rozszerzenia wymiany studentów i pracowników uczelni pomiędzy Polską a państwami-darczyńcami, tj. Islandią, Liechtensteinem i Norwegią.

W 2011 r. zakończyła się pierwsza, dwuletnia edycja Funduszu. W tym czasie prawie 2,5 tysiąca osób – uczniów, studentów, nauczycieli, przedstawicieli kadry akademickiej, ekspertów – wzięło udział w pobytach stypendialnych oraz studyjnych w państwach-darczyńcach, a uczelnie i szkoły zrealizowały 64 projekty instytucjonalne dotyczące rozwoju polskiego szkolnictwa, poprawy jakości nauczania i struktury organizacyjnej placówek.

Druga edycja FSS została zainicjowana podczas norweskiej wizyty pary królewskiej w Polsce w maju 2012 r. W obecności króla Norwegii i prezydenta RP zostało podpisane porozumienie, na mocy którego 11 milionów euro państwa-darczyńcy przekazały Polsce na realizację II edycji FSS.

W 2009 r. Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji podpisała umowę z Konferencją Rektorów Uniwersytetów Szwajcarskich CRUS na prowadzenie Punktu Kontaktowego Funduszu Stypendialnego Sciex-NMS^{ch}.

Fundusz Stypendialny Sciex-NMS^{ch} ma na celu budowanie i rozwijanie trwałych partnerstw pomiędzy Polską a Szwajcarią w zakresie badań naukowych. Program zapewnia finansowanie projektów naukowo-badawczych we wszystkich dyscyplinach i dziedzinach naukowych, w których akademicy z Polski i Szwajcarii chcą współpracować. FRSE pełni funkcję informacyjną w zakresie Funduszu, wspierając potencjalnych beneficjentów podczas kolejnych naborów wniosków.

TRZY NAGRODY NOBLA

W okresie 2008-2011 w ramach Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego przyznano 323 stypendia indywidualne na badania naukowe prowadzone przez doktorantów i młodych pracowników naukowych oraz wizyty studyjne przedstawicieli sektora edukacji. Łączna kwota przyznanych w latach 2008-2011 stypendiów to ponad

9,6 mln zł.

To tak, jakbyśmy przyznali prawie 3 Nagrody Nobla.

WIELKIE OSIĄGNIĘCIA NAUKOWE

W styczniu 2011 r. satelita INTEGRAL zaobserwował silny błysk twardego promieniowania rentgenowskiego w centrum galaktyki NGC 4845. Za tę emisję odpowiedzialna była supermasywna czarna dziura, która rozerwała w tym czasie super-Jowisza. Opadająca materia podgrzała się do wysokiej temperatury, zanim zniknęła bezpowrotnie w czarnej dziurze.

Udział w odkryciu mieli

stypendyści Sciex-NMS^{ch}

– dr Marek Nikolajuk (projekt 09.087)
i Krzysztof Hryniewicz (projekt 12.285).
Szwajcarskim mentorem obu projektów
jest prof. Roland Walter.

JE ENOK NYGAARD

AMBASADOR KRÓLESTWA
NORWEGII W POLSCE
W LATACH 2008-2012

Norwegia ma swój wkład w poprawę spójności gospodarczej i społecznej w Polsce i Europie poprzez fundusze EOG i norweskie. Dotacje te przyczyniają się również do wzmocnienia więzi dwustronnych. Dobrym przykładem jest współpraca w sektorze edukacji i szkolnictwa wyższego w ramach stypendiów i projektów mobilnościowych finansowanych z Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego.

Granty te stanowią ważne narzędzie promocji współpracy akademickiej i budowy długotrwałych relacji pomiędzy instytucjami w Norwegii i Polsce.

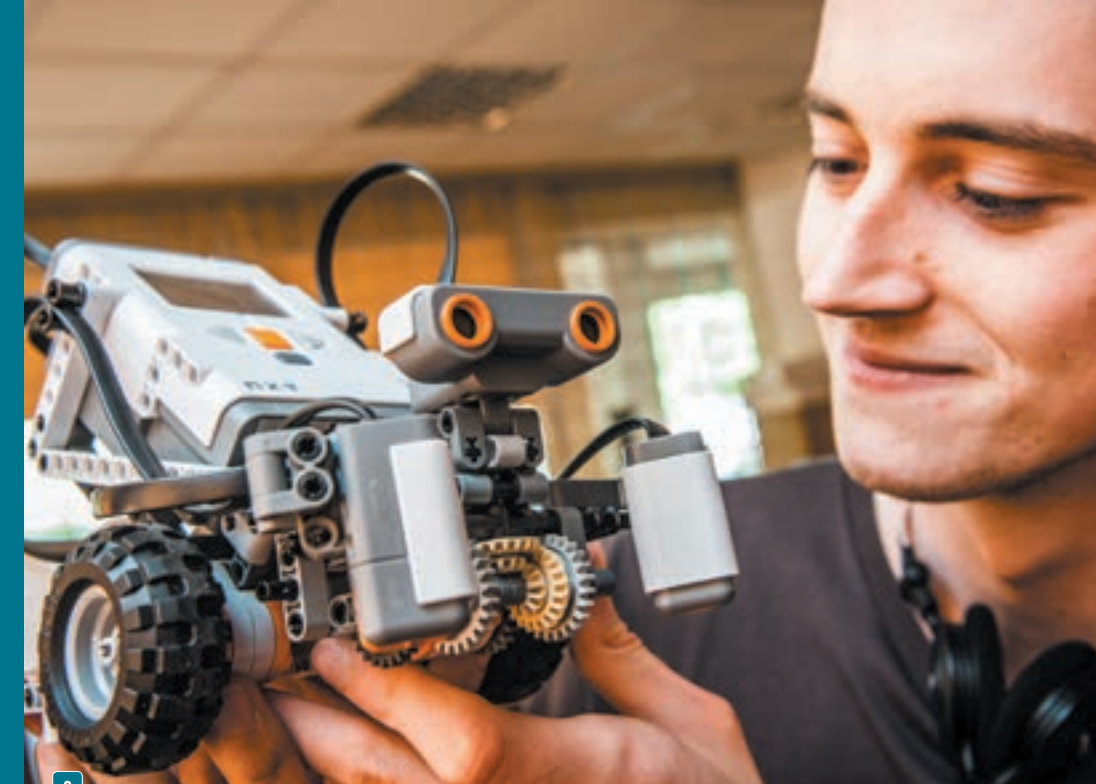
Za pośrednictwem Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego liczne polskie instytucje edukacyjne nawiązały z partnerami z Norwegii współpracę na różnych szczeblach, począwszy od szkół podstawowych aż po uczelnie wyższe i instytuty naukowo-badawcze.

Międzynarodowa współpraca szkół, uczelni, instytutów naukowo-badawczych i innych instytucji edukacyjnych przyczynia się do zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego, innowacyjności oraz tworzenia dobrobytu. Jest ważna z punktu widzenia wzmocnienia wiedzy i budowania kompetencji. Jest też narzędziem służącym wprowadzeniu dobrych międzynarodowych praktyk, gdzie wszyscy uczestnicy korzystają ze zwiększonego dostępu do wiedzy i technologii. Taka współpraca umożliwia lepsze zrozumienie międzykulturowe, intensyfikuje kontakty pomiędzy krajami, jak również relacje osobiste i zawodowe. Ponadto wzmocnia umiejętności językowe beneficjentów i stwarza możliwość lepszego zrozumienia i poznania innych kultur.

NAUKA I PRACE BADAWCZE

1

2

3

1. i 2. Projekt Międzynarodowy program studiów z zakresu mechatroniki jako odpowiedź na malejące zainteresowanie studiami inżynierskimi w Polsce i w Europie realizowany przez Akademię Górniczo-Hutniczą w latach 2009-2011, program Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy, (fot. zasoby Biura Mechanizmów Finansowych)

3. Projekt *The Entertaining Physics Class*, Wrocław 2009 r., program eTwinning (fot. K. Kuczyk)

Udział polskich naukowców w funduszach stypendialnych FSS i Sciex-NMS^{ch} przynosi wiele korzyści – pozwala na uzyskanie przez badaczy dostępu do nowoczesnych technologii oraz umożliwia im udział w wielu ważnych przedsięwzięciach naukowych. Praca wykonywana przez polskich pracowników naukowych za granicą jest bardzo ceniona, czego dowodem jest spora liczba kontraktów naukowych oraz nowe patenty w różnych dziedzinach badawczych.

KATARZYNA ALEKSANDROWICZ, DYREKTORKA PROGRAMÓW STYPENDIALNYCH, FRSE

ROZWÓJ SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

Wpływ programów edukacyjnych na modernizację polskich uczelni i podnoszenie jakości kształcenia.

Dzięki zaangażowaniu instytucji szkolnictwa wyższego, pracowników uczelni i studentów w zachodzące zmiany, przy wsparciu europejskich programów edukacyjnych, Polska stała się aktywnym uczestnikiem procesu bolońskiego i członkiem Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego.

* Zestawienie opracowane na podstawie Raportu z realizacji programu Tempus PHARE wydanego w 2000 r. przez FRSE, wyników ankiety przeprowadzonej wśród uczelnianych koordynatorów programu Erasmus w czerwcu 2008 r., raportów podsumowujących działania programu Erasmus Mundus, Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego (FSS), Funduszu Stypendialnego Sciex-NMS^{ch} oraz opracowań Zespołu Ekspertów Bolońskich.

EUROPEJSKI ROK KREATYWNOŚCI I INNOWACJI

Rok 2009 decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej został ogłoszony Rokiem Kreatywności i Innowacji. Głównym celem tej inicjatywy było uświadomienie wszystkim, że kreatywność i innowacyjność są kluczem nie tylko do gospodarczego, kulturalnego czy naukowego rozwoju regionów i krajów, ale też indywidualnego rozwoju każdego człowieka.

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji otrzymała od Krzysztofa Stanowskiego, podsekretarza stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej i krajowego koordynatora Europejskiego Roku Kreatywności i Innowacji (ERKiI) w Polsce, prestiżowe zadanie organizacji jego obchodów. Wewnątrz FRSE powołano zespół, który przygotował i prowadził w 2009 r. akcję przyznawania patronatu ERKiI, wspólnie z powołanym w tym celu zespołem międzyresortowym złożonym z przedstawicieli kilku ministerstw i urzędów centralnych. O patronat ubiegały się instytucje, urzędy, muzea, domy kultury, szkoły, organizacje, przedsiębiorstwa i osoby prywatne. Projekty mogły być zgłaszane w jednej z 5 kategorii: edukacja, inicjatywy społeczne, gospodarka i biznes, kultura i sztuka oraz nauka i technika. Spośród wszystkich objętych patronatem inicjatyw wybrano w specjalnym konkursie 10 najlepszych projektów. Ich autorzy otrzymali tytuł *Lidera Europejskiego Roku Kreatywności i Innowacji 2009 w Polsce*.

FRSE zorganizowała w marcu 2009 r. konferencję promującą cele ERKiI, gromadząc w Warszawie pół tysiąca przedstawicieli świata edukacji, nauki, kultury i biznesu. Natomiast rok później, w czasie gali podsumowującej obchody ERKiI, autorom kreatywnych i innowacyjnych projektów wyłonionych w konkursie uroczysto wręczono statuetki i dyplomy. FRSE prowadziła również stronę internetową stanowiącą platformę wymiany informacji na temat wydarzeń ERKiI, którą odwiedziło podczas obchodów ponad 115 tysięcy internautów.

KRZYSZTOF STANOWSKI

PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE EDUKACJI
NARODOWEJ W LATACH 2007-2010,
KRAJOWY KOORDYNATOR
EUROPEJSKIEGO ROKU
KREATYWNOŚCI I INNOWACJI 2009

Rzadko o rządowych agencjach myślimy dobrze. Jednym z nielicznych wyjątków jest Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji. Dzięki mądrym zapisom w traktacie stowarzyszeniowym i umowach międzynarodowych Ministerstwo Edukacji Narodowej i Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego uzyskały sprawne narzędzie działania.

Dzięki wysiłkowi zespołu Fundacji dostęp do unijnych programów o obszarze edukacji stał się powszechny. Jako członkowie Rady Fundacji szczególnie dumni byliśmy z osiągnięć Polski w programie eTwinning, który, nie dysponując ogromnymi środkami, łączy szkoły z różnych państw UE w realizacji wspólnych projektów wykorzystujących nowoczesne technologie. Ważnym zadaniem, które podejmowałem w okresie pełnienia funkcji przewodniczącego Rady Fundacji, była koordynacja Europejskiego Roku Kreatywności i Innowacji w 2009 r. Po raz pierwszy europejski rok realizowany był bez dofinansowania z UE.

Dzięki kreatywności i innowacji zespołu Fundacji możliwe było skoordynowanie setek różnorodnych działań podejmowanych przez kilkadziesiąt instytucji podczas ERKiI.

Konferencja inauguracyjna Europejskiego Roku Kreatywności i Innowacji, Warszawa 2009 r.

O INNOWACYJNOŚCI W ZARZĄDZANIU POLSKĄ OŚWIATĄ

Kolejne opracowanie naukowe FRSE powstało pod wpływem inspiracji zrodzonej obchodami ERKiI. Wydana we współpracy z Uniwersytetem Ekonomicznym w Poznaniu książka skłania do refleksji na temat potrzeb wprowadzania innowacyjnych rozwiązań do szkół i instytucji publicznych.

POLSKA LIDEREM

Na europejskiej stronie Roku Kreatywności i Innowacji znalazło się 51 projektów z Polski, najwięcej ze wszystkich państw UE. Nasz kraj okazał się także liderem pod względem liczby objętych patronatem projektów, wyróżniając

261 przedsięwzięć

LECH WAŁĘSA

AMBASADOR EUROPEJSKIEGO
ROKU KREATYWNOŚCI I INNOWACJI

Europejski Rok Kreatywności i Innowacji powinien zachęcić do ponadnarodowej pracy na rzecz Unii, powinien pokazać jednostki wybitne, ale i współpracujące ze sobą sieci ośrodków, które już teraz w oparciu o partnerstwo między różnymi państwami Unii wypracowują wspólne rozwiązania. Powinniśmy dążyć do tego, aby dostępne w ramach budżetu Unii, jak również w ramach budżetów krajowych środki przeznaczone na rozwój były jak najefektywniej wykorzystane. Stąd apeluję o podjęcie w ramach polskiego wkładu w Europejski Rok Kreatywności i Innowacji działań zachęcających inne państwa do daleko idącej współpracy i całkowitego otwarcia na współfinansowanie badań oraz różnego typu projektów innowacyjnych, a także wymiany myśli i tworzenia europejskich zespołów problemowych, aby jak najlepiej korzystać z integracji i wypracowywać wspólnie konieczne rozwiązania.

Przyjmując honorowy tytuł Polskiego Ambasadora Roku Kreatywności i Innowacji, **chcę działać na rzecz promocji ERKiI w Polsce, ale też na rzecz ponadnarodowej współpracy.**

Jestem głęboko przekonany, że Europejski Rok Kreatywności i Innowacji powinien pomóc pokazać nowoczesne oblicze Polski w innych państwach Unii i podkreślić nasz wkład w rozwój wspólnoty. Gorąco namawiać będę Rodaków do wyłączenia umysłów i wsparcia tego szczytnego dzieła pokazania naszej Ojczyzny w jak najlepszym świetle, jako kraju i społeczeństwa energicznego, nowoczesnego i pełnego pomysłów na budowanie i ulepszanie wspólnego Europejskiego Domu.*

*fragment listu wystosowanego na konferencję otwierającą obchody ERKiI w Polsce

WYDARZENIA

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji to nie tylko programy, które zapewniają finansowe i merytoryczne wsparcie projektów edukacyjnych. To także konferencje, debaty czy seminaria. Wydarzenia organizowane przez FRSE pozwalają poznać ciekawych ludzi, uczyć się od najlepszych ekspertów, dyskutować o ważnych sprawach i dzielić się doświadczeniami. Podczas naszych spotkań można pożytecznie spędzić czas, zdobywać nowe umiejętności i poszerzać swoją wiedzę.

AGNIESZKA PIETRZAK, DYREKTORKA PROMOCJI I KOMUNIKACJI FRSE

1. Konferencja zamykająca Europejski Rok Kreatywności i Innowacji, Warszawa 2010 r. (fot. W. Wójtowicz)

2. Otwarcie wystawy z okazji 10 lecia programu European Language Label, Warszawa 2011 r. (fot. K. Kuczyk)

3. Wydarzenie *Youth on the Move*, Warszawa 2011 r. (fot. R. Szyrowski)

EUROPA 2020

Wyzwania i nadzieje

LATA 2011-2013

Kryzys zadłużenia, który dotknął zarówno Europę, jak i Stany Zjednoczone, wymusił drastyczne cięcia budżetowe i przyczynił się do niespotykanego od dziesięcioleci wzrostu bezrobocia.

Najbardziej boleśnie odczuli tę sytuację ludzie młodzi, nazywani przez niektórych polityków *straconym pokoleniem*. Sytuacja młodzieży jest tym trudniejsza, że programy oszczędnościowe wdrażane przez kolejne rządy krajowe z reguły boleśnie dotykają sferę oświaty i szkolnictwa wyższego. Nastroje społeczne w doświadczających najgłębszego kryzysu krajach południa Europy uległy wyraźnej radykalizacji.

W tym trudnym dla zjednoczonej Europy momencie przypadła 1. prezydencja Polski w Radzie Unii Europejskiej. W obszarze edukacji i młodzieży jej priorytetami były edukacja na rzecz mobilności oraz rozwój kompetencji językowych jako przygotowania do mobilności edukacyjnej i zawodowej. Istotnym osiągnięciem prezydencji był także nasz wkład w dyskusję nad priorytetami dla 2. cyklu europejskiej współpracy strategicznej w obszarze kształcenia i szkolenia. W sferze szkolnictwa wyższego za cel postawiono m.in. wypracowanie mechanizmów pozwalających na pełne wykorzystanie kapitału intelektualnego Europy, co wymaga głębokiej modernizacji szkolnictwa wyższego. Kwestią najwyższej wagi w kontekście umasowienia studiów wyższych stała się jakość kształcenia.

Kalendarz polskiej prezydencji w obszarze edukacji i szkolnictwa wyższego zawierał imponującą liczbę różnorodnych wydarzeń, od spotkań ministrów i grup roboczych wysokiego szczebla, do licznych seminariów eksperckich. FRSE brała udział w przygotowaniu i organizacji wielu z nich.

Zjednoczona Europa obecnej dekady waha się pomiędzy obawami o przyszłość kolejnych pokoleń, a nadzieją na bezpieczeństwo i szybki rozwój. Najważniejszym motorem tych przemian są i będą ludzie. To oni stanowią nasz bezcenny kapitał.

2011 Inauguracja kampanii promującej inicjatywę *Mobilna Młodzież* w Polsce.

Polskimi ambasadorami europejskiej inicjatywy *Mobilna Młodzież* zostają żeglarka Marta Szilajtis-Obiegła i podróżnik Jasio Mela. Wybór był nieprzypadkowy. Dwa lata wcześniej Marta samotnie opłynęła żagłową świat, a Jasio mimo swej niepełnosprawności zdobył w 2004 r. 2 bieguny Ziemi.

FRSE organizuje międzynarodowe konferencje stanowiące wkład do programu prezydencji Polski w Radzie Unii Europejskiej.

FRSE przyjmuje rolę operatora Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego w 2. edycji na lata 2012-2014.

FRSE rozpoczyna promocję polskiego szkolnictwa wyższego na zagranicznych targach edukacyjnych i opracowuje wizualizację *Higher Education in Poland*.

FRSE przystępuje do międzynarodowej organizacji Academic Cooperation Association. FRSE otrzymuje certyfikat ISO.

Obchody 10-lecia konkursu European Language Label w Polsce.

FRSE aktywnie angażuje się w obchody Europejskiego Roku Wolontariatu i promuje wolontariat młodzieżowy oraz wolontariat seniorów.

FRSE rozpoczyna realizację konkursu EDUinspiracje. Otwarcie Punktu Informacyjnego w siedzibie FRSE.

2012 FRSE przejmuje rolę wydawcy czasopisma „Języki Obce w Szkole”.

Obchody 25-lecia programu Erasmus. FRSE organizuje międzynarodową konferencję sieci naukowej Teacher Education Policy in Europe (TEPE).

2011 Rozpoczyna się Europejski Rok Wolontariatu, którego głównym celem jest podkreślenie znaczenia wolontariatu oraz zachęcenie większej liczby osób do zaangażowania się w pracę wolontariacką.

2011 EUROPEJSKI ROK WOLONTARIATU

Estonia staje się członkiem strefy euro.

Jest nas 7 miliardów.

Polska prezydencja w Radzie Unii Europejskiej.

Polska przejmuje na 6 miesięcy rotacyjne przewodnictwo w Radzie UE. Jej priorytety obejmują m.in.: wzrost gospodarczy, zwiększenie bezpieczeństwa w Europie oraz zacieśnienie stosunków ze wschodnimi i południowymi sąsiadami UE.

Ewa Kopacz jako 1. kobieta w III RP zostaje wybrana na Marszałka Sejmu w VII jego kadencji.

Podpisany zostaje traktat akcesyjny Chorwacji z UE.

Ostatnia misja wahadłowca Discovery po 27 latach lotów w kosmos.

Raport powstał w wyniku prac interdyscyplinarnego zespołu pod kierunkiem ministra Michała Boniego. Opisuje sytuację młodej generacji, wskazuje jej problemy i definiuje wyzwania społeczno-demograficzne, jakie stoją przed naszym społeczeństwem. Zawiera także rekomendacje do dalszych działań. W pracach nad raportem uczestniczył zespół złożony z ekspertów różnych dziedzin, w którym nie zabrakło również przedstawicieli FRSE.

Opublikowany zostaje raport *Młodzi 2011*.

Amazon.com sprzedaje więcej e-booków niż książek w miękkiej okładce.

I Kongres Polskiej Edukacji.

Ślub stulecia – 2 miliardy ludzi ogląda na żywo relację ze ślubu księcia Williama z Catherine Middleton. Uroda i bezpretensjonalność młodej pary sprawiają, że notowania brytyjskiej monarchii zdecydowanie wzrosły – 66 proc. Brytyjczyków chce jej utrzymania.

Kampania wspiera polskie uczelnie w działaniach, które przyczyniają się do podniesienia ich poziomu umiędzynarodowienia. Kampania jest realizowana wspólnie z Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji oraz Konferencją Rektorów Akademickich Szkół Polskich, we współpracy z Ministerstwem Spraw Zagranicznych.

Lazik Curiosity ląduje na Marsie.

Prof. Agnieszka Zalewska z Instytutu Fizyki Jądrowej PAN w Krakowie zostaje przewodniczącą Rady Europejskiej Organizacji Badań Jądrowych CERN. To 1. w historii kobieta i 1. Polka, która pokieruje pracami Rady w tym największym laboratorium naukowym Europy.

Istniejący od 1954 r. ośrodek badawczy CERN, w którego pracach bierze udział 20 państw, jest 1. wspólną europejską inicjatywą i wzorem międzynarodowej współpracy naukowej. To właśnie fizycy z CERN po raz 1. przesłali informację drogą internetową. 4 lipca 2012 r. uczeni z tego ośrodka potwierdzili istnienie bozonu Higgsa, co uznawane jest za największe dotychczasowe odkrycie XXI wieku.

Wydawnictwo Encyclopaedia Britannica informuje, że najmłodsza encyklopedia nie będzie już wydawana w wersji papierowej (32-tonnowe dzieło ukazywało się od 1768 r.).

Otwarcie Stadionu Narodowego w Warszawie, na którym w czerwcu rozpoczynają się piłkarskie Mistrzostwa Europy EURO 2012. Po raz 1. tego typu impreza jest organizowana w Polsce i na Ukrainie.

Polska staje się oficjalnym członkiem Europejskiej Agencji Kosmicznej.

Felix Baumgartner wykonuje skok ze stratosfery, przekraczając podczas spadania prędkość dźwięku.

Europejska Agencja Kosmiczna (ESA – European Space Agency) jest jedną z głównych agencji kosmicznych na świecie. Członkostwo w ESA umożliwia polskim instytucjom i firmom pełen udział w europejskich projektach w sferze badań i przemysłu kosmicznego.

Tym jednym skokiem trwającym około 10 minut Austriak pobił 4 rekordy: przekroczył barierę dźwięku, osiągając szybkość 1342 km/godz., spadł swobodnie z największej wysokości, przebył w pionie spadu swobodnego największy dystans oraz odbył najwyższy lot zatłoczony balonem.

Decyzja o przyznaniu 11 milionów euro dla FSS zostaje zatwierdzona w obecności króla Norwegii i prezydenta RP.

FRSE organizuje TOOL FAIR 2012 – międzynarodowe wydarzenie dla ponad 100 pracowników młodzieżowych z całej Europy.

Start programu ambadorskiego realizowanego przez Narodową Agencję Programu „Młodzież w działaniu”.

Konferencja Rektorów Uniwersytetów Szwajcarskich przedłuży umowę na prowadzenie przez FRSE Punktu Kontaktowego Funduszu Stypendialnego Scix-NMS⁵⁰ na lata 2013-2015.

FRSE zostaje koordynatorem projektu INTERW [Joint Programmes: facilitator for university internationalisation] Inauguracja inicjatywy Okno Partnerstwa Wschodniego.

50. jubileuszom Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej w Opolu.

FRSE zaczyna obsługiwać 3 projektów w ramach priorytetu III: Wysoka jakość systemu oświaty w następujących działaniach w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki: Staże i praktyki zagraniczne dla osób kształcących się i szkolących zawodowo, Zagraniczna mobilność szkolnej kadry edukacyjnej w ramach projektów instytucjonalnych, Zagraniczna mobilność szkolnej kadry edukacyjnej w ramach projektów indywidualnych.

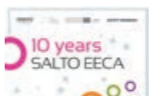

Umiera Tadeusza Mazowiecki.

Otwarcie Muzeum Historii Żydów Polskich w Warszawie.

Zegnamy Tadeusza Mazowieckiego, 1. niekomunistycznego premiera Polski. Po przełomie w 1989 r. rząd Mazowieckiego przeprowadził w kraju kluczowe reformy, tworząc demokratyczne państwo z gospodarką rynkową i polityką zagraniczną skierowaną na Zachód. Szanowany mąż stanu, intelektualista, orędownik integracji europejskiej. Ostatni raz mieliśmy przyjemność spotkać Pana Tadeusza Mazowieckiego w maju podczas Parady Schumana.

Obchody 10-lecia funkcjonowania SALTO EECA.

Wyjazd 3-milionowego studenta programu Erasmus.

Nowa odsłona Europejskiego Portalu Młodzieżowego – Krajowe Biuro Eurodesk Polska zarządza polską zawartością.

PROGRAMY I INICJATYWY ZARZĄDZANE PRZEZ FRSE W LATACH 2011-2013: Program „Uczenie się przez całe życie” (Comenius, Erasmus, Grundtvig, Leonardo da Vinci), program „Młodzież w działaniu”, Wizyty Studyjne, European Language Label, Eurodesk Polska, SALTO Eastern Europe and Caucasus Resource Centre, Narodowe Biuro Kontaktowe Programu eTwinning, Biuro Krajowe Erasmus Mundus, Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży, Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy, Punkt Kontaktowy Funduszu Stypendialnego Scix-NMS⁵⁰, Krajowe Centrum Europass, Krajowy Punkt Kontaktowy Programu Tempus i Krajowe Biuro Eurydice.

Pokojowa Nagroda Nobla dla Unii Europejskiej.

Unia Europejska od 60 lat decydująco przyczynia się do procesu pokoju, pojednania, demokracji i praw człowieka w Europie – uzasadniał werdykt przyznający UE Pokojową Nagrodę Nobla szef Komitetu Noblowskiego Thorbjørn Jagland. UE zostaje wyróżniona za rolę, jaką odegrała w jednoczeniu kontynentu: w procesie odbudowy po II wojnie światowej i szerzeniu stabilności w byłych krajach komunistycznych po upadku muru berlińskiego.

2013

EUROPEJSKI ROK OBYWATELI

II Kongres Polskiej Edukacji.

W związku z obchodami Europejskiego Roku Obywateli do Polski przyjeżdżają José Manuel Barroso, przewodniczący Komisji Europejskiej i Viviane Reding, wiceprzewodnicząca KE, komisarz UE ds. sprawiedliwości, praw podstawowych i obywatelstwa, aby porozmawiać z Polakami o przyszłości UE.

Książętko warte majątek.

Różowy diament niezwyklej czystości o masie 34,64 karatów nazywany Książętkiem zostaje sprzedany na aukcji za blisko 40 milionów dolarów. Jego 1. właścicielem był władca indyjskiego Hajdarabadu Mir Osman Ali Khan, w 1937 r. najbogatszy człowiek świata.

Muzeum zlokalizowano naprzeciwko pomnika Bohaterów Getta w stolecznej dzielnicy Muranów. Celem placówki jest zebranie i udostępnienie zwiedzającym pamiętek z historii narodu żydowskiego na ziemiach polskich.

Chorwacja 28. członkiem UE.

Chorwacja chce być pomostem do lepszej przyszłości dla regionu, w którym europejskie dążenia są najsukcesywniejszym środkiem przezwyciężenia traumy przeszłości – powiedział w czasie ceremonii wstąpienia do UE premier tego kraju Zoran Milanović.

20-lecie Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji.

Dziękujemy za wspólną wędrówkę po kartach historii świata, Europy, Polski i Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji. Ostatnie 20 lat było fascynującym czasem wielkich przemian i wręcz galopującego rozwoju. Przez mijające 2 dekady koordynowaliśmy działania na rzecz rozwoju edukacji w Polsce, wspieraliśmy pierwsze kroki naszych beneficjentów we współpracy międzynarodowej. Wraz z upływem czasu z ogromną satysfakcją obserwowaliśmy, jak dzięki naszej codziennej pracy Polska staje się liderem w wielu edukacyjnych programach europejskich i pozaunijnych inicjatywach. W 2013 r. świętujemy jubileusz 20-lecia, ale z niecierpliwością czekamy też na nowe wyzwania, na kolejne wspaniałe projekty. Będziemy je wspierać jak zawsze z wielkim zaangażowaniem.

PROMOCJA POLSKIEGO SZKOLNICTWA WYŻSZEGO ZA GRANICĄ

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji wspiera internacjonalizację szkolnictwa wyższego w Polsce poprzez zarządzanie europejskimi programami finansującymi mobilność studentów i pracowników akademickich oraz transfer innowacji między europejskimi uczelniami. W związku z tym FRSE jest też naturalnym propagatorem studiowania w Polsce.

Po raz pierwszy FRSE prezentowało ofertę polskich uczelni podczas prestiżowej konferencji EAIE (*European Association for International Education*) w Krakowie w 2004 r. Wsparcie spójnej kampanii Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego promującej polskie szkolnictwo wyższe za granicą FRSE rozpoczęła w 2011 r. Od tamtej pory współorganizuje polskie stoiska narodowe pod szyldem kampanii *Ready, Study, Go! Poland* na największych i najbardziej prestiżowych konferencjach i targach edukacyjnych na świecie.

Fundacja opracowuje i publikuje materiały informacyjne i promocyjne o studiowaniu w Polsce. Organizuje sesje tematyczne w czasie zagranicznych konferencji i spotkania z potencjalnymi studentami. Wspiera uczelnie w przygotowaniach do udziału w międzynarodowych wydarzeniach oraz w trakcie ich trwania. W ramach kampanii współpracuje też z placówkami dyplomatycznymi na świecie, inicjując wspólne działania, wspomagając je w organizacji polskich stoisk podczas targów edukacyjnych i przekazując materiały informacyjne.

DR ANDRZEJ KURKIEWICZ

ZASTĘPCA DYREKTORA
DEPARTAMENTU STRATEGII,
MINISTERSTWO NAUKI
I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

Umiejscowienie polskiego szkolnictwa wyższego jest jednym z priorytetów Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Od 2011 r. Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji wspiera promocję polskich uczelni za granicą w ramach resortowego projektu *Ready, Study, Go! Poland*. Dzięki zaangażowaniu Fundacji nasze szkoły wyższe miały szansę prezentować swoją ofertę podczas cyklicznych międzynarodowych wydarzeń edukacyjnych, w tym kluczowych dla rynku europejskiego konferencji i targów EAIE, organizowanej w Ameryce Północnej konferencji i wystawie NAFSA czy najważniejszej dla krajów azjatyckich APAIE. Fundacja przygotowywała atrakcyjne stoiska narodowe, które stanowiły doskonałe miejsce do promocji oferty rodzimych uczelni. Organizowała także sesje posterowe, warsztaty tematyczne i spotkania w placówkach dyplomatycznych. Wspierała projekt, publikując materiały informacyjne dotyczące oferty polskiego szkolnictwa wyższego. Działań w ramach projektu było wiele, a Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa

FRSE CZŁONKIEM ACA

Od 2011 r. FRSE należy do Stowarzyszenia Współpracy Akademickiej (*Academic Cooperation Association*) – międzynarodowej organizacji skupiającej 23 instytucje i organizacje wyspecjalizowane we wspieraniu umiędzynarodowienia szkolnictwa wyższego i mobilności edukacyjnej w swoich krajach.

Wyższego zawsze mogło liczyć na profesjonalizm i ogromne zaangażowanie Fundacji w jego realizację.

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji od wielu lat działa na rzecz umiędzynarodowienia polskich uczelni także poprzez realizację programów Erasmus i Erasmus Mundus. Realizacja wymiany międzynarodowej to nie tylko studia za granicą, ale też spotkania z ludźmi z całej Europy, zapoznanie się z różnorodnością kultur, przyswajanie nowych umiejętności, rozwijanie pasji.

Działalność FRSE przyczyniła się do tego, że setki tysięcy osób w każdym wieku bez względu na wykształcenie i posiadane umiejętności miały szansę uczestniczyć w projektach edukacyjnych, dzięki którym zdobyli wiedzę z konkretnych dziedzin.

Dzięki profesjonalnej koordynacji programów tysiące polskich studentów i pracowników naukowych spędziło część studiów lub kariery zawodowej za granicą. Obywatele innych państw mieli natomiast szansę docenić jakość studiów wyższych w Polsce. Dziś możemy mówić już o pokoleniu Erasmusa – generacji młodych ludzi, którzy czują się Europejczykami. W 2012 r. Fundacja świętowała 25-lecie programu Erasmus w Europie, organizując liczne spotkania, wystawy i wręczając nagrody najbardziej aktywnym uczelniom.

Ze swojej strony życzy Fundacji następnym lat owocnej pracy na rzecz umiędzynarodowienia naszych uczelni i propagowania polskiej oferty edukacyjnej za granicą.

AGATA KULESZA

KIEROWNICZKA BIURA
KONFERENCJI REKTORÓW
AKADEMICKICH SZKÓŁ POLSKICH

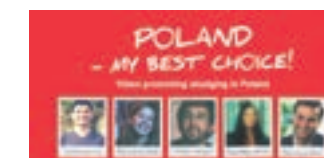
Wśród głównych celów Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich (KRASP) jest działanie na rzecz rozwoju szkolnictwa wyższego, nauki i kultury w kraju i za granicą oraz działanie na rzecz budowy europejskiej przestrzeni edukacyjnej i naukowej. Od 3 lat KRASP współpracuje z Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji w ramach kampanii *Ready, Study, Go! Poland*. Projekt ten umożliwił polskim uczelniom promocję za granicą między innymi na takich corocznych targach edukacyjnych, jak *European Association of International Education*, *Asia Pacific Organisation for International Education* czy *Education Abroad* w Kijowie. Fundacja zawsze perfekcyjnie przygotowuje stoisko polskie, a jej przedstawiciele tworzą sympatyczną i komfortową atmosferę pracy. Zespół FRSE cechuje pełen profesjonalizm (językowy, organizacyjny i merytoryczny), dyspozycyjność, otwartość, kreatywność i natychmiastowe rozwiązywanie pojawiających się problemów. Kontakty z Fundacją oceniam jako wzorowe.

Polskie stoisko przygotowane przez FRSE podczas konferencji EAIE w Madrycie, 2009 r.

FILMOWA PROMOCJA STUDIOWANIA W POLSCE

Film promujący studiowanie w Polsce *Poland - my best choice!* obejrzało na kanale YouTube już ponad 9 tysięcy osób. Wyprodukowany przez FRSE w 2012 r. film stanowi zapis 1 dnia z życia stypendystów programu Erasmus, którzy odbywają część swoich studiów w jednym z 5 polskich miast: Gdańsku, Lublinie, Wrocławiu, Warszawie i Krakowie.

FRSE O INTERNACJONALIZACJI

W 2011 r. FRSE wydała publikację *Internacjonalizacja studiów wyższych* pod red. dr. Waldemara Martyniuka. Książka prezentuje głosy w dyskusji nad potrzebami i przejawami umiędzynarodowienia studiów wyższych w Polsce, umieszczając te wypowiedzi w europejskim i światowym kontekście.

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

1. Projekt *Jarmark na litewskim trakcie*, Kurnędz 2011 r., Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży (fot. K. Kuczyk)

2. Seminarium kontaktowe *Develop2gether*, Konstancin-Jeziorna 2011 r., Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży (fot. T. Jelski)

3. Projekt *Kolorowy świat ciszy*, Gdańsk 2012 r., Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży (fot. K. Kuczyk)

Współpracując z tak bliskimi sąsiadami jak Litwa, nietrudno o spotkania pełne emocji. Projekty Polsko-Litewskiego Funduszu Wymiany Młodzieży pokazują, że warto inwestować swój czas w tak pozytywne przedsięwzięcia, dzięki którym poznajemy inną kulturę, mentalność, przełamujemy stereotypy, zawieramy nowe przyjaźnie i wspólnie budujemy przyszłość naszych narodów.

EWELINA MIŁOŃ, KOORDYNATORKA POLSKO-LITEWSKIEGO FUNDUSZU WYMIANY MŁODZIEŻY, FRSE

POLSKA PREZYDENCJA W RADZIE UNII EUROPEJSKIEJ

Drugie półrocze 2011 r. upłynęło pod znakiem polskiego przewodnictwa nad pracami Rady Unii Europejskiej. Okres polskiej prezydencji był czasem niezwykle wyężonej pracy wszystkich instytucji zaangażowanych w kreowanie i realizację polityk krajowych i europejskich w różnych obszarach.

W obszarze edukacji i szkolnictwa wyższego kalendarz polskiej prezydencji zawierał imponującą liczbę różnorodnych spotkań i konferencji, poczynając od spotkań ministrów i grup roboczych wysokiego szczebla, na licznych spotkaniach eksperckich kończąc.

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji brała aktywny udział w przygotowaniu i organizacji wielu z nich. Najważniejsze wydarzenia organizowane lub wspomagane przez FRSE w okresie polskiej prezydencji to: konferencja *Wschodni Wymiar Mobilności* (Warszawa, 6-7 lipca 2011 r.), konferencja *Rozwijanie współpracy pomiędzy kształceniem zawodowym, szkolnictwem wyższym i uczeniem się dorosłych w odpowiedzi na wyzwania uczenia się przez całe życie* (Warszawa, 23 września 2011 r.), konferencja *Kompetencje językowe podstawą sukcesu zawodowego i społecznego* (Warszawa, 28-29 września 2011 r.), nieformalne spotkanie ministrów ds. szkolnictwa wyższego (Białystok, 29 września 2011 r.), konferencja *Mobilność sposobem zdobywania i rozwijania kompetencji – od juniora do seniora* (Sopot, 17-19 października 2011 r.), spotkanie dyrektorów narodowych agencji programu „Uczenie się przez całe życie” (Sopot, 19-21 października 2011 r.), konferencja *Kompetencje młodzieży przyszłością nowoczesnej Europy* (Warszawa, 16-18 listopada 2011 r.).

KATARZYNA HALL
MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ
W LATACH 2007-2011

Przed ponad 20 laty w Europie rozpoczął się proces pokojowych zmian, które miały ogromne znaczenie dla społeczeństw, dla transformacji gospodarczych i politycznych, a także dla zmian w systemie edukacji. Gdyby nie te historyczne wydarzenia, dzisiaj nie byłibyśmy w Unii Europejskiej; ale warto podkreślić, że także działania Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji, które w znaczący sposób przyczyniły się do dobrego wizerunku Wspólnoty Europejskiej w oczach Polaków. Dzięki realizowaniu projektów Socrates-Comenius jeszcze przed wejściem Polski do UE mieliśmy możliwość poznania nie tylko innych systemów edukacji, ale przede wszystkim okazję do wymiany doświadczeń i poglądów ze swoimi kolegami z innych części Europy.

Niezwykle ważne jest zaangażowanie Fundacji w nawiązywanie kontaktów z państwami Partnerstwa Wschodniego – to cenne i budujące, że obecnie to my stwarzamy możliwości i warunki do dalszego

TRZY PUBLIKACJE POKONFERENCYJNE

W 2012 i 2013 r. FRSE wydała publikacje stanowiące podsumowanie rezultatów polskiej prezydencji w Radzie UE w dziedzinie edukacji. Teksty napisało 78 autorów, w tym 65 z zagranicy. Książki liczą łącznie 1320 stron, z czego połowa jest w języku angielskim. Wszystkie publikacje posiadają recenzje naukowe.

wzmocnienia integracji europejskiej poprzez włączenie państw Partnerstwa do wspólnych projektów, podobnie jak kiedyś czyniono to w stosunku do Polski. Działania FRSE w okresie sprawowania przez Polskę prezydencji w Radzie UE były realizowane w godny naśladowania sposób, a zdobyte wówczas doświadczenia nadal są wykorzystywane w pracach Fundacji. Jestem przekonana, że nie tylko ja mile wspominam współpracę z FRSE w tym ważnym dla nas okresie, ale także wszyscy ci, którzy wspólnie działali w sferze edukacji w ramach polskiego przewodnictwa w UE.

Każdy projekt FRSE realizowany jest w sposób profesjonalny i z indywidualnym podejściem do odbiorców. Warto podkreślić, że działania Fundacji nie są adresowane jedynie do młodzieży, ale także do osób starszych. Program Grundtvig jest doskonałym tego przykładem. Nie należy też zapominać o inicjatywie eTwinning zainaugurowanej w 2004 r., czyli w momencie wstąpienia naszego kraju do Unii Europejskiej. Program eTwinning pozwolił na dostrzeżenie zarówno pozytywnych, jak i negatywnych stron systemów edukacji w innych państwach i uświadomił nam wszystkim, że polski system edukacji ma wiele do zaoferowania.

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji w ciągu 20 lat swojej działalności pokazała nam, że podjęta 23 czerwca 1993 r. decyzja o jej utworzeniu była niezwykle ważna dla rozwoju polskiej edukacji.

MIROSŁAW SIELATYCKI
PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE EDUKACJI
NARODOWEJ W LATACH 2010-2012

Po przetomieniu 1989 r. dążyliśmy do tego, aby polski system edukacji był bardziej otwarty na świat, polscy uczniowie i nauczyciele bardziej mobilni w przestrzeni europejskiej, a polskie szkoły mogły się uczyć również z doświadczeń szkół w innych krajach. Dzisiaj możemy powiedzieć, że te postulaty zostały w znacznej mierze spełnione dzięki Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji.

Pragnę zwrócić uwagę na kilka najistotniejszych przedsięwzięć Fundacji w okresie 2010-2012, w którym miałem przyjemność być przewodniczącym Rady FRSE. Jednym z najważniejszych działań w tym czasie było duże i wartościowe zaangażowanie Fundacji w czasie polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej w drugiej połowie 2011 r. Prezydenckalne konferencje zorganizowane przez FRSE we współpracy z MEN – *Kompetencje językowe podstawą sukcesu zawodowego i społecznego w Europie* oraz *Mobilność sposobem zdobywania i rozwijania kompetencji – od juniora do seniora* były okazją do ogólnoeuropejskiej wymiany poglądów i doświadczeń na 2 ciągle żywe i kluczowe tematy edukacyjne w Unii

Europejskiej: mobilność edukacyjną i kompetencje językowe. Przyjęta na zakończenie pierwszej z wymienionych konferencji *Deklaracja w sprawie uczenia się języków obcych* była ożywym impulsem dla tej problematyki, której rola uległa w ostatnich latach w przestrzeni europejskiej pewnemu osłabieniu.

Fundacja zaangażowana była w polską prezydencję nie tylko pod względem organizacyjnym. Podkreślić należy **duże i skuteczne zaangażowanie FRSE** na rzecz jak najlepszego kształtu przyszłych programów edukacyjnych UE w nowej perspektywie 2014-2020.

FRSE była w tym procesie jednym z europejskich liderów debaty oraz orędownikiem zachowania i wzmacniania takich istotnych elementów tych programów, jak otwarcie na wschodnich partnerów UE, docenianie roli projektów młodzieżowych i znaczenia organizacji pozarządowych jako ważnych inicjatorów i realizatorów projektów. Ta aktywność była niezbędna, aby zmianie uległa wyjściowa propozycja kształtu przyszłych programów, zaproponowana przez Komisję Europejską, która została krytycznie odebrana przez wiele środowisk w Polsce i w innych krajach członkowskich.

Jednak najbardziej należy docenić fakt, że dzięki działalności Fundacji tak wielu polskich uczniów, studentów i nauczycieli mogło nabyć ważne doświadczenia edukacyjne, zawodowe i życiowe w ramach edukacyjnych podróży i współpracy w Europie. To jeden z najbardziej wartościowych i skutecznych sposobów zakorzeniania obecności Polski w Unii Europejskiej. A to jest naszą racją stanu. Za ten wysiłek bardzo Fundacji dziękuję z okazji jubileuszu 20-lecia jej funkcjonowania. Cieszę się, że przez blisko 3 lata mogłem uczestniczyć w tym procesie.

UCZESTNICY DOPISALI

862 uczestników

(w tym 555 osób z Polski i 307 z zagranicy)
wzięło udział w kluczowych konferencjach prezydenckalnych zorganizowanych przez FRSE.

PREZYDENCJA

1

2

Program wydarzeń edukacyjnych w czasie polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej był niezwykle bogaty. Fundacja współorganizowała wiele ważnych konferencji i imprez towarzyszących. Nasze wydarzenia były dla uczestników z Polski i z całej Europy okazją do wymiany doświadczeń i ciekawych przemysłów, a wnioski z tych spotkań stały się wkładem polskiej prezydencji do europejskiej dyskusji nad sposobem osiągania celów strategicznych do roku 2020. Czerpiemy ogromną satysfakcję z tego, iż w szerokim dorobku prezydencji zauważono naszą pracę wykonaną na najwyższym poziomie.

MIROSŁAW MARCZEWSKI, DYREKTOR GENERALNY
FUNDACJI ROZWOJU SYSTEMU EDUKACJI

3

1. Konferencja *Kompetencje językowe podstawą sukcesu zawodowego i społecznego w Europie*, Warszawa 2011 r. (fot. K. Kuczyk)

2. Konferencja *Rozwijanie współpracy między kształceniem zawodowym, szkolnictwem wyższym i uczeniem się dorosłych w odpowiedzi na wyzwania uczenia się przez całe życie*, Warszawa 2011 r. (fot. W. Wójtowicz)

3. Konferencja *Mobilność sposobem zdobywania i rozwijania kompetencji – od juniora do seniora*, Warszawa 2011 r. (fot. S. Jezierski)

PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI

Od 2012 r. Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji jest beneficjentem systemowym Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL) i realizuje 3 projekty w ramach Priorytetu III: Wysoka jakość systemu oświaty.

FRSE realizuje następujące projekty: *Staże i praktyki zagraniczne dla osób kształcących się i szkolących zawodowo, Zagraniczna mobilność szkolnej kadry edukacyjnej w ramach projektów indywidualnych oraz Zagraniczna mobilność szkolnej kadry edukacyjnej w ramach projektów instytucjonalnych*. Działania te tworzą pionierską w skali Unii Europejskiej synergii z programem „Uczenie się przez całe życie”, wykorzystując w szczególności doświadczenia programów Comenius i Leonardo da Vinci.

Projekty systemowe realizowane przez FRSE dofinansowują zagraniczne mobilności nauczycieli, przyszłych nauczycieli, kadry edukacyjnej oraz osób szkolących się i kształcących zawodowo. Mogą oni skorzystać z kursów szkoleniowych, seminariów, praktyk, staży, wizyt studyjnych oraz innych form podwyższania kwalifikacji zawodowych z zastosowaniem międzynarodowej wymiany doświadczeń. Działania te wspierają podnoszenie jakości kształcenia w instytucjach edukacyjnych, unowocześnianie systemu edukacji, kształcenie w dziedzinach o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy oraz dostosowanie kierunków i programów nauczania do potrzeb rynku pracy.

TYSIĄCE WYJAZDÓW

FRSE sfinansowała niemal

7,6 tys. mobilności

edukacyjnych ze środków Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w 2012 r.

TOMASZ BRATEK

ZASTĘPCA DYREKTORA
GENERALNEGO FUNDACJI
ROZWOJU SYSTEMU EDUKACJI

Określenie: projekty systemowe PO KL brzmi bardzo tajemniczo. Jak w przystępny sposób określić ich rolę? Projekty systemowe PO KL to projekty strategiczne z punktu widzenia funkcjonowania pewnych kierunków polityki edukacyjnej państwa. Ich celem jest wyrównanie szans edukacyjnych młodzieży i lepsze przygotowanie jej do wejścia na rynek pracy poprzez wspieranie mobilności i rozwijanie kompetencji młodych adeptów szkół zawodowych, jak również podnoszenie kwalifikacji ich nauczycieli.

Efekty prowadzonych przez nas projektów powinny posłużyć jako **dobry przykład przy tworzeniu nowej strategii rozwoju edukacji** skoncentrowanej na zapewnianiu jakości kształcenia.

Czym w praktyce projekty PO KL różnią się od edukacyjnych programów europejskich?

Projekty PO KL prowadzone przez FRSE wykorzystują doświadczenia już sprawdzonych programów Comenius i Leonardo da Vinci. Różnicę stanowi sposób ich finansowania. PO KL jest dużym programem finansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i budżetu państwa, wspierającym rozwój osobisty i zawodowy Polaków oraz przeciwdziałającym problemom bezrobocia i wykluczenia społecznego. Możliwość korzystania z dodatkowych środków finansowych PO KL pozwala na przyznawanie grantów dwukrotnie większej liczbie projektów niż umożliwiały to do tej pory budżety edukacyjnych programów europejskich.

ROZLICZENIA FINANSOWE PROJEKTÓW

BEATA OSMULSKA-KIESIO

GŁÓWNA KSIĘGOWA FUNDACJI
ROZWOJU SYSTEMU EDUKACJI

Jak zmieniła się praca zespołu rozliczeń finansowych w ciągu ostatnich lat?

Zespół rozwijał swoje kompetencje wraz z realizacją nowych programów, odmiennych form ich finansowania i rozliczania. Pod koniec lat 90. tabele Excela i Worda zostały zastąpione narzędziami informatycznymi udostępnionymi przez Komisję Europejską, które umożliwiły nam monitoring całego procesu realizacji programów Socrates i MŁODZIEŻ, od momentu złożenia wniosku przez beneficjenta, aż po ostateczne rozliczenie projektu. Wykorzystywane systemy były w następnych latach modyfikowane i udoskonalane pod kątem potrzeb kolejnych edycji programów unijnych. Funkcjonujące od 2007 r. narzędzia dedykowane obsłudze programów „Uczenie się przez całe życie” i „Młodzież w działaniu” zostały zaadaptowane i przystosowane także do potrzeb realizacji projektów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Obecnie obok programów, które Komisja Europejska udostępnia wszystkim narodowym agencjom, posiadamy także własne, **wypracowane przez lata narzędzia**, co umożliwia nam sprawne rozliczanie wszystkich projektów.

Który z programów FRSE jest najbardziej przystępny dla beneficjentów?

Poszczególne programy są skierowane do różnych grup odbiorców, dlatego nie sposób ich porównywać. W odniesieniu do poszczególnych form rozliczeń są one na tyle tożsame, na ile umożliwia to specyfika budżetu i kategorii finansowych konkretnych projektów. Zasady rozliczeń finansowych niejednokrotnie ewoluowały na przestrzeni kilkunastu lat, dlatego,

opracowując wytyczne dla naszych beneficjentów, staramy się, aby były jak najbardziej czytelne i transparentne. Tam, gdzie jest to tylko możliwe, dbamy o unifikację i ujednoczenie obowiązujących zasad.

Co wyróżnia projekty systemowe PO KL od programów europejskich?

Po pierwsze, rola Fundacji, która w programie PO KL jest beneficjentem systemowym, podczas gdy w programach europejskich działa w imieniu Komisji Europejskiej jako grantodawca. Po drugie, sposób finansowania projektów. W programie PO KL środki finansowe pochodzą zarówno z budżetu środków europejskich, jak i dotacji celowej budżetu państwa, natomiast w programach europejskich takich jak „Uczenie się przez całe życie” czy „Młodzież w działaniu” są to środki pochodzące bezpośrednio z Komisji Europejskiej.

Z punktu widzenia ostatecznego odbiorcy istotną różnicą jest waluta, w jakiej otrzymuje dofinansowanie i rozlicza projekt. W odróżnieniu od programów europejskich, gdzie projekty rozliczane są w euro, projekty finansowane z PO KL rozliczane są w złotych. Jednakowe natomiast pozostają wytyczne dotyczące rozliczeń finansowych, ponieważ projekty PO KL realizowane i rozliczane są w pełni na zasadach programu „Uczenie się przez całe życie”.

WOJCIECH ŻÓŁTOWSKI

DYREKTOR INFORMATYKI
I ADMINISTRACJI, FRSE

FRSE przywiązuje ogromną wagę do profesjonalnej obsługi beneficjentów na każdym etapie realizacji projektów – od wnioskowania do rozliczenia. Narzędzia dostarczane przez Komisję Europejską rozwijamy o wiele własnych rozwiązań informatycznych. Ich główną zaletą jest elastyczność – możemy je dopasować do specyfiki każdego z obsługiwanych programów. Dzięki nim dbamy o poprawność, spójność i bezpieczeństwo danych. Poprzez możliwość składania aplikacji online skracamy dystans pomiędzy wnioskodawcami a Fundacją. Zapewniamy też beneficjentom stały dostęp do danych projektowych.

FUNDUSZE UNIJNE

1

1. Projekt *Cooperation*, Warszawa 2011 r., program Wizyty Studyjne (fot. K. Kuczyk)

2. Publikacja CEDEFOP

3. Wizyta studyjna *Nowe trendy w szkoleniu i rozwoju urzędników służby cywilnej*, Warszawa 2009 r., program Wizyty Studyjne, (fot. K. Kuczyk)

2

3

Największą korzyścią wynikającą z międzynarodowych projektów edukacyjnych jest nawiązanie współpracy ze specjalistami z różnych krajów europejskich, działającymi w podobnych obszarach tematycznych. Wymiana doświadczeń, dyskusje oraz uczenie się wzajemne od siebie pozwalają uczestnikom tych projektów podnosić kompetencje zawodowe oraz wprowadzać innowacyjne rozwiązania w pracy.

ANNA DĘBSKA, KOORDYNATORKA PROGRAMU WIZYTY STUDYJNE I PROJEKTU „ZAGRANICZNA MOBILNOŚĆ SZKOLNEJ KADRY EDUKACYJNEJ W RAMACH PROJEKTÓW INSTYTUCJONALNYCH”, FRSE

PROMOCJA I KOMUNIKACJA

Zarządzanie europejskimi programami edukacyjnymi wymaga prowadzenia działalności informacyjnej, promującej te programy. Przez ostatnie dwie dekady FRSE wyspecjalizowała się także w tym obszarze.

Na początku swej działalności FRSE skupiała się na promowaniu poszczególnych programów. Z czasem coraz więcej uwagi poświęcano budowaniu spójnej marki i kształtowaniu pozytywnego wizerunku Fundacji.

Obecnie FRSE prowadzi szeroko zakrojone działania komunikacyjne i promocyjne. Co roku organizuje kilkaset wydarzeń promocyjnych, informacyjnych i szkoleniowych. Chętnie angażuje się także w inne wydarzenia, będąc ich partnerem, współorganizatorem, patronem lub uczestnikiem.

FRSE to także duże wydawnictwo. Każdego roku wydaje ok. 50 nowych, bezpłatnych tytułów, wśród których znaleźć można opracowania naukowe, raporty, broszury informacyjne, poradniki szkoleniowe, publikacje tematyczne. Od 2010 r. FRSE wydaje kwartalnik „Europa dla Aktywnych”, na łamach którego prezentowane są efekty najlepszych projektów realizowanych w ramach wszystkich zarządzanych przez FRSE programów. Od 2012 r. jest również wydawcą kwartalnika „Języki Obce w Szkole” kierowanego do nauczycieli, metodyków, studentów i wszystkich zainteresowanych edukacją językową.

Oprócz tradycyjnych kanałów komunikacji w swojej codziennej pracy FRSE wykorzystuje także nowoczesne technologie i narzędzia docierania do jak najszerszej grupy odbiorców za pośrednictwem mediów elektronicznych. Prowadzi 22 strony internetowe, 5 fanpage'ów na Facebooku, profile na innych serwisach społecznościowych, takich jak: YouTube, Flickr, Issuu, Prezi, Pinterest.

Fundacja zajmuje się także upowszechnianiem i wykorzystywaniem rezultatów projektów m.in. poprzez prowadzenie baz dobrych praktyk, organizację seminariów tematycznych i wydawanie publikacji z przykładami projektów.

MEDIA A FRSE

Polityka medialna FRSE koncentruje się na rzetelnym i systematycznym informowaniu dziennikarzy o działaniach Fundacji oraz inicjatywach i projektach realizowanych przy wsparciu finansowym programów zarządzanych przez FRSE. Dzięki wypracowanym przez wiele lat kontaktom z dziennikarzami FRSE jest w stanie zainteresować media także specjalistycznymi tematami edukacyjnymi. Jednym z kanałów komunikacji z mediami jest serwis prasowy, na którym umieszczane są statystyki i informacje dotyczące programów i zbliżających się wydarzeń. FRSE organizuje także konferencje prasowe związane z najważniejszymi wydarzeniami z życia programów.

FRSE dzięki swoim wysiłkom promocyjnym dociera w najdalsze zakątki Polski czy nawet świata, informując i zachęcając do korzystania z bogatej oferty programów edukacyjnych.

AGNIESZKA PIETRZAK

DYREKTORKA PROMOCJI
I KOMUNIKACJI, FRSE

Jaki wpływ na kształtowanie wizerunku Fundacji ma to, że realizuje ona zadania zlecone m.in. przez Komisję Europejską?

Fakt, że w tak dużym stopniu wykorzystujemy środki europejskie na działania edukacyjne pozwala na kształtowanie bardzo pozytywnego wizerunku Fundacji. Zarówno w zakresie dobrego finansowania projektów, jak i merytorycznego wsparcia.

Jak na przestrzeni lat zmieniała się koncepcja promocji Fundacji?

Do 2005 r. poszczególne programy prowadziły działania promocyjne samodzielnie. Dopiero w roku 2006 postawiliśmy na budowę marki FRSE jako miejsca skupiającego różne inicjatywy. Był to czas, kiedy stworzyliśmy logotyp, stronę internetową oraz pierwsze wspólne materiały promocyjno-informacyjne. W 2007 r. po raz pierwszy zorganizowaliśmy imprezę promującą nowe edycje programów „Młodzież w działaniu” i „Uczenie się przez całe życie”.

Inicjatywy promocyjne Fundacji opierają się w dużej mierze na organizacji różnorodnych wydarzeń. Które z nich miały największe znaczenie?

Pierwsza duża impreza, którą organizowałam w FRSE, to Europejski Tydzień Młodzieży w 2005 r. Niezwykle pracowity i ważny wizerunkowo był Europejski Rok Kreatywności i Innowacji 2009, którego koordynację nam powierzono. Myślę, że najważniejszy w naszej

promocyjnej historii był jednak rok 2011, kiedy zorganizowaliśmy m.in. 3 międzynarodowe konferencje w ramach polskiej prezydencji w Radzie UE. Pierwszą z nich poświęcono wielojęzyczności, tematyką 2. była mobilność, natomiast 3. dotyczyła współpracy rynku pracy z sektorem edukacji.

Jakie znaczenie dla europejskiego świata edukacji miały te wydarzenia zrealizowane w ramach działań promocyjnych polskiej prezydencji?

Podczas zorganizowanych konferencji udało nam się zainicjować europejską dyskusję na temat współpracy szkolnictwa wyższego z rynkiem pracy, jak również wypracować pewne rozwiązania, które oficjalnie przekazano do realizacji agendy kolejnej prezydencji. Rozpoczęliśmy także dyskusję na temat kształtu kolejnych edycji programów edukacyjnych wspierających mobilność w Europie.

PATRONATY FRSE

FRSE obejmuje patronatem inicjatywy wspierające działania na rzecz rozwoju edukacji formalnej i pozaformalnej w Polsce, a także promujące dialog międzykulturowy i walkę z wykluczeniem społecznym. Od 2011 r. patronat FRSE otrzymało blisko

70 projektów
edukacyjnych.

FRSE jest wydawcą kwartalnika „Europa dla Aktywnych”

DZIAŁANIA KOMUNIKACYJNE I UPOWSZECHNIAJĄCE

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji podejmuje różnorodne działania promocyjno-komunikacyjne oraz upowszechniające, których celem jest dotarcie z informacją o programach oraz przykładach dobrych praktyk do jak najszerszej grupy odbiorców.

FRSE to nie tylko programy, które zapewniają dofinansowanie projektów edukacyjnych. To także codzienne wsparcie merytoryczne dla wszystkich zainteresowanych. Fundacja organizuje spotkania informacyjne, konferencje, debaty i seminaria, podczas których uczestnicy mogą uczyć się od najlepszych ekspertów. Wydaje i dystrybuje bezpłatne publikacje promocyjne i szkoleniowe. Prowadzi aktywną komunikację z obecnymi i potencjalnymi beneficjentami w Internecie. Upowszechnia też przykłady najlepszych projektów tak, aby były inspiracją dla innych.

Fundacja promuje oraz współtworzy narzędzia upowszechniające przykłady dobrych praktyk: bazy ADAM, EST, EVE, Dobre praktyki w Polsce oraz publikacje zawierające opisy godnych naśladowania projektów. Przyznaje certyfikaty, wyróżnienia i nagrody szczególnie cennym projektom w konkretnych obszarach (coroczny konkurs EDUinspiracje, Europejski znak innowacyjności w dziedzinie nauczania i uczenia się języków obcych – European Language Label, ogólnopolski konkurs Nasz projekt eTwinning).

> DOBRE PRAKTYKI <

FRSE prowadzi 22 strony internetowe. Miesięcznie odwiedza je blisko 200 tysięcy osób, które generują od 600 tysięcy do miliona odston.

> WWW <

Z myślą o beneficjentach i sympatykach koordynowanych przez FRSE programów instytucja jest obecna w świecie mediów społecznościowych. Na serwisie społecznościowym **Facebook** prowadzi 5 fanpage'ów (FRSE oraz programów: Erasmus, Eurodesk, eTwinning i „Młodzież w działaniu”) – łącznie lubi je ponad 20 tys. osób. Na kanale w **YouTube** można obejrzeć blisko 200 filmów zrealizowanych przez FRSE oraz beneficjentów programów. W serwisie **Flickr** jest dostępnych ponad 700 zdjęć dokumentujących działalność Fundacji. Profil FRSE na portalu **Pinterest** prezentuje wystawy, plakaty i grafiki stworzone na potrzeby działań komunikacyjnych FRSE, a serwis **Prezi** udostępnia prezentacje przygotowane na potrzeby wydarzeń promocyjnych.

> MEDIA SPOŁECZNOŚCIOWE <

FRSE redaguje i wydaje czasopisma związane z działalnością programów: kwartalniki „Europa dla Aktywnych” i „Języki Obce w Szkole”. Podczas dwudziestu lat działalności Fundacja wydawała m.in.: Twój Eurodesk (z całą serią tematycznych dodatków takich jak: Europa dla młodzieży, Eurowybory 2009), Biuletyn programu Leonardo da Vinci, biuletyny Poznaj program „Uczenie się przez całe życie” i Poznaj program „Młodzież w działaniu”, Biuletyn nowości wydawniczych Eurydice oraz wiele innych dodatków specjalnych poświęconych konkretnym wydarzeniom. Regularnie ukazują się e-newslettery wysyłane przez Fundację.

> CZASOPISMA <

FRSE wydaje rocznie ponad 50 tytułów publikacji, raportów, informatorów, poradników oraz broszur i ulotek o łącznym nakładzie sięgającym ok. 200 tysięcy egzemplarzy. Publikacje w wersji elektronicznej dostępne są w bibliotece na stronie Fundacji oraz w serwisie Issuu.

> PUBLIKACJE <

Rocznie FRSE organizuje ok. 300 międzynarodowych, ogólnopolskich i regionalnych konferencji, seminariów, szkoleń oraz innego rodzaju wydarzeń informacyjnych i promocyjnych. Biorą w nich udział tysiące uczestników, w tym nauczyciele, wykładowcy akademicki, osoby zarządzające oświatą, a także młodzi ludzie, pracownicy młodzieżowi, przedstawiciele organizacji pozarządowych i seniorzy.

> WYDARZENIA <

Pracownicy FRSE tworzą wraz z zagranicznymi partnerami bazy wiedzy na temat różnych aspektów związanych z europejskimi programami edukacyjnymi oraz polityką edukacyjną i młodzieżową w Europie. Dostarczają wkład merytoryczny m.in. do Eurypedii – europejskiej encyklopedii krajowych systemów edukacji; Statistics for All – bazy poświęconej statystykom projektów w programie „Uczenie się przez całe życie” i European Youth Portal – Europejskiego Portalu Młodzieżowego zawierającego praktyczne informacje dla młodych ludzi w całej Europie.

> BAZY WIEDZY <

Zespół prasowy FRSE utrzymuje stały kontakt z dziennikarzami, zapewniając obecność fundacyjnych programów w mediach. Prowadzi internetowy serwis prasowy i stale monitoruje media. Organizuje też konferencje prasowe związane z najważniejszymi wydarzeniami w życiu programów. Pracownicy FRSE często występują w prasie, radiu i telewizji jako eksperci w tematyce edukacyjnej i europejskiej.

> MEDIA <

EURYDICE

FRSE przyczynia się do rozwoju reform edukacyjnych i współtworzy politykę edukacyjną naszego kraju głównie za pośrednictwem działań Polskiego Biura Eurydice. Eurydice, czyli Sieć informacji o edukacji w Europie, istnieje od 1980 r.

Sieć Eurydice składa się z biur krajowych utworzonych przez ministerstwa edukacji poszczególnych krajów oraz Biura Europejskiego utworzonego przez Komisję Europejską do koordynacji działań Sieci. Polskie biuro od 1998 r. funkcjonuje w strukturach FRSE.

Główna misja Eurydice to dostarczanie osobom odpowiedzialnym za politykę edukacyjną na poziomie europejskim, krajowym i lokalnym analiz oraz informacji, które stanowią dla nich wsparcie w procesie podejmowania decyzji. Z informacji dostarczanych przez Sieć korzystają także środowiska naukowe, nauczyciele i studenci – wszyscy zainteresowani edukacją w Europie. Prace podejmowane przez Sieć odzwierciedlają priorytety Unii Europejskiej zawarte w dokumentach strategicznych „Europa 2020” oraz „Edukacja i Szkolenia 2020”. Publikacje dotyczące szkolnictwa wyższego raportują m.in. przebieg Procesu Bolońskiego.

Współpraca Polski w ramach Sieci umożliwia przekazywanie informacji o polskim systemie edukacji do Unii Europejskiej oraz udostępnianie polskim odbiorcom informacji o europejskich systemach edukacji.

Eurydice prezentuje struktury systemów edukacji, sposoby zarządzania, legislację, a także dynamikę przemian, wszelkie działania reformatorskie i ich kierunki. Szczególnym zainteresowaniem Komisji Europejskiej cieszy się dostępny w Eurypedii rozdział o reformach – każde biuro krajowe aktualizuje informacje zawarte w tym rozdziale dwa razy w roku.

Polskie Biuro Eurydice opracowuje także cyklicznie publikację angielską *The System of Education in Poland*, która stanowi najbardziej aktualne i komplementarne źródło informacji na temat polskiego systemu edukacji skierowane do wszystkich zainteresowanych osób na całym świecie.

ANNA SMOCZYŃSKA

KOORDYNATORKA POLSKIEGO BIURA EURYDICE W LATACH 1996-2012

W momencie przystąpienia Polski do Sieci Eurydice byliśmy krajem stowarzyszonym z UE. Jak wtedy oceniano polskie wysiłki?

W tamtym czasie nasze działania spotykały się z ogromną aprobatą, właśnie ze względu na zbliżające się wstąpienie Polski do Unii Europejskiej. Wszystkie środowiska związane z edukacją – zarówno w kraju, jak i za granicą – patrzyły na nas z dużym zainteresowaniem, co dawało nam siłę do działania. Apogeum tego optymizmu oczywiście nastąpiło w 2004 r. Jednocześnie za sprawą wprowadzonej przez ministra Mirosława Handkego reformy szkolnictwa nasze działania cieszyły się ogromnym zainteresowaniem w Europie.

Początkowo celem Eurydice było wsparcie polityki edukacyjnej kraju. Jakie zadanie obecnie spełnia Sieć?

Powstanie Sieci Eurydice było inicjatywą ministerstwa edukacji państw członkowskich ówczesnej EWG, stąd główne działania Sieci skierowane były na wsparcie polityki edukacyjnej w poszczególnych krajach. Jest to nadal zadanie nadrzędne, chociaż od roku 2000 obserwujemy zmianę punktu ciężkości – wymiar krajowy został w dużej części zastąpiony wymiarem europejskim, co oznacza, że kierunki działań Sieci są wyznaczone przede wszystkim przez priorytety i cele polityki edukacyjnej UE.

W większości krajów biuro Eurydice działa w strukturach ministerialnych. W Polsce biuro Eurydice zostało przeniesione do FRSE już w 1998 r. To dobra decyzja?

To znakomity punkt wyjścia do działań promocyjnych. Kanaly informacyjne istniejące w Fundacji umożliwiły nam dotarcie do szerszego grona odbiorców. W ostatnich latach wyraźnie wzrosła liczba artykułów, które – za sprawą wsparcia Zespołu Promocji FRSE – ukazują się w prasie.

INFORMACJE DLA CAŁEGO ŚWIATA

Kazachstan to najbardziej odległy region świata, z którego zamawiane są publikacje wydawane przez Polskie Biuro Eurydice.

PUBLIKACJE EURYDICE

Eurydice, pracując dla twórców polityki edukacyjnej i świata edukacji, przygotowuje i publikuje opisowe analizy systemów edukacji, studia porównawcze na tematy będące przedmiotem zainteresowania Unii Europejskiej, a także wskaźniki dotyczące różnych poziomów edukacji. Raporty są dostępne w Internecie oraz w postaci publikacji książkowych. **Eurydice oferuje 3 typy publikacji:**

Seria **Kluczowe Dane** – raporty zawierające wskaźniki ilościowe i jakościowe, dane statystyczne oraz wyniki badań edukacyjnych.

Raporty tematyczne – pozycje porównawcze podejmujące zagadnienia ważne z punktu widzenia współpracy europejskiej w dziedzinie edukacji.

Fakty i liczby – materiały w języku angielskim opisujące strukturę i inne charakterystyczne cechy systemów edukacji.

WSZYSTKO O EDUKACJI W INTERECIE

Eurypedia to europejska encyklopedia krajowych systemów edukacji dostępna w Internecie. Zawiera porównywalne i stale aktualizowane opisy 38 systemów edukacji w Europie. Portal udostępnia blisko

50 tys. stron

materiałów.

WYRÓŻNIENIE DLA EURYDICE W POLSCE

Polskie Biuro Eurydice zostało w 2005 r. wyróżnione na forum europejskim podczas konferencji zorganizowanej z okazji 25-lecia działania Sieci.

SPOTKANIE SIECI W POLSCE

W 2000 r. FRSE zorganizowała 1. spotkanie grupy roboczej Sieci Eurydice w Polsce.

Anna Smoczyńska jako ekspert podczas inauguracji Eurypedii, Bruksela 2011 r.

EDUINSPIRACJE

EDUinspiracje to konkurs zainicjowany przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji w 2011 r. w celu upowszechniania i promocji rezultatów projektów realizowanych w ramach zarządzanych przez FRSE programów.

Podczas dwóch pierwszych edycji konkurs skierowany był do osób i instytucji realizujących swoje działania w programie „Uczenie się przez całe życie”. W 2013 r. grono odbiorców poszerzono o beneficjentów programu „Młódzież w działaniu”, Polsko-Litewskiego Funduszu Wymiany Młodzi, a także autorów projektów wyróżnionych w konkursach European Language Label i eTwinning.

Pierwsza edycja konkursu odbyła się pod hasłem: *Mobilność od juniora do seniora*. Podstawą do wyboru projektów najwyższej jakości było ukazanie znaczenia mobilności w rezultatach opisywanych działań. Łącznie na konkurs wpłynęło 189 zgłoszeń w dwóch kategoriach: mobilność indywidualna oraz instytucjonalna (skierowana do instytucji organizujących mobilności). Kapituła konkursowa z nadstanych zgłoszeń wyłoniła 6 laureatów oraz przyznała wyróżnienia 12 projektom.

Konkursowi EDUinspiracje 2012 przyświecało hasło *Rozwijanie kompetencji kluczowej: umiejętność uczenia się*. Istotą było ukazanie znaczenia umiejętności uczenia się w procesie nabywania wiedzy na wszystkich etapach życia: od ucznia, przez studenta, pracownika, kadre kierowniczą, aż po seniorów. Na konkurs wpłynęły 163 zgłoszenia. Po ocenie przeprowadzonej przez ekspertów wewnętrznych i zewnętrznych na ręce kapituły przekazano 25 najlepszych zgłoszeń. Łącznie wyłonionych zostało 10 laureatów konkursu, a 15 projektów wyróżniono.

Trzecia edycja konkursu ogłoszona w roku jubileuszu Fundacji i zamknięcia perspektywy finansowej UE na lata 2007-2013 opatrzona została hasłem: *Historie sukcesu – jak udział w programach edukacyjnych wpłynął na funkcjonowanie instytucji i nasze życie?* Opisy nagrodzonych projektów znajdują się na stronie internetowej konkursu.

EWA MASNY

WICEPRZEWODNICZĄCA RADY M.ST. WARSZAWY, CZŁONKINI KAPITUŁY KONKURSU EDUINSPIRACJE

Miałam niewątpliwą przyjemność być członkiem kapituły konkursu EDUinspiracje. Dwie dotychczasowe edycje *Mobilność od juniora do seniora* i *Rozwijanie kompetencji kluczowej: umiejętność uczenia się* to realizacja założeń wielu programów upowszechnianych i wdrażanych przez FRSE. Można powiedzieć, że projekty, które ocenialiśmy, obrazują i podsumowują znaczną część działań Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji. Trudno nie zauważyć również, że stanowią modelowe przykłady dla wielu działań edukacyjnych, które mogą podejmować zarówno osoby indywidualnie, jak i zespoły oraz instytucje.

Istotą pierwszej edycji konkursu było pokazanie znaczenia mobilności w procesie uczenia się przez całe życie. Doświadczenie, poznanie sposobów rozwiązywania podobnych problemów w innych krajach i środowiskach, a przy tym nauka języka i nawiązanie trwałych kontaktów zostało ocenione przez uczestników projektów jako ich wielki sukces. Poza rzeczowymi nagrodami dla zwycięskich projektów wyróżnieniem dla zespołów był udział w międzynarodowej konferencji w Sopocie, podczas której Polska była gospodarzem z racji prezydencji w Unii Europejskiej. Był to także ważny element upowszechniania osiągniętych rezultatów.

Gala konkursu EDUinspiracje, Warszawa 2012 r.

Publikacja podsumowująca konkurs EDUinspiracje 2012

Druga edycja konkursowa odbywała się w czasie Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej, co miało swoje odbicie w tematyce ocenianych i nagradzanych inicjatyw. Umiejętność zdobywania kluczowej kompetencji, czyli umiejętność uczenia się została trafnie podsumowana przez uczestnika jednego z projektów: *Kluczem do rozwiązywania problemów społecznych jest współpraca i nieustanny dialog. Na każdym etapie rozwoju zawodowego możemy się uczyć, ale również inni mogą się uczyć od nas.*

Udział w kapitule konkursu skłania mnie do kilku refleksji. Uczestnicy ocenianych projektów zrozumieli i odczuli wagę możliwości zweryfikowania swojej wiedzy w innych krajach, zdobycia nowych doświadczeń i kompetencji, poznania ludzi i nawiązania kontaktów. Dało im to satysfakcję z wykonanej pracy i wyzwoliło chęć podzielenia się swoim doświadczeniem. Realizowanie takich przedsięwzięć powinno zmieniać realia naszej edukacji, inspirować innych do aktywnej współpracy oraz przelamywania stereotypu: *uczysz się dla siebie*. Wszyscy uczestnicy konkursu podkreślali ogromną wartość poznania innej kultury lub organizacji oraz współpracy dla osiągnięcia założonych celów.

Warto zauważyć, że udział w konkursowych projektach był dla ich uczestników źródłem dumy i radości. Utwierdzał ich w przekonaniu o słuszności podjętych działań, dawał zadowolenie zarówno z wykonanej pracy, jak i z faktu, że znaleźli się w grupie liderów rozwoju współpracy międzynarodowej i edukacji.

Dla mnie spotkanie z laureatami i wyróżnionymi w konkursie oraz poznanie wielu niezwykle ciekawych, choć nienagrodzonych projektów, było także bardzo ciekawym doświadczeniem. Może nawet więcej – źródłem wiedzy. I chyba o to w tym konkursie chodzi.

Laureaci konkursu EDUinspiracje 2012 o korzyściach z udziału w projektach europejskich

Dzięki możliwości wyjazdu na praktyki nauczyłam się, że o swojej przyszłości warto pomyśleć trochę wcześniej niż na kilka dni przed maturą.

Karolina Dopierała, Zespół Szkół nr 26 w Warszawie (I wyróżnienie w kategorii projekty indywidualne programu Leonardo da Vinci)

Dzięki udziałowi w projekcie miałam szansę uczestniczyć w tworzeniu kompendium wiedzy i doświadczeń. Wspólnie z uczestnikami wytaliliśmy najciekawsze rozwiązania szwedzkiego systemu pomocy społecznej, które nazwaliśmy złotymi jabłkami. Uznałbym te elementy za warte zakorzenienia na naszym gdyńskim gruncie.

Dorota Lepak, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Gdyni (laureatka w kategorii projekty indywidualne programu Leonardo da Vinci)

Projekt, w którym jako chemik zatrudniony byłem na Wydziale Fizyki Nuklearnej, a większość eksperymentów realizowałem w Centrum Biomedycznym, był idealny do nauki w wielu wymiarach. Nie tylko poznawałem techniki eksperymentalne normalnie niedostępne dla chemików, ale też nauczyłem się współpracować z różnymi typami naukowców.

Jan Paczesny, Wydział Chemii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (laureat w kategorii projekty indywidualne programu Erasmus)

Dzięki kontaktom z wielkimi instytucjami kultury w różnych krajach, np. Victoria & Albert Museum w Londynie, mogliśmy bliżej poznać zaplecze i metody stosowane w edukacji osób dorosłych. Uczestnicy w ankietach ewaluacyjnych stwierdzili, że kursy rozbudzały poczucie piękna, poszerzały horyzonty, uruchamiały i rozwijały wyobraźnię.

Muzeum Narodowe w Krakowie (laureat w kategorii projekty instytucjonalne programu Grundtvig)

WIĘCEJ I LEPIEJ

Podczas wszystkich edycji konkursu EDUinspiracje do FRSE napłynęło prawie

600 zgłoszeń.

Znacznie wzrasta ich jakość, coraz trudniej wybrać najlepszych.

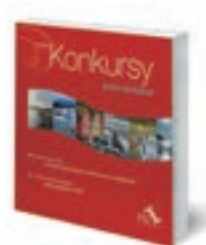
ZASOBY WIEDZY FRSE

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji promuje dzielenie się wiedzą. Zbiera i prezentuje swój dorobek w różnego rodzaju wydawnictwach tradycyjnych i elektronicznych. Publikacje i inne materiały wspierają beneficjentów w przygotowaniu i realizacji projektów, inspirują i zachęcają do działania.

Często stanowią uzupełnienie szkoleń, pomagają w codziennej pracy nauczycieli, pracowników młodzieżowych, koordynatorów i uczestników projektów. Gromadzą także wiedzę ekspercką z wielu dziedzin edukacji. Wszystkie materiały przygotowywane przez FRSE są bezpłatne. Poniżej prezentujemy jedynie wybrane przykłady. Zachęcamy do korzystania z pełnej biblioteki i innych zasobów FRSE.

PUBLIKACJE UPOWSZECHNIAJĄCE DOBRE PRAKTYKI

Publikacje prezentujące dobre praktyki promują najlepsze projekty, są inspiracją dla potencjalnych beneficjentów programów edukacyjnych. W ramach działań upowszechniających FRSE wydaje m.in. zeszyty tematyczne poświęcone dobrym praktykom w różnych aspektach edukacji. W serii pojawiały się m.in. tytuły: *Dialog międzykulturowy w projektach współpracy europejskiej*, *Rozwijanie kompetencji matematycznych i podstawowych kompetencji naukowych i technicznych w projektach współpracy europejskiej*. FRSE wydaje także publikacje prezentujące zwycięskie projekty w konkursach European Language Label oraz eTwinning. Od 2011 r. wydawana jest również książka pokonkursowa EDUinspiracje prezentująca najlepszych z najlepszych, czyli laureatów flagowego konkursu Fundacji.

Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy przygotował w 2011 r. publikację przedstawiającą zwycięskie prace w konkursach: fotograficznym *Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy w obiektywie* oraz literacko-artystycznym *Moja przygoda z FSS*.

MEDIA SPOŁECZNOŚCIOWE

FRSE dzieli się swoim dorobkiem, wykorzystując media społecznościowe. Dzięki temu dociera z informacjami do nieograniczonej wprost rzeszy beneficjentów i osób, które dopiero planują swoją przygodę z projektem.

Film *Razem* zrealizowany w Europejskim Roku Dialogu Międzykulturowego 2008 dokumentuje projekty promujące wielokulturowość w programach „Uczenie się przez całe życie” i „Młodzież w działaniu”. Prowadzi widza przez kilka miast Polski, przedstawiając ciekawych bohaterów – uczestników międzynarodowych inicjatyw. Na kanale FRSEtv w serwisie YouTube można obejrzeć m.in. produkcje filmowe FRSE.

PUBLIKACJE SZKOLENIOWE

Aby wspierać beneficjentów, FRSE wydaje bezpłatne materiały szkoleniowe i poradnicze. Niektóre z nich są przewodnikami, które uczą, jak skorzystać z możliwości danego programu, np. *Suplement do dyplomu. Przewodnik krok po kroku* prowadzi użytkownika przez proces uzyskania dokumentu Europass. Inne wspierają nauczycieli czy pracowników młodzieżowych w codziennej pracy. Zestaw pakietów szkoleniowych *T-kit* to efekt międzynarodowego projektu szkoleniowców i liderów młodzieżowych. Opracowali oni publikacje pomocne w codziennej pracy z młodymi ludźmi. W wydanej przez Radę Europy serii znalazły się m.in. poradniki z zakresu zarządzania projektem i organizacją, o międzykulturowym uczeniu się i aktywnym obywatelstwie. FRSE tłumaczy *T-kity* na język polski.

Zapoczątkowana w 2008 r. seria podręczników powstała jako efekt szkoleń *Pozaformalnej Akademii Jakości Projektu* w ramach programu „Młodzież w działaniu”. Pozycje w serii dotyczą aktywnego uczestnictwa młodzieży, edukacji międzykulturowej, współpracy z mediami i ewaluacji pracy.

SŁOWNIKI I GLOSARIUSZE

Uzupełniają merytoryczną i językową wiedzę osób uczestniczących w europejskich projektach edukacyjnych.

Angielsko-polski i polsko-angielski glosariusz terminów i pojęć używanych w europejskich programach współpracy w dziedzinie edukacji został wydany po raz pierwszy w 1997 r. Był później kilkakrotnie aktualizowany. Zawiera ponad 4 tysiące haseł leksykalnych i opisowych dotyczących m.in. współpracy europejskiej i programów edukacyjnych.

CZASOPISMA

Periodyki wydawane przez FRSE dostarczają aktualnych informacji na temat europejskich programów edukacyjnych. Omawiają także wybrane zagadnienia, jak np. seria *Biuletynów programu Leonardo da Vinci*. Od 2008 r. ukazały się numery poświęcone m.in. nowym tendencjom w poradnictwie zawodowym, projektom językowym, zdrowiu publicznemu i rolnictwu. Z kolei kwartalnik „Języki Obce w Szkole” istnieje od 1957 r., a od 2012 r. jest wydawany przez FRSE. Dostępny bezpłatnie w Internecie dostarcza nauczycielom aktualnej wiedzy z zakresu glottodydaktyki, językoznawstwa, psycholingwistyki i kulturoznawstwa.

„Europa dla Aktywnych” to wydawany od 2010 r. bezpłatny kwartalnik Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji. Jest połączeniem dziennika informacyjnego, poradnika i gazety opinii. „Europie dla Aktywnych” towarzyszą okolicznościowe dodatki publikowane np. z okazji Europejskiego Tygodnia Młodzieży.

PUBLIKACJE POKONFERENCYJNE

FRSE organizuje seminaria i konferencje poruszające różne aspekty edukacyjne. Efektem tych wydarzeń są publikacje zbierające teksty wystąpień, a także wyniki prac w grupach dyskusyjnych.

Publikacja *Doświadczając uczenia* jest efektem zorganizowanej w 2004 r. konferencji dotyczącej edukacji pozaformalnej. Narodowa Agencja ówczesnego programu MŁODZIEŻ zainicjowała tym wydarzeniem i wydawnictwem krajową dyskusję na temat nauki poza szkołą.

RAPORTY

FRSE podsumowuje działalność swoich programów w wydawanych co roku raportach programów „Uczenie się przez całe życie” i „Młodzież w działaniu”. Powstają także wydawnictwa okolicznościowe obejmujące kilkuletnią działalność poszczególnych edycji wybranych inicjatyw.

Publikacja *Gdyby nie Grundtvig... 10 lat programu Grundtvig oczami beneficjentów z 2011 r.* prezentuje osiągnięcia z 10-letniej działalności programu.

BAZY WIEDZY

Wiele przykładów projektów, a także mnóstwo przydatnych w codziennej pracy edukacyjnej informacji znajduje się w prowadzonych lub uzupełnianych przez FRSE bazach. Fundacja uzupełnia europejskie bazy dobrych praktyk, w tym *ADAM*, *EVE*, *European Shared Treasure*, w których można znaleźć polskie dobre praktyki projektowe. Prowadzi także własną bazę dobrych praktyk programu „Uczenie się przez całe życie” w Polsce. Uzupełnia także Eurypedię, czyli bazę informacji na temat systemów edukacji w całej Europie. Ogromne bogactwo informacji oferuje portal Eurodesk. Można w nim znaleźć opisy 500 programów grantowych, 1,5 tysiąca organizacji i 200 projektów.

Statistics for All to serwis internetowy, który powstał w celu zbierania i przetwarzania statystyk dotyczących kończącego się powoli programu „Uczenie się przez całe życie”. Powstaje przy współpracy narodowych agencji z różnych krajów, w tym Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji.

BIBLIOTECZKA NAUKOWA

To seria publikacji poruszających aktualne zagadnienia edukacyjne. Książki zawierają specjalistyczne teksty ekspertów z Polski, a często również z Europy i świata. To także serie publikacji wydawanych przez Eurydice, w tym raportów prezentujących wyniki badań edukacyjnych.

Książka *Issues in Promoting Multilingualism. Teaching - Learning - Assessment* pod redakcją prof. Hanny Komorowskiej jest zbiorem artykułów w języku angielskim obejmujących najważniejsze zagadnienia związane z edukacją językową i promowaniem wielojęzyczności w Europie.

ABC PROGRAMÓW FRSE

Głównym zadaniem Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji jest wspieranie działań na rzecz rozwoju edukacji w Polsce. FRSE realizuje swój cel poprzez koordynację programów edukacyjnych Unii Europejskiej oraz innych inicjatyw międzynarodowych.

FRSE promuje współpracę polskich placówek edukacyjnych z ośrodkami zagranicznymi oraz wspiera mobilność uczniów, studentów, młodzieży, dorosłych, pracowników naukowych i seniorów. Umożliwia realizację projektów badawczych, organizację wizyt studyjnych, szkoleń, konferencji i seminariów służących podniesieniu jakości systemu edukacji.

Szczegółowe informacje na temat korzystania z oferty programów i inicjatyw koordynowanych przez FRSE można uzyskać na stronie FRSE, w bezpłatnych materiałach promocyjnych, a także w Punkcie Informacyjnym w siedzibie Fundacji.

PROGRAMY ZARZĄDZANE PRZEZ FRSE (STAN W 2013 R.):

„Uczenie się przez całe życie” www.llp.org.pl

Comenius www.comenius.org.pl

Erasmus www.erasmus.org.pl

Leonardo da Vinci www.leonardo.org.pl

Grundtvig www.grundtvig.org.pl

Wizyty Studyjne www.sv.org.pl

Wizyty Przygotowawcze www.pv.org.pl

eTwinning www.etwinning.pl

European Language Label www.ell.org.pl

Europass www.europass.org.pl

Eurydice www.eurydice.org.pl

„Młodzież w działaniu” www.mlodziwz.org.pl

Eurodesk www.eurodesk.pl

Centrum Współpracy z Krajami Europy Wschodniej i Kaukazu (SALTO EECA) www.salto-youth.net/rc/eeca/

Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży www.plf.org.pl

Erasmus Mundus www.erasmusmundus.org.pl

TEMPUS www.tempus.org.pl

Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy www.fss.org.pl

Fundusz Stypendialny Sciex-NMS^{ch} www.sciex.pl

Zespół Ekspertów Bolońskich www.ekspercibolonscy.org.pl

Program Operacyjny Kapitał Ludzki (3 projekty systemowe PO KL w ramach Priorytetu III: Wysoka jakość systemu oświaty) www.pokl.frse.org.pl

FRSE zarządzała także zakończonymi już programami: TESSA, TERM, SMART, Socrates, MŁODZIEŻ.

PARTNERZY FRSE

Przez 2 dekady swojej działalności Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji współpracowała z przedstawicielami wielu instytucji i organizacji zarówno z Polski, jak i z zagranicy. Zawsze mogliśmy liczyć na Państwa życzliwość, wsparcie i wyrozumiałość. Chociaż nie sposób wspomnieć o wszystkich na łamach tej publikacji – wszystkim Państwu serdecznie dziękujemy.

Przykładem doskonałej współpracy z partnerami były konferencje organizowane przez FRSE podczas prezydencji Polski w Radzie UE w 2011 r.

GLÓWNE INSTYTUCJE I ORGANIZACJE, Z KTÓRYMI FRSE WSPÓŁPRACOWAŁA W LATACH 1993-2013

- Ministerstwo Edukacji Narodowej
- Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
- Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
- Ministerstwo Spraw Zagranicznych
- Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji
- Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
- Komisja Europejska. Przedstawicielstwo w Polsce
- Biuro Informacyjne Parlamentu Europejskiego w Polsce
- Biuro Rady Europy w Warszawie
- Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego (CEDEFOP)
- Europejskie Służby Zatrudnienia (European Employment Services) EURES
- Centralne Biuro Eurydice w Brukseli (EACEA P9)
- Europejskie Centrum Języków Nowożytnych Rady Europy w Grazu (ECML)
- Euraxess – Portal mobilnych naukowców
- Ośrodek Rozwoju Edukacji (ORE)
- Instytut Badań Edukacyjnych (IBE)
- Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej (KOWEziU)
- Biuro Edukacji Miasta Stotecznego Warszawy
- Warszawskie Centrum Innowacji Edukacyjnych i Społecznych (WCIES)
- Narodowy Instytut Audiowizualny (NINA)
- Ośrodek Edukacji Informatycznej

- i Zastosowań Komputerów w Warszawie
- Instytut Wschodni (Forum Ekonomiczne w Krynicy)
- Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia
- Instytut Adama Mickiewicza
- Centrum Edukacji Obywatelskiej
- Polskie Towarzystwo Neofilologiczne
- Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności
- Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą
- Centrum Nauki Kopernik
- Instytut Głuchoniemych im. Jakuba Falkowskiego w Warszawie
- Europejskie Stowarzyszenie Narodowych Instytutów Kultury (European Union National Institutes for Culture) EUNIC oraz inne instytucje współorganizujące Europejski Dzień Języków
- Instytuty Polskie za granicą
- Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej
- Ambasada Królestwa Norwegii
- Biuro Mechanizmów Finansowych (EEA Grants - Norway Grants, Financial Mechanism Office)
- Norweskie Centrum Międzynarodowej Współpracy w dziedzinie Edukacji (Norwegian Centre for International Cooperation in Education) SIU
- Ambasada Szwajcarii
- Konferencja Rektorów Uniwersytetów Szwajcarskich (CRUS)
- Ambasada Wielkiej Brytanii
- British Council

- International Association of Teachers of English as a Foreign Language (IATEFL)
- Ambasada Francji
- Instytut Francuski w Warszawie
- Stowarzyszenie Nauczycieli Języka Francuskiego w Polsce (ProfEurope)
- Ambasada Niemiec
- Niemiecka Centrala Wymiany Akademickiej (DAAD)
- Goethe-Institut
- Polskie Stowarzyszenie Nauczycieli Języka Niemieckiego
- Ambasada Rosji
- Rosyjski Ośrodek Nauki i Kultury
- Ambasada Republiki Litewskiej
- Departament Spraw Młodzieży przy Ministerstwie Opieki Socjalnej i Pracy w Wilnie
- Ambasada Irlandii
- Przedstawicielstwo Walonii-Brukseli
- Instytut Camõesa
- Włoski Instytut Kultury
- Rumuński Instytut Kultury
- ReferNet – europejska sieć danych i ekspertyz – polskie Konsorcjum Sieci ReferNet
- Państwowa Komisja Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego
- Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Jakości w Nauczaniu Języków Obcych (PASE)
- Związek Rzemiosła Polskiego
- Izby Rzemieślnicze
- Kuratoria Oświaty
- Centralna Komisja Egzaminacyjna
- Okręgowe Komisje Egzaminacyjne

- Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich (KRASP)
- Academic Cooperation Association (ACA)
- Stowarzyszenie PR i Promocji Uczelni Polskich „PRom”
- Polska Komisja Akredytacyjna
- Uniwersytet Jagielloński
- Uniwersytet Łódzki
- Uniwersytet Warszawski
- Federacja Uniwersytetów Trzeciego Wieku
- Forum Młodych Demokratów
- Polska Rada Organizacji Młodzieżowych (PROM)
- Sieć Eurodesku (organizacje i instytucje pracujące z młodzieżą)
- Regionalne struktury wsparcia programu „Młodzież w działaniu”
- NGO.pl
- edulandia.pl
- IBM
- Macmillan
- PL2012
- Forum Akademickie
- Interkulturelles Zentrum (Austria)
- Centrum Inicjatyw Oświatowych (Center of Educational Initiatives) (Ukraina)
- Akademia Pokoju i Rozwoju [Academy of Peace and Development] (Gruzja)
- Międzyregionalny Młodzieżowy Ruch Wspierający Inicjatywę Wolontariatu (Interregional Youth Social Movement of Support of Voluntary Initiatives) SFERA (Rosja)

20 years of the Foundation for the Development of the Education System

JAN TRUSZCZYŃSKI
DIRECTOR GENERAL FOR EDUCATION AND CULTURE, EUROPEAN COMMISSION

As a result of the activities implemented by FRSE, Polish, European and international institutions and associations established numerous contacts and partnerships. These new forms of cooperation enhanced modernisation of the Polish education system. 20 years of operations of the Foundation for the Development of the Education System mean also 20 years of successful cooperation between Poland and its European partners.

KRYSTYNA SZUMILAS
MINISTER OF NATIONAL EDUCATION

Hundreds of thousands of partnerships established, thousands of teachers and youth workers trained, dozens of thousands of young people for whom the participation in the programmes managed by FRSE was the first opportunity to go abroad and face a foreign culture – all this was possible thanks to the proficient work of the foundation, which from the beginning of its operations has efficiently transferred EU funds to beneficiaries in Poland.

PROF. BARBARA KUDRYCKA
MINISTER OF SCIENCE AND HIGHER EDUCATION

One cannot overestimate the role of the Foundation for the Development of the Education System in developing quality education in Poland, in the implementation of modern and innovative educational programmes and in effective management of education processes, especially on the European level. As many as 20 years of active work to enhance the development of education in Poland make FRSE deserve the highest recognition.

ELŻBIETA BIEŃKOWSKA
MINISTER OF REGIONAL DEVELOPMENT

Personally, I value the cooperation with FRSE aimed at implementing and promoting Norwegian and Swiss scholarship funds very highly. Foundation's professional attitude to beneficiaries significantly contributes to the success of the programmes.

MIROSŁAW MARCZEWSKI
DIRECTOR GENERAL, FOUNDATION FOR THE DEVELOPMENT OF THE EDUCATION SYSTEM

Dear Readers,
The year 2013 is a memorable time for the Foundation for the Development of the Education System (FRSE). It marks 25 years of EU programmes' implementation across Europe and their 15-year presence in Poland. We are very pleased that in such a unique time FRSE celebrates the 20th anniversary of its operations. It was on 23 June 1993 that Zdobystaw Flisowski, the then Minister of National Education, established FRSE as a state treasury foundation. Today, FRSE is the only institution in Poland with such an extensive experience in managing more than a dozen European educational programmes. However, only a few people know that the beginnings of the foundation date back to the times when Polish people could only dream of participating in programmes like Erasmus and Comenius. Initially, the foundation implemented TESSA, TERM and SMART programmes funded by PHARE, as well as Tempus, which is still operating. A few years later, in 1998, when Poland, being a country associated with the European Union, commenced the implementation of community educational programmes, FRSE was a natural coordinator for the implementation of Socrates and Youth for Europe programmes. With time, we assumed the coordination of the Polish-Lithuanian Youth Exchange Fund, the Scholarship and Training Fund and Sciex-NMSch. It is not an overstatement to say that the Foundation for the Development of the Education System had led Poland into the European Union long before it became an EU Member State in 2004. I would like to thank all the people involved in projects implemented as a part of the programmes managed by FRSE, its staff and people supporting its activity for the magnificent 20 years of cooperation. I hope you will celebrate our anniversary with us and that we will have at least as many excellent years ahead of us.

FROM CHILDHOOD TO SENIORITY

European educational programmes enable people, regardless of their age, to gain new experiences and competences.

JAS, age 5,
learnt new English songs and sent his first postcards abroad within the eTwinning project implemented in his kindergarten.

NATALIA, age 14,
spent 3 months in the partnership school in Sweden within the framework of the Comenius Individual Pupil Mobility programme.

PIOTR, age 18,
organized international youth exchange under the Youth in Action programme together with live action role-playing games fans from other countries.

DOROTA, age 21,
studied at the University of Venice within the framework of Erasmus programme.

MICHAŁ, age 23,
worked as a volunteer in a non-governmental organization in Georgia within the framework of European Voluntary Service - Action 2 of the Youth in Action programme.

EWA, age 25,
was a trainee in a telecommunication company in Norway within the framework of the Training and Scholarship Fund.

ADAM, age 30,
developed linguistic project with his students for which he received the European Language Label.

JAKUB, age 37,
participated in a methodological course for teachers of English as a foreign language organized in Great Britain under the Comenius School Staff Mobility programme. He also reads "Języki Obce w Szkole" regularly.

KATARZYNA, age 44,
developed an educational platform for learning Spanish for young entrepreneurs within the Transfer of Innovations Action under the Leonardo da Vinci programme.

STANISŁAW, age 52,
participated, together with other head-teachers, in a Study Visit organized in Sweden, where he learnt how to use ICT in teaching and learning.

ZOFIA, age 88,
with other seniors from Denmark, took part in photographic workshops organized under the Grundtvig Partnership Project.

- 1993** The establishment of FRSE on the basis of the decision of the Minister of National Education – Zdobystaw Fisowski
Tempus I office starts its operations within the organisational structure of FRSE
- 1994** TESSA and TERM programmes are launched
- 1996** SMART and Tempus II bis programmes are launched
- 1998** FRSE commences to manage: Socrates (Comenius, Erasmus, Arion, Lingua, NARIC, ODL) and Youth for Europe programmes
The Polish Eurydice Unit starts operating
- 2000** FRSE becomes the National Agency of: Socrates II (Comenius, Erasmus, Grundtvig, Minerva, Lingua, Arion, NARIC), YOUTH and Tempus III programmes
- 2001** FRSE launches the European Language Label competition
- 2003** Eurodesk programme starts its operations in Poland
SALTO EECA Resource Centre is established
- 2004** FRSE opens the National Support Service of eTwinning action of the e-Learning programme, national structures of Erasmus Mundus programme and the National Contact Point of the Tempus programme
- 2007** FRSE is appointed the National Agency of the Lifelong Learning programme and Youth in Action programme and becomes the institution responsible for the management of Polish-Lithuanian Youth Exchange Fund

ABOUT FRSE

URSZULA AUGUSTYN
MEMBER OF THE POLISH PARLIAMENT

The foundation has crossed not only geographic boundaries, but also mental ones, and showed what was the best in Poles. Conferences and seminars organised by FRSE promote modern education, bring generations together, help to develop talents and promote competences. They bolster up courage and bring us closer to the world.

KATARZYNA HALL
MINISTER OF NATIONAL EDUCATION IN THE YEARS 2007-2011

The commitment of FRSE to establishing contacts with the Eastern Partnership countries is of paramount importance. It is both very inspiring and invigorating to see that it is Poland now that creates opportunities and conditions for further reinforcement of European integration by including the Eastern partnership countries in joint projects, similarly to the times when Poland was the recipient of such initiatives.

PROF. HANNA KOMOROWSKA
INSTITUTE OF ENGLISH STUDIES,
UNIVERSITY OF WARSAW

Promotional activities taken by the foundation help schools in Poland and abroad benefit from solutions developed by others and share their own achievements. The Foundation's publishing activity also promotes those actions – thanks to many publications, both in print and in electronic copies, FRSE widely shares valuable ideas and methods for putting them into practice.

MIROSŁAW SIELATYCKI
UNDERSECRETARY OF STATE AT THE MINISTRY OF NATIONAL EDUCATION IN THE YEARS 2010-2012

After the turning point in 1989, we aimed at making the Polish system of education more open to the world and strived to ensure better mobility of Polish students and teachers in Europe, and that Polish schools could benefit from experiences of their counterparts in other countries. Today we can say that thanks to FRSE these postulates have been met in a large part.

TADEUSZ SŁAWECKI
SECRETARY OF STATE AT THE MINISTRY OF NATIONAL EDUCATION

Programmes managed by FRSE have greatly affected Polish schools, teachers and students. They have helped make Polish society open to changes, develop civic society and active citizenship.

KRZYSZTOF STANOWSKI
UNDERSECRETARY OF STATE AT THE MINISTRY OF NATIONAL EDUCATION IN THE YEARS 2007-2010

We rarely speak highly of state agencies. The Foundation for the Development of the Education System is a notable exception.

DR. ANDRZEJ KURKIEWICZ
DEPUTY DIRECTOR OF THE DEPARTMENT OF STRATEGY IN THE MINISTRY OF SCIENCE AND HIGHER EDUCATION

The activities undertaken by FRSE enabled hundreds of thousands of people, regardless of their age, education and skills, to participate in educational projects that broadened their knowledge in specific fields. Thanks to the professional coordination of those programmes, thousands of students and academic staff could study or work abroad, whereas foreigners had an opportunity to recognise the quality of higher education in Poland.

- 2008** FRSE becomes the Operator of the Scholarship and Training Fund
- 2009** FRSE starts running the National Europass Centre and the contact point of the Sciex Scholarship Fund. It assumes the role of the coordinator of activities related with the European Year of Creativity and Innovation
- 2011** FRSE is one the main organizers of the international conferences in the field of education under the Polish Presidency in the EU Council
- 2012** FRSE runs three systemic projects within the framework of the Human Capital Operational Programme under Priority 3: High quality of the education system
- 2013** FRSE celebrates the 20th anniversary of its operations

ZESPÓŁ FUNDACJI ROZWOJU SYSTEMU EDUKACJI

Fundację Rozwoju Systemu Edukacji tworzą niesamowici ludzie. Mamy ogromne szczęście współpracować z niezwykle kompetentnym, a jednocześnie pełnym energii i pomysłów zespołem. Serdecznie dziękujemy wszystkim pracownikom Fundacji za ogromne zaangażowanie w realizację codziennych zadań i budowanie renomy FRSE. Dzięki Waszej wiedzy, umiejętnościom i wysiłkowi możemy dziś wspólnie cieszyć się z sukcesów i bogatego dorobku naszej instytucji.

ZARZĄD FUNDACJI ROZWOJU SYSTEMU EDUKACJI

Warszawa, 23 czerwca 2013 r.

TOMASZ BRATEK

ZASTĘPCA DYREKTORA GENERALNEGO

MARCIN RÓLNIK

CZŁONEK ZARZĄDU

MIROŚLAW MARCZEWSKI

DYREKTOR GENERALNY

DR TOMASZ SZYMCHAK

CZŁONEK ZARZĄDU

RADA FUNDACJI ROZWOJU SYSTEMU EDUKACJI

listopad 2013

Joanna Berdzik PRZEWODNICZĄCA RADY
dr hab. Daria Lipińska-Natęcz WICEPRZEWODNICZĄCA RADY
Urszula Augustyn
Grzegorz Chorąży
Arkadiusz Jarkiewicz
dr Andrzej Kurkiewicz
Ewa Masny
prof. dr hab. Grażyna Praweńska-Skrzypek
Claudia Torres-Bartyzel

PRZEWODNICZĄCY RADY FUNDACJI ROZWOJU SYSTEMU EDUKACJI w latach 1993–2013

w kolejności pełnienia funkcji

prof. dr hab. Jerzy Olędzki
prof. dr hab. Kazimierz Przybysz
prof. dr hab. Stefan Pastuszka
prof. dr hab. Wilibald Winkler
Tadeusz Stawecki
prof. dr hab. Tomasz Goban-Klas
dr hab. Ewa Krystyna Freyberg
Adam Giersz
Henryk Gołębiwski

prof. dr hab. Stefan Jurga
Mirosław Orzechowski
Krzysztof Stanowski
Mirosław Siatycki
Joanna Berdzik

DYREKTORZY GENERALNI RADY FUNDACJI ROZWOJU SYSTEMU EDUKACJI w latach 1993–2013

w kolejności pełnienia funkcji
dr Witold Sienkiewicz
Andrzej Sadłowski
Mirosław Marczewski

20 lat Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji

Koncepcja publikacji: Zespół Promocji FRSE

Redakcja:

Agnieszka Pietrzak (redaktor prowadząca, opracowanie i redakcja tekstów)
Anna Samel (opracowanie tekstów, infografik i statystyk)
Jan Andrzej Nicał (współpraca wydawnicza, opracowanie infografik i osi czasu)
Anna Grabowska (redakcja, opracowanie wersji angielskiej)
Malwina Górecka (opracowanie fotoreportaży)
Paulina Puchalska (współpraca wydawnicza)
Ewelina Mitoń (konsultacje)
Katarzyna Welik (wywiady z pracownikami FRSE).

Korekta: Agnieszka Pawłowicz, Weronika Walasek-Jordan

Projekt graficzny, ilustracje i skład: RZECZYOBRAZKOWE.PL

W albumie wykorzystane zostały zdjęcia następujących autorów: Krzysztof Kuczyk (str. 38-39, 45, 77), Jerzy Kleszcz (str. 29), Wojciech Wójtowicz (str. 33, 93, 110), Jarosław Nogał (str. 62, 111), Danuta Matloch (str. 116-117), Tomasz Markowski (str. 81). Pozostałe fotografie pochodzą z archiwum FRSE. Informacje o autorach zdjęć użytych w rozdziałach *Oś czasu* i *Fotoreportaże* zostały umieszczone wewnątrz publikacji. W albumie zostały zaprezentowane fotografie i teksty z jubileuszowej wystawy zorganizowanej z okazji obchodów 20-lecia FRSE. Przygotowanie wystawy (dobór zdjęć i redakcja tekstów): Malwina Górecka, Ewa Jaczewska.

Wydawca:

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji
ul. Mokotowska 43
00-551 Warszawa
e-mail: kontakt@frse.org.pl
www.frse.org.pl

© Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, Warszawa 2013

ISBN: 978-83-64032-15-8

Publikacja została zrealizowana przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej. Publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autorów i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za zamieszczoną w niej zawartość merytoryczną.

Publikacja bezpłatna

Niniejsza publikacja została wydana na galę 20-lecia Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji, którą objął Honorowym Patronatem Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Bronisław Komorowski.

Z okazji obchodów 20-lecia FRSE przygotowaliśmy specjalny serwis internetowy (www.frse.org.pl/20-lecie), jubileuszową wystawę zdjęć (można ją obejrzeć na: www.pinterest.com/frsepl) oraz film dokumentujący działania Fundacji (dostępny na: www.youtube.com/frsetv). Na www.flickr.com/frse_pl udostępniamy także zdjęcia z wydarzeń 20-lecia FRSE. Całość działań prezentujemy z wykorzystaniem okolicznościowej wizualizacji podkreślającej przypadające w tym roku 3 ważne dla nas rocznice: 15-lecie obecności programów europejskich w Polsce, 25-lecie programów edukacyjnych w Europie oraz oczywiście 20-lecie istnienia Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji.

W imieniu Redakcji serdecznie dziękuję zespołom koordynowanych przez FRSE programów za opracowanie i przekazanie materiałów źródłowych, wsparcie merytoryczne i konsultacje podczas przygotowywania niniejszej publikacji. Dziękuję także wszystkim zaangażowanym w realizację obchodów 20-lecia FRSE.

Agnieszka Pietrzak, DYREKTORKA PROMOCJI I KOMUNIKACJI, KOORDYNATORKA OBCHODÓW 20-LECIA FRSE

Publikacja przygotowana z okazji jubileuszu
25-lecia programów edukacyjnych w Europie,
15-lecia ich obecności w Polsce i 20-lecia
działalności Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji.